η σημερινη
Της Κυριακής

08.11.2026

ΟΠΟΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΚΑΛΑ • ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

ΑΡ. 15381 ΤΙΜΗ €2 | www.simerini.com

Ο Τραμπ «πνίγηκε» στο μπλε κύμα που ο ίδιος φούσκωσε

ΣΕΛΙΔΕΣ **24-25**

ΑΝΑΒΛΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ Ο ΑΠΟΠΛΟΥΣ ΤΟΥ ABEILLE MARENGO

Διπλωματικό παρασκήνιο για το καλώδιο εν μέσω... φουρτούνας

Γίνεται λόγος για γαλλική ενημέρωση και ο Φιντάν δηλώνει λακωνικά... όλα καλά ΣΕΛΙΔΑ **10**

ΧΑΡΑΞΕ ΓΡΑΜΜΗ Ο ΦΙΝΤΑΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΣΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΟΕ ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ ΚΡΑΤΩΝ ΚΑΙ... «ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ» ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

- **Κυριαρχική ισότητα, δυο λαοί, ισότιμο διεθνές καθεστώς, ενίσχυση της ενσωμάτωσης κατεχομένων**
- **Ανοίγουν τη βεντάλια οι Τούρκοι: Ο Ερχιουρμάν συνάντησε τον Αρχηγό των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων**

ΣΕΛΙΔΕΣ **8-9, 11**

Οι νονοί του Σινιρλίογλου ΚΑΙ η ξεδιάντροπη ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ τους... ΣΕΛΙΔΑ **12**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΩΡΕΩΝ

ΜΚΟ: Ποιος ελέγχει πού πάνε τα λεφτά;

Το Υπουργείο Εσωτερικών παραδέχεται ότι δεν διενεργεί εις βάθος οικονομικούς ελέγχους ΣΕΛΙΔΑ **26**

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ

Αεροπορική θηλιά στην οικονομία της Κύπρου

ΣΕΛΙΔΕΣ **22-23**

ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΕΚΝΟΥ 2027

Ένα ευρώ παραπάνω, €1.716 λιγότερα!

ΣΕΛΙΔΑ **14**

ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΚΑΜΠΙ

Σχέδιο «φρούριο» και μετάθεση στο παρά πέντε

ΣΕΛΙΔΑ **15**

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΑΧΙΕΣ

Το παζλ των πολιτικών συμμαχιών ενόψει του 2028

ΣΕΛΙΔΕΣ **4-5**

ΠΕΤΡΟΣ ΡΟΥΣΟΣ

«Έφυγε» ο ακούραστος άνθρωπος της «Σημερινής»

ΣΕΛΙΔΕΣ **2-3**

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Η Αμμόχωστος ΔΕΝ είναι ΜΟΕ και η ολέθρια υποχωρητικότητα προς τις τουρκικές θέσεις
ΣΕΛΙΔΑ **7**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
Εις μνήμην Νεοκλή Σαρρή
ΣΕΛΙΔΑ **5**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΒΑΣ
Από φρουρός του ΝΑΤΟ σε περιφερειακή δύναμη
ΣΕΛΙΔΑ **27**

ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ
Η νέα ισορροπία εξουσίας στην Ουάσιγκτον και τι σημαίνει για την οικονομία
ΣΕΛΙΔΑ **21**

ΘΕΣΗ

Ανεπίδεκτοι μαθήσεως...

Η πολιτική μας ηγεσία μοιάζει να είναι ανεπίδεκτη μαθήσεως! Πόσο πιο καθαρά πρέπει να το πουν οι Τούρκοι για να γίνει αντιληπτό; «Έχουν ισχύ και η ρεαλιστική λύση είναι αυτή των δύο κρατών». Το ξεκαθάρισε χθες ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών, Χακάν Φιντάν, μετά την παράνομη επίσκεψή του στα κατεχόμενα. Και, όμως, Αθήνα και Λευκωσία είναι κολλημένες. Έχουν ψύχωση. Επιμένουν σε κουτοπόνηρους εξευμενισμούς και να ζουν με ψευδαισθήσεις...

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΘΕΣΗ

Το θέμα δεν είναι ότι Αθήνα και Λευκωσία ζουν στις ψευδαισθήσεις τους, αλλά ότι η πολιτική τους κινείται μεταξύ της απειλής κρίσεων και της εμπέδωσης των διχοτομικών τετελεσμένων. Γιατί; Διότι, ας υποθέσουμε ότι η «αισιοδοξία» του Προέδρου επιβεβαιώνεται, και αφενός ανακοινώνεται συμφωνία για ΜΟΕ και αφετέρου συγκαλείται Πενταμερής. Ερώτημα: Ποιο θα είναι το αποτέλεσμα, όταν οι Τούρκοι επιμένουν στα δύο κράτη; Είτε θα δεχθούμε ό,τι μας πουν είτε θα προκύψει νέο ναυάγιο. Και ποιος θα έχει την ευθύνη; Όπως και στο παρελθόν, κανείς... Αλλά και αν καταλογιστεί ευθύνη στην τουρκική πλευρά, θα είναι ή όχι, ούτως ή άλλως, κερδισμένη, αφού θα γίνει ακόμη ένα βήμα προς την εμπέδωση της διχοτόμησης; Αυτό είναι το ζητούμενο; Όχι, βέβαια. Χωρίς, λοιπόν, να υπάρχει σαφής βάση συνομιλιών, περί της συνέχειας του νόμιμου υφιστάμενου κράτους και της πλήρους απαλλαγής μας από τον Αττίλα, το Κυπριακό θα οδηγηθεί σε τραγικότερες αιραπούς απ' ό,τι στο παρελθόν.

Δυστυχώς βρισκόμαστε σε αυτό το δύσκολο στάδιο, διότι: 1. Ο Πρόεδρος στην προσπάθειά του να δείξει ότι υπάρχει κινητικότητα έχει παγιδευτεί στη λογική τού Σχεδίου Α. Και χωρίς να έχει υπόψη του το εναλλακτικό Σχέδιο Β ακροβατεί μεταξύ τριών τουρκικών θέσεων. Της ομοσπονδίας, της συνομοσπονδίας και των δύο κρατών. 2. Η αντιπολίτευση όχι μόνο συμπλέει με τον Πρόεδρο, αλλά θέλει να τον σπρώξει να προβεί σε νέες υποχωρήσεις. Ποια είναι η αλήθεια; Κοροϊδεύουν τον λαό ότι με τον τρόπο αυτό θα σπάσει η τουρκική αδιαλλαξία και θα φτάσουμε πιο κοντά και πιο εύκολα στη λύση. Και, όμως, επί σειρά ετών με την πολιτική αυτή το αντίθετο συνέβη...

Τα ίδια λάθη και οι ίδιοι πειραματισμοί για 52 χρόνια. Ακόμη και το Σχέδιο Α δεν είναι δικό μας! Είναι η προηγούμενη τουρκική θέση της ομοσπονδίας. Όσο Αθήνα και Λευκωσία μαλακώνουν τη στάση τους, τόσο περισσότερο οι Τούρκοι σκληραίνουν τη δική τους. Και έτσι απομακρυνόμαστε από τη λύση και πλησιάζουμε όλο και περισσότερο στη διχοτόμηση. Όσο δεν κατανοούν οι ηγεσίες μας ότι ο εξευμενισμός έχει χρεοκοπήσει και ότι επιβάλλεται γνήσια αποτρεπτική στρατηγική και Ισχύς, η Τουρκία θα μας εξευτελίζει και θα προχωρεί στην υλοποίηση των στόχων της. Τους οποίους μας λέει φωναχτά! Αλλά οι ηγεσίες μας κλείνουν τ' αφτιά τους. Και εμφανίζονται ανεπίδεκτες μαθήσεως...

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο – 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976
Εκδότης και Συνιδρυτής: **Κώστας Ν. Χατζηκωστής**
Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: **Άντης Χατζηκωστής (2002-2010)**

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: **Χρύσανθος Τσουρούλλης**
Βοηθός Αρχισυντάκτης: **Ανδρέας Κόκκινος**
Advertising Specialist: **Καρολίνα Νεοκλέους**
Λειτουργός Εμπορικού: **Ελισάβετ Ηρακλέους**
Brand Manager: **Σωτήρης Κυριάκου**
Δημιουργικό: **Χάρης Κατσιάμης**
Ιδιοκτησία: **Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ**
Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: **22580580**,
Φαξ: 2**2580518**
Εμπορικό Τμήμα: **22580513, 22580491, 22580487,** Φαξ: **22580455**
Ιστοσελίδα: **www.simerini.com**
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: **sintaxi@simerini.com**
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.
Εκτύπωση: **MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD**
Διανομή: **Kronos Public Ltd**

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ.

PDF EDITION
ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ **«Σ»** ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ SMARTPHONES ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο **www.simerini.com.cy**

ΠΕΤΡΟΣ ΡΟΥΣΟΣ

«Έφυγε» ο ακούραστος άνθρωπος της «Σημερινής»

Υπηρέτησε με συνέπεια και αφοσίωση την εφημερίδα - Συγγενείς, φίλοι και συνάδελφοι αποχαιρέτησαν έναν εκλεκτό συνεργάτη και άνθρωπο

Βαθιά θλίψη και συγκίνηση προκάλεσε στον δημοσιογραφικό κόσμο και στην οικογένεια του Συγκροτήματος ΔΙΑΣ ο θάνατος του Πέτρου Ρούσου, ενός ανθρώπου που συνέδεσε τη ζωή και την επαγγελματική του πορεία με την ιστορία του έντυπου Τύπου στην Κύπρο και ιδιαίτερα με την εφημερίδα «Σημερινή».

Συγγενείς, φίλοι και παλιοί συνάδελφοι τού απηύθυναν το τελευταίο αντίο την Πέμπτη, 5 Νοεμβρίου, στον Ιερό Ναό Προφήτη Ηλία, στους Αγίους Τριμιθιάς, όπου τελέστηκε η εξόδιος ακολουθία. Με συγκινητικά λόγια τον αποχαιρέτησαν και τα εγγόνια του. Επικήδειο εκφώνησε ο Σάββας Ιακωβίδης, ο οποίος μίλησε για την πολυετή συνεργασία τους, τη φιλία τους και την προσφορά του εκλιπόντος στην εφημερίδα.

Ο Πέτρος Ρούσος υπήρξε από τους πρώτους τυπογράφους που στελέχωσαν τον Εκδοτικό Οίκο ΔΙΑΣ και τη «Σημερινή», αφήνοντας το αποτύπωμά του σε μια ολόκληρη εποχή της κυπριακής δημοσιογραφίας και τυπογραφίας. Εντάχθηκε ως λινοτυπίστας στο τεχνικό δυναμικό της εφημερίδας και, από τα πρώτα του βήματα, κέρδισε τους συνεργάτες του με την εργατικότητα, τη συνέπεια και την ποιότητα της δουλειάς του.

Γνώριζε σε βάθος την παραγωγή της εφημερίδας, από τα πρώτα της στάδια μέχρι την ολοκλήρωσή της. Η επαγγελματική του διαδρομή ακολούθησε την εξέλιξη του Τύπου, από το παραδοσιακό τυπογραφείο, τη λινοτύπηση και τη φωτοσύνθεση μέχρι τη νεότερη τεχνολογία και τις θέσεις

> **«Γνώριζε σε βάθος την παραγωγή της εφημερίδας, από τα πρώτα της στάδια μέχρι την ολοκλήρωσή της»**

ευθύνης που ανέλαβε στη συνέχεια. Όπως ανέφερε στον επικήδειό του ο Σάββας Ιακωβίδης, όταν τη δεκαετία του 1980 η εφημερίδα πέρασε σε μια νέα τεχνολογική εποχή, ο Πέτρος ήταν από τους πρώτους που έσπευσαν να εξοικειωθούν με τις αλλαγές και να συμβάλουν στην προσαρμογή της στις νέες απαιτήσεις.

Μια ζωή στην υπηρεσία της εφημερίδας

Άνθρωπος της δουλειάς, ακούραστος και αγαπητός στους συναδέλφους του, κέρδισε την εκτίμηση και τον σεβασμό παλαιότερων και νεότερων, καθώς και των προϊσταμένων του. Ήταν πάντοτε πρόθυμος να στηρίξει με τις τεχνικές του γνώσεις και την πείρα του όποιον τον χρειαζόταν, αποτελώντας σταθερό σημείο αναφοράς και υποστήριξης για την εφημερίδα και το Συγκρότημα.

Η καθημερινότητά του ήταν δεμένη με τις απαιτήσεις της έκδοσης, τις δύσκολες βάρδιες και την πίεση του χρόνου. Ιδιαίτερα τις Παρασκευές, όταν έπρεπε να ετοιμαστούν οι εκδόσεις του Σαββάτου, της Κυριακής και της Δευτέρας, καλούσε τους δημοσιογράφους να παραδώσουν εγκαίρως τα κείμενά τους, ώστε να προλάβει τη σελίδωση. Ήταν μια εικόνα που παρέμεινε ζωντανή στη μνήμη των συναδέλφων του και την οποία ανακάλεσε στον αποχαιρετισμό του ο Σάββας Ιακωβίδης, μεταφέροντας και τη σχετική αναφορά της Χρύσως Αντωνιάδου.

Πίσω από αυτήν την επιμονή βρισκόταν η κοινή τους έγνοια να φτάνει η εφημερίδα εγκαίρως στα χέρια των αναγνωστών της, κάθε μέρα και καλύ-

τερη. Ο Σάββας Ιακωβίδης, μιλώντας για τη συνεργασία τους από τη θέση του αρχισυντάκτη, υπογράμμισε ότι μπορούσε να στηριχθεί απόλυτα στον Πέτρο, ιδιαίτερα στις δύσκολες και πιεστικές καταστάσεις που αντιμετώπισαν κατά την πολυετή κοινή πορεία τους.

Ο συνάδελφος και ο φίλος

Πέρα από τις τεχνικές του ικανότητες, στη μνήμη των ανθρώπων που εργάστηκαν μαζί του έμειναν το χαμόγελο, η ανοιχτή καρδιά και η προθυμία του. Στον επικήδειο αποτυπώθηκαν και τα λόγια παλιών συναδέλφων και φίλων. Η Άλκηστη τον χαρακτήρισε «λεβεντάνθρωπο», ο Γιώργος Κέντας εξήρε την καλοσύνη και τη συνέπειά του, ενώ ο Ζαχαρίας Κυριάκου τον κατέταξε στους στυλοβάτες της ηρωικής εποχής της τυπογραφίας. Ο Γιάννης Παπαϊωάννου αναφέρθηκε με θλίψη στις συμβουλές του, αποκαλώντας τες «Ευαγγέλιο».

Μετά την αφυπηρέτησή του, ο Πέτρος δεν ξέχασε τους συναδέλφους του, τεχνικούς και δημοσιογράφους. Τα προβλήματα υγείας, ωστόσο, δεν του επέτρεψαν να χαρεί την οικογένειά του όπως θα ήθελε. Ακόμη και στις δύσκολες στιγμές παρέμεινε μαχητής, αντιμετωπίζοντας τις δοκιμασίες με θάρρος, πίστη και υπομονή. Στο πλευρό του είχε τη σταθερή και γεμάτη αγάπη συμπαράσταση της συζύγου του Αγνής, των παιδιών και των εγγονιών του. Έφυγε από τη ζωή την Τρίτη, 3 Νοεμβρίου 2026.

Η απώλειά του αφήνει ένα δυσαναπλήρωτο κενό σε όσους συνεργάστηκαν μαζί του και γνώρισαν από κοντά το ήθος, την εργατικότητα και την αφοσίωσή του. Οι κοινές στιγμές, οι συναδελφικές συνάξεις και οι αναμνήσεις από τα χρόνια της δουλειάς παραμένουν, όπως επισήμανε ο Σάββας Ιακωβίδης, ένα διαρκές μνημόσυνο για έναν εκλεκτό φίλο και αξιόπιστο συνεργάτη.

Η διεύθυνση και το προσωπικό του Συγκροτήματος ΔΙΑΣ εκφράζουν τα ειλικρινή τους συλλυπητήρια στη σύζυγό του Αγνή, στις θυγατέρες και στα εγγόνια του. Αιωνία του η μνήμη.

«Στον αγαπημένο μας παππού, τον Πετράκη μας»

Με λόγια αγάπης και ευγνωμοσύνης, τα εγγόνια του αποχαιρέτησαν τον δικό τους «Πετράκη», τον παππού που ήταν πάντα παρών στη ζωή τους. Μέσα από τις κοινές τους αναμνήσεις, τις καλοκαιρινές στιγμές στη θάλασσα και την αγάπη που τους χάριζε απλόχερα, σκιαγράφησαν τον άνθρωπο που θα κρατούν για πάντα στις καρδιές τους.

«Σήμερα στεκόμαστε εδώ, με βαθιά θλίψη αλλά και απέραντη αγάπη, για να αποχαιρετήσουμε έναν άνθρωπο που υπήρξε ξεχωριστός για όλους μας. Τον παππού μας, τον δικό μας Πετράκη.

Έναν άνθρωπο που η ζωή τού έδειξε από πολύ νωρίς το σκληρό της πρόσωπο, αλλά εκείνος δεν σταμάτησε ποτέ να αγωνίζεται, να χαμογελά και να αγαπά.

Ο παππούς γεννήθηκε στις 16 Αυγούστου του 1953. Σε ηλικία μόλις 13 ετών έχασε και τους δύο του γονείς. Σε μια ηλικία που ένα παιδί θα έπρεπε να ζει ξέγνοιαστα, εκείνος αναγκάστηκε να μεγαλώσει απότομα, να αφήσει το σχολείο και να αντιμετωπίσει δυσκολίες που κανένα παιδί δεν θα έπρεπε να γνωρίσει.

Από μικρός μπήκε στον κόσμο της εργασίας, ξεκινώντας από την εφημερίδα "Μάχη", όπου εργάστηκε κάτω από δύσκολες και απαιτητικές συνθήκες. Όταν η εφημερίδα έκλεισε, δεν το έβαλε κάτω. Έμαθε να χειρίζεται υπολογιστές και συνέχισε την επαγγελματική του πορεία στην εφημερίδα "Σημερινή", όπου εργάστηκε με αφοσίωση μέχρι τη συνταξιοδότησή του.

Η εργατικότητα, η επιμονή και η δύναμή του ήταν χαρακτηριστικά που τον συνόδευαν σε όλη του τη ζωή. Παρά τις δυσκολίες που πέρασε, δεν έχασε τη θέλησή του για ζωή, το χαμόγελό του και την καλοσύνη του.

Μέσα σε αυτήν τη διαδρομή δημιούργησε τη δική του οικογένεια. Στο πλευρό του είχε τη σύζυγό του, τη γιαγιά μας, που στάθηκε βράχος δίπλα του, στις όμορφες αλλά και στις πιο δύσκολες στιγμές της ζωής τους. Μαζί απέκτησαν τρεις κόρες και δημιούργησαν μια αγαπημένη οικογένεια, που σήμερα ήταν η μεγαλύτερη χαρά και περηφάνια του.

Ξεχωριστή θέση στην καρδιά του κατείχαν τα αδέλφια του, τα αδερφοτέχνια του και οι οικογένειές τους. Πάντα κατάφερνε, με τον δικό του μοναδικό τρόπο, να μας φέρνει όλους κοντά, να μας ενώνει και να μας θυμίζει πόσο σημαντική είναι η οικογένεια.

Και ύστερα ήρθαμε εμείς, τα εγγόνια του.

Για εμάς, ο Πέτρος δεν ήταν απλώς ένας παππούς. Ήταν ο Πετράκης μας. Ο άνθρωπος με το χαμόγελο, που ήθελε πάντα να μας βλέπει χαρούμενους. Που μας έδινε απλόχερα την αγάπη του και που δύσκολα μας χαλούσε χατίρι.

Ήταν ένας παππούς που ήταν παρών. Στις μικρές, καθημερινές στιγμές, σε εκείνες που μπορεί τότε να θεωρούσαμε δεδομένες, αλλά σήμερα αποτελούν τις πιο πολύτιμες αναμνήσεις μας.

Προσωπικά, είχα την τύχη να μεγαλώσω δίπλα του. Να τον περιμένω να έρθει να με πάρει από το σχολείο, να περνάμε μαζί τα καλοκαίρια στη θάλασσα, να μοιραζόμαστε στιγμές που θα κρατώ για πάντα στην καρδιά μου.

> **«Πέρα από τις τεχνικές του ικανότητες, στη μνήμη των ανθρώπων που εργάστηκαν μαζί του έμειναν το χαμόγελο, η ανοιχτή καρδιά και η προθυμία του»**

Και σήμερα, παππού, αν μπορούσαμε να ζητήσουμε κάτι, θα ήταν λίγο ακόμη χρόνο μαζί σου. Μία ακόμη βόλτα, μία ακόμη μέρα στη θάλασσα, μία ακόμη αγκαλιά. Να ακούσουμε ξανά τη φωνή σου και να δούμε το χαμόγελό σου.

Η ζωή δεν του χαρίστηκε. Πέρασε πολλές δυσκολίες και χρειάστηκε να δώσει πολλές μάχες τα τελευταία χρόνια. Κι όμως, δεν σταμάτησε να προσπαθεί. Μας δίδαξε με το παράδειγμά του πως η πραγματική δύναμη δεν είναι να μη συναντιάς δυσκολίες, αλλά να βρίσκεις το κουράγιο να συνεχίζεις παρά τις δυσκολίες αυτές.

Σήμερα, εκ μέρους όλων των εγγονιών του, θέλουμε να του πούμε ένα μεγάλο ευχαριστώ.

Παππού μας, σε ευχαριστούμε για την αγάπη που μας χάρισες, για όσα έκανες για εμάς, για τις στιγμές που μοιραστήκαμε και για τις αναμνήσεις που θα μας συντροφεύουν σε όλη μας τη ζωή.

Μπορεί να μη σε έχουμε πια κοντά μας, αλλά θα είσαι πάντα μέρος της ζωής μας. Θα υπάρχεις στις ιστορίες που θα λέμε, στις αναμνήσεις των παιδικών μας χρόνων και σε όλα εκείνα τα μικρά πράγματα που θα μας θυμίζουν εσένα.

Θα είμαστε πάντα περήφανοι για τον άνθρωπο που ήσουν. Για τη δύναμη με την οποία αντιμετώπισες τη ζωή, για την οικογένεια που δημιούργησες και για την αγάπη που άφησες πίσω σου.

Πετράκη μας, ήσουν ο καλύτερος παππούς που θα μπορούσαμε να έχουμε. Και αν μπορούσαμε να επιλέξουμε ξανά τον παππού μας, θα επιλέγαμε πάλι εσένα. Χίλιες φορές εσένα.

Σήμερα δεν αποχαιρετούμε μόνο έναν παππού. Αποχαιρετούμε ένα μεγάλο κομμάτι της ζωής μας, έναν άνθρωπο που μας αγάπησε και που θα συνεχίσουμε να αγαπάμε για πάντα.

Καλό σου ταξίδι, παππού μας.

Πάλεψες πολύ, κουράστηκες πολύ. Τώρα ήρθε η ώρα να ξεκουραστείς.

Σε ευχαριστούμε για όλα, Πετράκη μας. Θα μας λείπεις και θα σε κουβαλάμε πάντα μέσα στις καρδιές μας.

Με όλη μας την αγάπη,

Τα εγγόνια σου».

Ο αποχαιρετισμός του Σάββα Ιακωβίδη

Στον επικήδειο που εκφώνησε, ο Σάββας Ιακωβίδης αποχαιρέτησε έναν εκλεκτό φίλο και ανεπανάληπτο συνεργάτη, τονίζοντας την εργατικότητα, το ήθος και την καθοριστική προσφορά του Πέτρου Ρούσου στη «Σημερινή». Θυμήθηκε τις δύσκολες βάρδιες και την κοινή τους έγνοια να φτάνει η εφημερίδα εγκαίρως στους αναγνώστες, υπογραμμίζοντας ότι μπορούσε πάντοτε να στηριχθεί πάνω του. Αναφέρθηκε επίσης στη γενναιότητα με την οποία αντιμετώπισε τις δοκιμασίες της υγείας του, έχοντας στο πλευρό του την οικογένειά του.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ

Το παζλ των πολιτικών συμμαχιών ενόψει του 2028

ΔΗΣΥ σε σταυροδρόμι, ΑΚΕΛ σε αναζήτηση συμμάχων

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotouc@sigmalive.com

Παρά το γεγονός ότι οι προεδρικές εκλογές του 2028 απέχουν ακόμη αρκετούς μήνες, το πολιτικό σκηνικό έχει ήδη εισέλθει σε μια περίοδο έντονων διεργασιών. Οι εσωκομματικές αντιπαραθέσεις, οι στρατηγικές κινήσεις και οι πρώτες επαφές για ενδεχόμενες συνεργασίες διαμορφώνουν ένα νέο πεδίο πολιτικών ισορροπιών, με τα παραδοσιακά κόμματα να καλούνται να επανακαθορίσουν την πολιτική τους ταυτότητα και τις στρατηγικές τους προτεραιότητες.

Στο επίκεντρο βρίσκεται ο Δημοκρατικός Συναγερμός, ο οποίος καλείται να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της εσωκομματικής κρίσης που ακολούθησε τις Προεδρικές του 2023, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να καθορίσει τη στάση του απέναντι στον σημερινό Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Το ΑΚΕΛ, από την άλλη, επιχειρεί να μετατρέψει την αντιπολιτευτική του παρουσία σε μια ευρύτερη πολιτική συμμαχία. Την ίδια στιγμή, το Κέντρο εμφανίζεται κατακερματισμένο και νέοι πολιτικοί σχηματισμοί διεκδικούν χώρο που μέχρι πρόσφατα ανήκε στις παραδοσιακές κομματικές δυνάμεις.

Η κάλπη ως μάχη πολιτικής κατεύθυνσης

Η αναμέτρηση για το προεδρικό χρίσμα έχει μετατραπεί σε κεντρικό πολιτικό γεγονός για τον ΔΗΣΥ. Μετά την αποχώρηση της Αννίτας Δημητρίου από τη διαδικασία, η μάχη περιορίστηκε στις υποψηφιότητες του Αβέρωφ Νεοφύτου και του Γιώργου Παμπορίδη. Το αποτέλεσμά της εσωκομματικής ψηφοφορίας θα καθορίσει τον υποψήφιο του κόμματος, αλλά και τους συσχετισμούς που θα διαμορφωθούν στην επόμενη ημέρα της Πινδάρου.

Η αποχώρηση της Αννίτας παρουσιάστηκε ως κίνηση προστασίας της ενότητας. Η ίδια είχε υποστηρίξει ότι η παράταξη δεν μπορούσε να οδηγηθεί

> **Η απόσυρση Αννίτας δεν έβαλε τέλος στις εσωκομματικές εντάσεις**

σε μια παρατεταμένη εσωτερική σύγκρουση, επιμένοντας ότι πρέπει να έχει δικό της υποψήφιο για το 2028. Ωστόσο, όταν δήλωσε δημοσίως ότι ο Αβέρωφ την πίκρανε με τη στάση του, έδειξε ότι η απόσυρση δεν έκλεισε τον κύκλο των εσωκομματικών εντάσεων. Απέρριψε μάλιστα τους ισχυρισμούς περί προσωπικών εκβιασμών και απέκλεισε το ενδεχόμενο παραίτησής της από την προεδρία του κόμματος.

Η Αννίτα Δημητρίου παραμένει εκλεγμένη πρόεδρος του ΔΗΣΥ και έχει τη δυνατότητα να επηρεάζει τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων, τις πολιτικές αποφάσεις και τη μελλοντική στρατηγική. Η αποχώρησή της από τη διεκδίκηση του προεδρικού χρίσματος δεν συνεπάγεται ότι παραδίδει πολιτικά τον χώρο της. Αντίθετα, η επιμονή της στην ενότητα, σε συνδυασμό με τις αιχμές της για τον Αβέρωφ, δείχνει ότι η σχέση των δύο πλευρών θα εξακολουθήσει να επηρεάζει το κόμμα.

Στο «στρατόπεδο» του Αβέρωφ Νεοφύτου, βασικό πλεονέκτημα θεωρείται η οργανωτική εμπειρία και η γνώση του κομματικού μηχανισμού, στοιχεία που φαίνεται να αποτυπώνονται και στις δημοσκοπήσεις. Οι διαθέσιμες μετρήσεις καταγράφουν προβάδισμα του πρώην προέδρου του ΔΗΣΥ έναντι του Γιώργου Παμπορίδη στην προτίμηση των ψηφοφόρων του κόμματος, αλλά και μεταξύ όσων έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην εσωκομματική διαδικασία. Η πολυετής παρουσία του Αβέρωφ Νεοφύτου στην ηγεσία της παράταξης φαίνεται να του προσφέρει σημαντικό οργανωτικό πλεονέκτημα.

Ωστόσο, διαφορετικές τάσεις καταγράφονται μεταξύ των ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ που είχαν στηρίξει τον Νίκο Χριστοδουλίδη στις προεδρικές εκλογές του 2023, όπου ο Παμπορίδης εμφανίζεται να συγκεντρώνει μεγαλύτερη απήχηση. Το στοιχείο αυτό έχει ιδιαίτερη πολιτική σημασία, καθώς αναδεικνύει τη διαφορετική προσέγγιση που ενδέχεται να υπάρχει στο εσωτερικό της συναγερμικής βάσης ως προς τη μελλοντική σχέση του κόμματος με τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη. Δεν προδικάζει, ασφαλώς, τις τελικές επιλογές των ψηφοφόρων, καταδεικνύει όμως ότι η εσωκομματική αναμέτρηση συνδέεται και με το ευρύτερο ζήτημα της πολιτικής κατεύθυνσης του ΔΗΣΥ.

Η υποψηφιότητα Παμπορίδη δεν αποτελεί, επομένως, απλώς μια προσωπική προσπάθεια ανανέωσης. Αντιθέτως, φαίνεται να συγκεντρώνει γύρω της

διαφορετικές τάσεις στο εσωτερικό της παράταξης, μεταξύ των οποίων και στελέχη ή μέλη που εκφράζουν δυσαρέσκεια για τους χειρισμούς του Αβέρωφ Νεοφύτου.

Ένα ακόμη στοιχείο που επηρεάζει την εσωκομματική μάχη είναι η επιλογή του Αβέρωφ να μη συμμετάσχει σε δημόσιο debate με τον Παμπορίδη. Το επιτελείο του επικαλείται την ανάγκη αποφυγής δημόσιων αντιπαραθέσεων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την ενότητα. Φυσικά, ο υποψήφιος που προηγείται στις μετρήσεις δεν έχει το ίδιο κίνητρο με εκείνον που επιδιώκει να αναιρέψει τους συσχετισμούς. Για τον Παμπορίδη, μια δημόσια συζήτηση θα μπορούσε να προσφέρει βήμα ανάδειξης των προγραμματικών διαφορών. Για τον Αβέρωφ, η διατήρηση του προβαδίσματος μέσω άμεσης επαφής με τη βάση ενδέχεται να είναι ασφαλέστερη επιλογή.

Το βαθύτερο πολιτικό διακύβευμα, ωστόσο, αφορά τη μελλοντική σχέση του ΔΗΣΥ με τον Νίκο Χριστοδουλίδη και το ενδεχόμενο αλληλοϋποστήριξης στον δεύτερο γύρο των Προεδρικών Εκλογών του 2028, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Η συζήτηση αυτή επαναφέρει στο προσκήνιο ένα κρίσιμο ερώτημα για την επόμενη ημέρα της παράταξης, κατά πόσον θα επιδιώξει να διατηρήσει πλήρη πολιτική αυτονομία ή αν θα αφήσει ανοιχτό τον δρόμο για μια μελλοντική συνεννόηση με τον σημερινό Πρόεδρο.

Εδώ βρίσκεται ίσως η σημαντικότερη πολιτική διαχωριστική γραμμή της εσωκομματικής αναμέτρησης. Ο Αβέρωφ διαθέτει το οργανωτικό πλεονέκτημα και εμφανίζεται να έχει ισχυρή θέση στην κομματική βάση. Ο Παμπορίδης φαίνεται να προσελκύει ένα διαφορετικό ακροατήριο, στο οποίο περιλαμβάνονται ψηφοφόροι που είχαν στραφεί προς τον Χριστοδουλίδη. Η ηγεσία της Αννίτας βρίσκεται ανάμεσα στην ανάγκη διατήρησης της κομματικής συνοχής και στην προσπάθεια να μην ταυτιστεί η παράταξη με μια πολιτική κατεύθυνση που δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί.

Πρώτα συμμαχίες, μετά το πρόσωπο

Στην Εξεκία Παπαϊωάννου ακολουθούν διαφορετική στρατηγική. Ο Στέφανος Στεφάνου επιχειρεί να αποφύγει μια πρόωρη ονοματολογία και να προηγηθεί η διαμόρφωση πολιτικού πλαισίου και οι επαφές με άλλες δυνάμεις. Η Κεντρική Επιτροπή ενέκρινε την κατεύθυνση του κόμματος για το 2028, με τον Γενικό Γραμματέα να επιμένει ότι η εύκολη επιλογή θα ήταν μια αυτόνομη πορεία, αλλά η δύσκολη και επιθυμητή είναι η συγκρότηση ευρύτερης συμμαχίας.

Η στρατηγική έχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Σ», το ΑΚΕΛ επιδιώκει να ολοκληρώσει μέχρι το τέλος του χρόνου τις επαφές με το ΑΛΜΑ, το Volt, την «Άμεση Δημοκρατία» και τους Οικολόγους, ενώ παράλληλα μεταφέρει τη συζήτηση για τα πιθανά ονόματα στις κομματικές ομάδες. Οι τελικές αποφάσεις για τον υποψήφιο τοποθετούνται στους πρώτους μήνες του 2027. Με την ΕΔΕΚ, το ΑΚΕΛ αναμένει την ολοκλήρωση του δικού της εκλογικού συνεδρίου τον Δεκέμβριο.

Η επιλογή αυτή αποκαλύπτει ότι το ΑΚΕΛ έχει εντοπίσει το βασικό του πρόβλημα. Δεν αρκεί να διατηρήσει τη δική του εκλογική βάση, αλλά χρειάζεται έναν υποψήφιο που θα μπορεί να συγκεντρώσει ψήφους πέρα από την παραδοσιακή Αριστερά. Η εμπειρία του 2023, με τον Ανδρέα Μαυρογιάννη να περνά στον δεύτερο γύρο, αποτελεί προηγούμενο που μπορεί να αξιοποιηθεί, αλλά η ηγεσία δεν έχει δεσμευτεί ότι θα επαναλάβει την ίδια επιλογή.

Το δύσκολο σημείο της στρατηγικής είναι η διαχείριση των πιθανών συνεργατών. Το ΑΚΕΛ επιδιώκει επαφές με τις δυνάμεις που αυτοπροσδιορίζονται ως αντιπολίτευση, όμως το ΔΗΚΟ συμμετέχει στην Κυβέρνηση. Ο Στέφανος Στεφάνου έχει δηλώσει ότι είναι ανοικτός σε επαφή μαζί του, αναγνωρίζοντας όμως την αντίφαση που θα προέκυπτε από μια συνεργασία για αλλαγή διακυβέρνησης με ένα κόμμα που στηρίζει την υφιστάμενη Κυβέρνηση.

Στην περίπτωση του κινήματος ΑΛΜΑ, οι πρώτες επαφές ήταν θετικές, όπως ανέφερε ο Οδυσσέας Μιχαηλίδης. Ο ίδιος ξεκαθάρισε ότι η δική του υποψηφιότητα παραμένει επιλογή, αλλά δεν αποτελεί την αφετηρία των συζητήσεων. Το πρόγραμμα και οι πολιτικές συγκλίσεις πρέπει να προηγηθούν του προσώπου.

Το πολιτικό ρίσκο για το ΑΚΕΛ είναι σαφές, καθώς όσο περισσότερο ανοίγει τη διαδικασία προς άλλα κόμματα και πρόσωπα, τόσο αυξάνεται η πιθανότητα να χρειαστεί να αποδεχθεί συμβιβασμούς που δεν θα ικανοποιούν όλους τους εσωκομματικούς του χώρους. Η ευρύτερη συμμαχία μπορεί να διευρύνει την εκλογική του απήχηση, αλλά μπορεί επίσης να δημιουργήσει διαφωνίες για το πρόγραμμα, το Κυπριακό και τα χαρακτηριστικά του υποψηφίου.

> **Το ΑΚΕΛ ψάχνει υποψήφιο με απήχηση πέρα από την Αριστερά**

Ο ρυθμιστής και το Κέντρο

Το ΕΛΑΜ έχει πλέον εδραιωθεί ως η τρίτη κοινοβουλευτική δύναμη, ενισχύοντας τη δυνατότητά του να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στις πολιτικές εξελίξεις. Σε ό,τι αφορά τις προεδρικές εκλογές, το κόμμα εξετάζει τόσο το ενδεχόμενο αυτόνομης καθόδου όσο και την πιθανότητα στήριξης του Νίκου Χριστοδουλίδη υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρξει συμφωνία σε συγκεκριμένο πολιτικό πλαίσιο. Την ίδια ώρα, η θέση του Χρίστου Χρίστου στην ηγεσία του κόμματος δεν φαίνεται να αμφισβητείται. Η εκλογική ισχύς του ΕΛΑΜ ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά τις ισορροπίες, ιδιαίτερα στον δεύτερο γύρο των εκλογών.

Παράλληλα, στο ΔΗΚΟ η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από δύο βασικές κατευθύνσεις. Η μία είναι η διατήρηση της στήριξης προς τον Νίκο Χριστοδουλίδη, επιλογή που φαίνεται να έχει σημαντική απήχηση στο εσωτερικό της ηγεσίας και η άλλη είναι η αυτόνομη κάθοδος με υποψήφιο τον πρόεδρο του κόμματος. Μια νέα στήριξη στον Χριστοδουλίδη θα μπορούσε να διατηρήσει το ΔΗΚΟ κοντά στην κυβερνητική εξουσία, αλλά θα περιόριζε τη δυνατότητά του να διεκδικήσει αυτόνομο πολιτικό ρόλο. Μια δική του υποψηφιότητα, από την άλλη, θα ενίσχυε την ελευθερία του κόμματος, αλλά θα δημιουργούσε κινδύνους για τις σχέσεις του με την κυβέρνηση και για τη δυνατότητα επιρροής του στον δεύτερο γύρο.

Όπως ενημερώνεται η «Σ», η «Άμεση Δημοκρατία» διατηρεί ανοιχτά όλα τα ενδεχόμενα, από τη στήριξη του Αβέρωφ Νεοφύτου σε περίπτωση που εξασφαλίσει το χρίσμα του ΔΗΣΥ, μέχρι τη σύναψη άλλης πολιτικής συνεργασίας ή ακόμη και την αυτόνομη κάθοδο στις εκλογές. Η πολιτική της ταυτότητα παραμένει πιο ρευστή από εκείνη των παραδοσιακών κομμάτων, γεγονός που της επιτρέπει να διερευνά περισσότερες επιλογές, αλλά δυσκολεύει την ένταξή της σε μια σταθερή συμμαχία.

Συνεπώς, οι διεργασίες αυτές καταδεικνύουν ότι η μάχη των Προεδρικών του 2028 δεν θα περιοριστεί στον ανταγωνισμό ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ, αλλά θα κριθεί σε μεγάλο βαθμό από την ανακατανομή των πολιτικών συσχετισμών και τη δυνατότητα συγκρότησης ευρύτερων συμμαχιών.

Ο ΔΗΣΥ καλείται να ξεκαθαρίσει την εσωτερική του πορεία και τη μελλοντική σχέση του με τον Νίκο Χριστοδουλίδη, το ΑΚΕΛ να αποδείξει ότι μπορεί να οικοδομήσει μια ουσιαστική συνεργασία πέρα από τα όρια της παραδοσιακής του βάσης, ενώ ΕΛΑΜ και ΔΗΚΟ θα πρέπει να επιλέξουν ανάμεσα στη διατήρηση της εγγύτητάς τους με την κυβέρνηση και την αυτόνομη πολιτική παρουσία. Την ίδια ώρα, οι νέοι σχηματισμοί θα επιδιώξουν να μετατρέψουν την κοινοβουλευτική τους παρουσία σε ουσιαστική επιρροή στις προεδρικές εξελίξεις. Το βασικό διακύβευμα θα είναι τελικά ποιος θα καταφέρει να συγκεντρώσει δυνάμεις πέρα από το παραδοσιακό κομματικό του ακροατήριο.

ΑΠΟΨΗ “ ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

Εις μνήμην Νεοκλή Σαρρή

Πριν από δεκαπέντε χρόνια, στις 19 Νοεμβρίου 2011, έφυγε από τη ζωή ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Πανεπιστημίου, Νεοκλής Σαρρής. Υπήρξε μία εμβληματική πανεπιστημιακή προσωπικότητα, που συνέβαλε, καθοριστικώς, για τέσσερεις σχεδόν δεκαετίες, στην ανάπτυξη της ελληνικής τουρκολογίας. Έργα του, όπως «Η Οσμανική Πραγματικότητα», «Η Οικογένεια στην Τουρκία», «Προεπαναστατική Ελλάδα και Οσμανικό Κράτος», «Εξωτερική Πολιτική και Πολιτικές Εξελίξεις στην Πρώτη Τουρκική Δημοκρατία» και το κλασικό πλέον δίτομο σύγγραμμά του για την πολιτική και διπλωματική χρονογραφία τουρκικής εισβολής στην Κύπρο «Η Άλλη Πλευρά», παραμένουν σημαντική κληρονομιά στις νεότερες γενιές ερευνητών για την κατανόηση της πολιτικής, κοινωνικής και ιδεολογικής αναπτύξεως του Κεμαλικού κράτους και των συμπεριφορών του τόσο στο εσωτερικό όσο και σε επίπεδο εξωτερικής πολιτικής.

Σύμφωνα με την θεωρητική προσέγγιση του Νεοκλή Σαρρή, το Κεμαλικό τουρκικό κράτος αποτελεί νεότερη μεταλλαγή του Οθωμανικού κράτους χωρίς να έχει πετύχει σημαντικές δομικές αλλαγές από τον ιστορικό του πρόγονο. Στην ουσία, επί Κεμαλικών, υπήρξε όργανο εξουσίας του στρατού που η πραγματική του δύναμις ευρίσκεται πίσω από τους πολιτικούς θεσμούς. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για το καθεστώς κατά το οποίο μια στρατογραφειοκρατία, η οποία αποτελεί το επίκεντρο του συστήματος, υπαγορεύει τους κανόνες συνοχής και επιβιώσεως του κράτους. Σε τέτοια καθεστώτα είναι απαραίτητη η

ύπαρξις μίας πραιτωριανής κλίκας, η οποία δρα υπογείως και αποτελεί προέκταση της πραιτωριανής εξουσίας. Εντός αυτής της κλίκας υπάρχει στρατιωτική δύναμις, η οποία εγγυάται την υπαγόρευση, την καθοδήγηση και τον περιορισμό δράσεων για δυνάμεις που εισέρχονται απειλητικώς στο πολιτικό παιγνίδι σε κρίσιμες περιόδους ή εσωτερικεύονται από διάφορους κοινωνικούς δρώντες. Στο Κεμαλικό κράτος η κοινωνία είναι, εκ των πραγμάτων, διαχωρισμένη από το κράτος, η ύπαρξις του οποίου ανάγεται σε αυτοσκοπό. Τα άτομα και οι θεσμοί που αποτελούν το τουρκικό κράτος είναι επιφορτισμένα με την αναπαραγωγή του.

Σε αυτό το πλαίσιο μπορούσε, κατά τον Νεοκλή Σαρρή, να κατανοηθεί και να αναλυθεί η σύγχρονη Τουρκία.

Σε ό,τι αφορά τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, ο Σαρρής επέμενε για δεκαετίες ότι η προβληματική των σχέσεων αυτών, οι οποίες συγκροτούν ένα στρατηγικής σημασίας ζήτημα συνυφασμένο με την πολιτική και πολιτιστική ύπαρξη του ελληνισμού, εκτείνεται πολύ πέρα από τα γνωστά θέματα, όπως είναι το Κυπριακό και οι φιλοδοξίες της Τουρκίας στο Αιγαίο και τη Δυτική Θράκη. Για κάποιον που αγνοεί το ιστορικό και κοινωνικό περιεχόμενο της ελληνοτουρκικής αντιμαχίας, είναι αδύνατο να γίνει κατανοητό το πρόβλημα και η ιδιαιτερότητα που παρουσιάζει.

Στο μνημειώδες και ιδιαίτερα αναλυτικό έργο του «Οσμανική Πραγματικότητα» έδωσε την απάντηση στην προβληματική των ελληνοτουρκικών σχέσεων με μία πρωτόγνωρη και μοναδική επιστημονική ανάλυση για την ελληνική τουρκολογία. Απέδωσε τα αίτια αυτής της προβληματικής στη φύση και την φιλοσοφία με την οποία ήταν οργανωμένο και λειτουργούσε το οθωμανικό κρατικό μόρφωμα. Αυτήν τη φιλοσοφία μετέφεραν οι Οθωμανοί από την κοιτίδα του πολιτισμού τους, την Κεντρική Ασία, με πρότυπο τη σχέση του νομάδα-ποιμένα με τα πρόβατα και τα άλλα ζώα, τα οποία έδιδαν σημαντικά αγαθά για την επιβίωση των αφεντών τους. Κατά το Σαρρή, οι υποτεταγμένοι πληθυσμοί της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, δηλαδή αυτοί τους οποίους οι Τούρκοι αποκαλούσαν ραγιάδες, αποτελούσαν τον αντίποδα του κράτους. Η χρήση του ονόματος «ραγιάς» προέρχεται από την τουρκική λέξη «reaya», που σημαίνει κοπάδι και μέσα στο οθωμανικό συγκείμενο δηλώνει το κατακτημένο και υποτεταγμένο κι όχι το ελεύθερο κοπάδι. Όπως ακριβώς το κοπάδι παρείχε στους νομάδες το μαλλί και το γάλα, ως αντάλλαγμα για την φροντίδα και την προστασία, μέσω κάποιων δικαιωμάτων που εκείνοι τους παρείχαν, έτσι και οι υπόδουλοι λαοί έπρεπε να εκχωρούν το δικό τους προϊόν στους Τούρκους που δεν ήταν άλλο από την πληρωμή φόρων.

Η βασική αρχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δεν έπαυσε ποτέ να είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη απόστασις από τους κατακτημένους.

Τέλος, πρωτοποριακή ήταν αποκάλυψη της τουρκικής στρατηγικής στοχοθεσίας στο Κυπριακό, μέσα από τις τουρκικές πηγές, από την δεκαετία του 1950 μέχρι την εισβολή του 1974, στο βιβλίο αναφοράς «Η Άλλη Πλευρά». Εκεί, για πρώτη φορά μετέφρασε, δημοσίευσε και ανέλυσε τα βασικά σημεία της τουρκικής στρατηγικής στο Κυπριακό, όπως διεμορφώθησαν από τον Τούρκο πολιτικό και συνταγματολόγο Νιχάτ Ερίμ, το 1956. Ο Σαρρής τα συνόψισε σε πέντε σημεία: Πρώτον, οι διεκδικήσεις της Κύπρου από την Τουρκία θα πρέπει να στηρίζονται σε πολιτικούς λόγους. Επομένως, η Τουρκία θα πρέπει να επιδιώξει τη λύση διχοτομήσεως. Δεύτερο, στο νησί υπάρχουν δυο διαφορετικές κοινότητες, η καθεμιά από τις οποίες έχει το δικαίωμα της ξεχωριστής αυτοδιαθέσεως. Τρίτο, η αρχή της αυτοδιαθέσεως θα πρέπει εφαρμοσθεί με τη μετακίνηση των Ρωμιών, έτσι ώστε να υπάγονται στη διοίκηση της αρεσκείας τους. Έτσι θα ικανοποιηθεί η ασφάλεια της Τουρκίας.

Τέταρτο, η Τουρκία θα πρέπει να καθορίσει την προσφορότερη γι' αυτήν μορφή διχοτομήσεως. Στην ασφάλεια της περιοχής που θα παραχωρηθεί στους Ρωμιούς της Κύπρου θα πρέπει να συμμετέχει και η Τουρκία, γιατί το θέμα σχετίζεται με την ασφάλειά της καθώς και της Μέσης Ανατολής και Πέμπτο, πρέπει να επιδιωχθεί η ελεύθερη μετάβαση Τούρκων προς την Κύπρο, ούτως ώστε το σύνολο του τουρκικού πληθυσμού να μπορέσει να αυξηθεί στο ποσοστό που ανήρχετο επί Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ο Σαρρής μπορεί να έφυγε, αλλά το έργο του παραμένει μία ηχηρά επιστημονική και συνάμα πολιτική υπόμνησις, προσωπικής ανεξαρτησίας και επιστημονικής αξιοπρέπειας σε αυτές τις στιγμές ταπεινώσεως που διέρχεται ο Ελληνισμός.

Μανούβρα Τουρκίας για πρωτοβουλία Γκουτέρες

“
ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

Στην παράνομη «πρεσβεία» της Τουρκίας στο καθεστώς του Αττίλα, την παρελθούσα Τρίτη, κλήθηκε η απεσταλμένη του Γ.Γρ. του ΟΗΕ, Μαρία Άνχελα Ολγκίν Κουεγιάρ, όπου ο «πρέσβυς» Αλί Μουράτ Μπαστσερί τής επέδωσε το μήνυμα του Τούρκου υφ.ΕΞ., Μεχμέτ Κεμάλ Μποζάι, προτού προχθές Παρασκευή, σε ολιγόωρη κάθοδό του στα κατεχόμενα, δώσει αυτοπροσώπως τις οδηγίες του και στους επικεφαλής του κατοχικού ψευδοκράτους ο ίδιος ο Τούρκος υπ.ΕΞ., Χακάν Φιντάν...

ΠΟΝΗΡΑΔΕΣ, μέσα στο σάστισμά του, ενδεχομένως να αποπειράται τώρα στο θέατρο του Κυπριακού ο Ερντογάν. Σάστισμα, διότι προφανώς αισθάνεται ασφυκτικότερο το στρίμωγμα των δικών του λεονταρισμών στην Σκακιέρα της περιοχής. Από τις κινήσεις των άλλων σκακιστών. Έχοντας ο ίδιος το «παράσημο» του Σκακιστή Διεθνούς Εμβέλειας που του είχε απονείμει ο Τραμπ. Πονηράδες εσπευσμένης μανούβρας γι’ αξιοποίηση ίσως της ύστατης πρωτοβουλίας στο Κυπριακό τού απερχόμενου (παρασημοφορηθέντος τον παρελθόντα Μάρτιο από τον Ερντογάν) Γ.Γρ. του ΟΗΕ Γκουτέρες. Με την ελπίδα, ίσως, αποδυνάμωσης του ρόλου που παίζει η Κύπρο ως «κρίκος» μεταξύ Ελλάδος - Ισραήλ και στο σχήμα 3+1 με τις ΗΠΑ.

- Επειδή ωρύεται η Τουρκία ότι υφίσταται απειλή «επιθετικής περικύκλωσής» της από Ισραήλ - Ελλάδα - Κύπρο και ουδείς της συμπαραστέκεται. Ως «περικύκλωση» εννοεί την τριμερή συνεργασία Αποτρεπτικής Ισχύος έναντι της νεο-οθωμανικής της επεκτατικής στρατηγικής.

- Νυχθημερόν στα τουρκικά ΜΜΕ από στρατιές ειδημόνων προβάλλονται οι φόβοι για την αύξηση της στρατιωτικής ισχύος τής εν λόγω «εχθρικής περικύκλωσης». Με συστηματική απαρίθμηση κι εξαντλητικές λεπτομέρειες, ονομαστικά εκάστου των προστιθέμενων οπλικών συστημάτων.

- Και, μάλιστα, όπως οδύρονται, υπό τις ευλογίες των ΗΠΑ. Για την στάση των οποίων, ακατάπαυστοι συνεχίζουν οι τουρκικοί κλαυθμοί απόγνωσης. Διότι, εκτός από την άρση του αμερικανικού εμπάργκο όπλων που ίσχυε σε βάρος της Κύπρου, αποβλήθηκε η Τουρκία λόγω των ρωσικών της S-400 από το πρόγραμμα των αμερικανικών αεροσκαφών F-35, στερηθείσα ακόμη και των έξι που είχε προαγοράσει. Ναυάγησε κι ο εκσυγχρονισμός των παλαιών της F-16. Κι ούτε καν κινητήρες για τα δικής της παραγωγής αεροσκάφη ΚΑΑΝ εξασφάλισε από τις ΗΠΑ, παρά τις εγκάρδιες σχέσεις Ερντογάν - Τραμπ.

- Απαρηγόρητοι συνάμα κι από τη σωρεία των αντιδράσεων Αιγύπτου, Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον ΟΗΕ, που πάραυτα προστέθηκαν στις καταγγελίες της Ελλάδος και της Κύπρου, εναντίον τού παραβιάζοντος το Διεθνές Δίκαιο Θαλάσσης των ΗΕ και της ΕΕ (UNCLOS) περιβόητου Τουρκο-Λιβυκού Μνημονίου, της θαλάσσιας νεο-οθωμανικής επεκτατικότητας.

- Και μ’ έξαλλες εξ Αγκύρας διαμαρτυρίες ως «αδικούμενη και μεροληπτικώς περιφρονημένη χώρα», για την πολύ εντονότερα φέτος καταδικαστική για την Τουρκία ετήσια έκθεση περί της μη προόδου στις ενταξιακές διαδικασίες της ΕΕ που ανακοίνωσε 4 τρ. η Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Κομισιόν.

- Καθώς εκκινούν οσονούπω και οι χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ γαλλικές εργασίες για την υποθαλάσσια ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου - Ελλάδος, χωρίς την «άδεια» της Τουρκίας...

ΣΕ ΟΛΟ αυτό, το εναντιωνόμενο στις δικές της επεκτατικές επιδιώξεις ΠΛΕΓΜΑ ΙΣΧΥΟΣ (στρατιωτικής, διπλωματικής και διεθνούς) στην περιοχή, στις διακρατικές συνεργασίες, στις συμμαχίες και στους διεθνείς Οργανισμούς, η Τουρκία εντοπίζει βεβαίως τον ΡΟΛΟ που παίζει στην Σκακιέρα των περιστάσεων η Κυπριακή Δημοκρατία: Η διαχρονικώς (επί 52 ήδη έτη) κακοφανίζουσα την Άγκυρα επειδή δεν κατήντησε ούτε «Εκλιπούσα», ούτε και προτεκτοράτο της: Στα ελεύθερα εδάφη της Κύπρου που δεν σκλαβώθηκαν από τον τουρκικό Αττίλα εισβολέα - κατακτητή το 1974.

> **“**
> **– Η Τουρκία δεν έχει επινοήσει κάποιον άλλο δρόμο που να της επιτρέπει να ελπίζει ότι θα μπορέσει να μεθοδεύσει την νομιμοποίηση κι επέκταση του ελέγχου της επί της Κύπρου. Είναι ο δρόμος που το 2004 είχε φθάσει στο «τελευταίο μίλι» με το Σχέδιο του τότε Γ.Γρ., Κόφι Ανάν, για την μετατροπή ολόκληρης της Κύπρου σε προτεκτοράτο της Τουρκίας, υπό την επωνυμία «Ενωμένη Κυπριακή Ομοσπονδία». Μέχρι που το ανέκοψε, με το απορριπτικό ΟΧΙ του 76% ο κυπριακός Ελληνισμός, στο Δημοψήφισμα της 24ης Απριλίου 2004**

ΚΡΙΝΕΙ, πάντως, η Τουρκία ότι: Στο ανυπόφορο για την ίδια πλέγμα όλων όσοι τώρα στρέφονται εναντίον της πολιτικής της στην περιοχή, ο «πιο Αδύναμος Κρίκος» είναι η Κυπριακή Δημοκρατία. Όχι, βέβαια, για να εξαπολύσει τώρα εναντίον της έναν Τρίτο Αττίλα πολεμικής επιδρομής. Άλλωστε δεν υπάρχει πλέον, για να την βολέψει, καμιά ανθελληνική Χούντα στην Αθήνα, κανένα χουντικό Πραξικόπημα και διχασμός, για να της προσφέρουν αφύλακτες νέες προδομένες κυπριακές Θερμοπύλες σαν του Πέντεμιλι της Κερύνειας 20ή Ιουλίου 1974.

- Μόνη, που βλέπει, ίσως, ως προσφερόμενη ξανά για δοκιμή, η επιτήδεια εκμετάλλευση της επιζητούμενης απ’ όλους επανεκκίνησης τής ναυαγισμένης από το 2017 στο Κραν Μοντανά διαδικασίας του Γκουτέρες για το Κυπριακό, με τις «Τρεις Εγγυήτριες και τις Δύο Κοινότητες». Με απώτερο στόχο να αποδυναμωθεί ο ρόλος της Κύπρου στην «εχθρική περικύκλωση» που αισθάνεται η Τουρκία.

ΥΠΟΨΙΕΣ είν’ αυτές. Στην προσπάθεια εξιχνίασης των κινήσεων της Τουρκίας των τελευταίων ημερών. Η οποία διέταξε τον παράνομό της πρέσβυ στα κατεχόμενα, Αλί Μουράτ Μπαστσερί, την Τρίτη, να καλέσει στην «πρεσβεία» την απεσταλμένη του Γ.Γρ. Ολγκίν για να της επιδώσει ειδικό μήνυμα του Τούρκου υφ.ΕΞ., Μεχμέτ Κεμάλ Μποζάι. Αγνώστου ίσαμε τώρα περιεχομένου μήνυμα. Για το οποίο, η Ολγκίν έσπευσε να ενημερώσει τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη περί «θετικής εξέλιξης» στις προσπάθειές της για Άνοιγμα Οδοφραγμάτων. Μόλις στις 14 Οκτωβρίου, ο εν λόγω Τούρκος υφ.ΕΞ. είχε επαναλάβει τις απαρηγόρητες επικρίσεις προς την Ε.Ε. για την... προ 22 ετών ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας: «Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποφέρει εξαιτίας του μεγάλου λάθους που έκανε, αποδεχόμενη ως μέλος την Διοίκηση των Κκούπρους Ρουμλάρ της Νότιας Κύπρου», είπε ο Μποζάι στην τουρκική Βουλή. Τώρα, λοιπόν, οι «θετικές εξελίξεις» του μηνύματος Μποζάι στην Ολγκίν, προπομπός της ολιγόωρης την Παρασκευή παρουσίας του Τούρκου υπ.ΕΞ. Χακάν Φιντάν για επιτόπου έκδοση διαταγών αυτοπροσώπως στους επικεφαλής του ψευδοκράτους, πιθανόν να λογίζονται ως επιθυμία της Τουρκίας να συνεχιστεί η πρωτοβουλία Γκουτέρες. Ώστε να παραμένει η Κυπριακή Δημοκρατία εγκλωβισμένη, για την «επίλυση» του Κυπριακού, στις διαιωνιζόμενες διαδικασίες των Διακοινοτικών και των Πενταμερών υπό την αιγίδα του Γ.Γρ.

- Η Τουρκία δεν έχει επινοήσει κάποιον άλλο δρόμο που να της επιτρέπει να ελπίζει ότι θα μπορέσει να μεθοδεύσει την νομιμοποίηση κι επέκταση του ελέγχου της επί της Κύπρου.

- Είναι ο δρόμος που το 2004 είχε φθάσει στο «τελευταίο μίλι» με το Σχέδιο του τότε Γ.Γρ., Κόφι Ανάν, για την μετατροπή ολόκληρης της Κύπρου σε προτεκτοράτο της Τουρκίας, υπό την επωνυμία «Ενωμένη Κυπριακή Ομοσπονδία». Μέχρι που το ανέκοψε, με το απορριπτικό ΟΧΙ του 76% ο κυπριακός Ελληνισμός, στο Δημοψήφισμα της 24ης Απριλίου 2004.

- Εκπαραθύρωσε μεν το 2016 ο Ερντογάν τον επιστήθιό του, ανώτατο στρατηγικό του μέντορα, μετά υπουργό του των Εξωτερικών και κατόπιν πρωθυπουργό του, τον Αχμέτ Νταβούτογλου. Επιμένει όμως αταλάντευτα ο Τούρκος Μονοκράτωρ στη νεο-οθωμανική γραμμή τού από το 2001 καθοδηγητικού βιβλίου του, «Το Στρατηγικό Βάθος της Τουρκίας». Όπου έγραφε ο Νταβούτογλου: «Ακόμη κι αν δεν υπήρχε ούτε ένας μουσουλμάνος Τούρκος στην Κύπρο, η Τουρκία όφειλε να διατηρεί ένα κυπριακό ζήτημα. Καμία χώρα δεν μπορεί να μείνει αδιάφορη σε ένα τέτοιο νησί που βρίσκεται στην καρδιά του ζωτικού της χώρου [...] Της Κύπρου που έχει την ιδιότητα να είναι ένα είδος πλωτής βάσης για την συνολική ασφάλεια της χερσονήσου της Μικράς Ασίας [...] Καμία παγκόσμια και περιφερειακή δύναμη που κάνει στρατηγικούς υπολογισμούς στη Μέση Ανατολή, στην Ανατολική Μεσόγειο, στο Αιγαίο, στη Διώρυγα του Σουέζ, στην Ερυθρά θάλασσα και στον Περσικό Κόλπο δεν μπορεί να παραμελήσει την Κύπρο»... (σελ. 278-281 βιβλίου Νταβούτογλου)...

Η Αμμόχωστος ΔΕΝ είναι ΜΟΕ και η ολέθρια υποχωρητικότητα προς τις τουρκικές θέσεις

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Η κυπριακή πολιτική ηγεσία υποφέρει, εκτός πολλών άλλων ανεπαρκειών, και από το σύνδρομο του μιμητισμού ως βολικό άλλοθι στην αιολμία της να παίρνει αποφάσεις σωτήριες για την Κύπρο. Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος δέχτηκε να αυτοϋποβιβαστεί, από διεθνώς αναγνωρισμένος Πρόεδρος, σε κοινοτάρχη για να συναντήσει τον εγκάθετο κοινοτάρχη των Τούρκων της νήσου. Δέχτηκε επίσης να αυτοϋποβιβαστεί από ηγέτης της διεθνώς αναγνωρισμένης Κυπριακής Δημοκρατίας σε συνομιλητή ενός κατοχικού μορφώματος.

Έκτοτε όλοι οι Πρόεδροι αυτοϋποβιβάζονται χαρωπά και βολικά σε κοινοτάρχη ή, επί το ευγενέστερον, σε ηγέτη της ε/κ κοινότητας για να συνομιλήσουν με τον εκάστοτε εγκάθετο της τ/κ μειοψηφίας. Το Κυπριακό δεν είναι πλέον διεθνές ζήτημα τουρκικής εισβολής, κατοχής, εποικισμού, εθνοκάθαρσης και κραυγαλέων παραβιάσεων ανθρώπινων δικαιωμάτων και ελευθεριών, ούτε παραβιάσεων του Διεθνούς και Ενωσιακού Δικαίου. Όχι! Είναι απλώς μια δικοινοτική διαφορά, στην οποία η... καλή Τουρκία προσφέρει τις ανιδιοτελείς υπηρεσίες της για να βοηθήσει στην επίλυσή της!

Εδώ κατήντησε το Κυπριακό, με τη συνέργεια, την ανοχή και την προσχώρηση της ελληνικής κυπριακής πολιτικής ηγεσίας σε τουρκικές θέσεις. Μέσα σε αυτό το ολέθριο πλαίσιο καταβαράθρωσης του προβλήματος, ήταν αναμενόμενο ότι το μέγα ζήτημα της επιστροφής της κατεχόμενης πόλης της Αμμοχώστου θα κατέληγε να είναι ακόμα ένα Μέτρο Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης.

Διότι το πρόβλημα των Κυπρίων, σύμφωνα με την πολιτική ηγεσία, καθ' υποβολή των Εγγλέζων, είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των Ελλήνων και των Τούρκων. Άρα, όταν αποκατασταθεί αυτή η εμπιστοσύνη, το Κυπριακό λύθηκε! Τέτοια βρονιώδης και νηπιώδης ανοησία. Ο Ν. Χριστοδουλίδης ήταν μια κάποια λύση αλλαγής και απαλλαγής από αυτήν την άθλια νοοτροπία των προκατόχων του. Ευσεβής πόθος.

Προτίμησε την καταστροφική πεπατημένη. Σε ομιλία του (27/10/2026) σε εκδήλωση του προσφυγικού και ιστορικού σωματείου της «Ανορθώσεως» Αμμοχώστου, για το ΟΧΙ των Ελλήνων, αναφέρθηκε και στην Αμμόχωστο. Λογικά, οι δυστυχείς κάτοικοι θα ανέμεναν ότι ο Πρόεδρος θα επέμενε ανένδοτα στα Ψηφίσματα 550 (11/5/1984) και 789 (25/11/1992). Καμία αναφορά. Αντίθετα είπε ότι «η Αμμόχωστος βρίσκεται στην προμετωπίδα της προσπάθειάς μας, γιατί πραγματικά πιστεύω, και ακριβώς αυτό πράττω και επιμένω για το θέμα της περίκλειστης περιοχής ως πρώτο βήμα, ότι αποτελεί το πιο σημαντικό Μέτρο Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης».

Την προηγουμένη ο Ν. Χριστοδουλίδης δέχτηκε τον Δήμαρχο και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Αμμοχώστου. Αφού αναφέρθηκε αόριστα στην πρόταση Τάσσου Παπαδόπουλου, του 2005, υποστήριξε ότι η δική του δεν είναι ίδια με εκείνην και κάλεσε τους Αμμοχωστιανούς σε ένα είδος... ιδεοθύελλας να δουν μαζί πώς να εμπλουτίσουν, να διαμορφώσουν, να αλλάξουν την πρόταση για την περίκλειστη πόλη της Αμμοχώστου.

Ο Ν. Χριστοδουλίδης ήταν Κυβ. Εκπρόσωπος και αργότερα Υπουργός Εξωτερικών του Ν. Αναστασιάδη. Αντί να εμπαίζει τους Αμμοχωστιανούς με φούμαρα και ιδεοθύελλες για το πώς θα... εμπλουτίσουν ιδέες για την πόλη, έπρεπε να θυμάται κάποια γεγονότα. Έγγραφο του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών (Μάρτιος 2012) ξεκαθάριζε ότι η Τουρκία είχε αποφασίσει, πρώτον, ότι η Αμμόχωστος ήταν «έδαφος» του κατοχικού ψευδοκράτους. Δεύτερον, δεν υπήρχε καμία πιθανότητα η πόλη να επιστραφεί.

Όταν οι Τούρκοι ανακοίνωσαν άνοιγμα της περίκλειστης πόλης και εποικισμό της, ο τότε Πρόεδρος, Ν. Αναστασιάδης, σε δηλώσεις του (15/8/2020) στο μοναστήρι της Τρικουκκιάς, προειδοποίησε ότι η Τουρκία θα είχε κόστος. Και η απόφασή της αυτή, είπε, θα είναι «αιτία όχι μόνο προσφυγής εις το Συμβούλιο Ασφαλείας ή στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αλλά και αιτία να διακοπεί η όλη ευρωπαϊκή πορεία της». Τον Οκτώβριο του 2020, Ερντογάν και κατοχικός Τατάρ ανακοίνωσαν άνοιγμα του παραλιακού μετώπου της Αμμοχώστου.

Η ελληνική πολιτική ηγεσία περιορίστηκε σε βολικές καταγγελίες. Ο τότε ΥπΕξ, Ν. Χριστοδουλίδης, πίστευε ότι οι Τούρκοι της νήσου διαφωνούσαν με τις ενέργειες της Τουρκίας και θα το έδειχναν στις επικείμενες ψευτοεκλογές τους. Απέδιδε «πολιτική χροιά» στην απόφαση για το άνοιγμα του παραλιακού μετώπου... Πολιτικές παραισθήσεις! Ο τότε Κυβ. Εκπρόσωπος, Κ. Κούσιος, σε δηλώσεις του (7/10/2020) διερωτάτο: «Αν συνεχίσουν τους σχεδιασμούς τους με την Αμμόχωστο, ποια λύση του Κυπριακού θα συζητήσουμε;».

> **Αν η πολιτική ηγεσία της Κύπρου ήταν σοβαρή και διεκδικητική, όφειλε να παραμείνει αταλάντευτη στην απαίτηση επιστροφής στην Αμμόχωστο. Διαφορετικά, να ζητήσει κυρώσεις εναντίον της κατοχικής Τουρκίας και του ψευδοκράτους. Ο Ν. Χριστοδουλίδης γιατί δεν τολμά να απαιτήσει τέτοιες κυρώσεις; Καταγγέλλει την πολιτική της ΕΕ στην Ουκρανία, αλλά σιωπά για την Κύπρο. Προτιμά τον ολέθριο κατευνασμό και τις ικεσίες προς τον Τούρκο. Τίποτε δεν διδάχθηκε και ως ιστορικός;**

Όπως είχε αποκαλύψει η «Σημερινή» (Γιάννος Χαραλαμπίδης, 15/9/2019), από το 2015 οι Τούρκοι είχαν καταρτίσει λεπτομερές εξ 168 σελίδων σχέδιο για την ανάπτυξη όχι μόνο της Αμμοχώστου αλλά και της χερσονήσου της Καρπασίας. Στο κοινό ανακοινωθέν Κυπριανού-Ντενκτάς (19/5/1979) γινόταν ρητή αναφορά ότι προτεραιότητα θα δοθεί στην επίτευξη συμφωνίας για την επανεγκατάσταση στα Βαρώσια υπό την αιγίδα των Η.Ε.

Εξάλλου, η πρόταση Τάσσου (2005) πρότεινε: Να τεθεί η περιοχή των Βαρωσίων υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Να εξουσιοδοτήσει τη λειτουργία του λιμανιού της Αμμοχώστου, υπό την επίβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για σκοπούς «απευθείας εμπορίου», με τη συμμετοχή και προς εξυπηρέτηση των Τουρκοκυπρίων και των Ελληνοκυπρίων, επί ίσοις όροις, σύμφωνα με τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Να γίνει ουσιαστική αποστρατιωτικοποίηση της περιοχής και να αποσυρθούν όλες οι στρατιωτικές δυνάμεις και ο οπλισμός τους από την περιοχή Αμμοχώστου-Δερύνειας, όπως προσδιοριζόταν σε χάρτη που υποβλήθηκε. Να προχωρήσει η διάνοιξη του οδοφράγματος Δερύνειας και να γίνει αποναρκοθέτηση της «νεκρής ζώνης» στην περιοχή.

Να επισημανθεί ότι και στο αγγλοαμερικανοκαναδικό σχέδιο (Νοέμβριος 1978) γινόταν αναφορά για «γρήγορη επανεγκατάσταση στην περιοχή Βαρωσίων όλων των κατοίκων της περιοχής, χωρίς αριθμητικό περιορισμό. Οι κάτοικοι θα παρέμεναν στα σπίτια τους ανεξάρτητα από την έκβαση των συνομιλιών». Η ελληνική πλευρά ανέκαθεν έτρεφε ψευδαισθήσεις για επιστροφή της Αμμοχώστου και επανεγκατάσταση των νόμιμων κατοίκων της. Σε συνέντευξή του στον παράνομο «Μπαϊράκ» (11/2/2021), ο Τούρκος Αντιπρόεδρος, Φουάτ Οκτάι, είπε:

«Το Βαρώσι δεν μπορεί να διατηρηθεί ως ερείπιο, μπορεί να γίνει ξανά το μαργαριτάρι της Κύπρου. Όλοι επωφελούνται από αυτό. Θα συνεχιστεί η πρωτοβουλία για το Βαρώσι. Η Ελλάδα και η ε/κ πλευρά πρέπει να ξεχάσουν ότι το Βαρώσι θα τύχει παζαρέματος. Τελείωσε αυτό. Περασμένα σας», κατέληξε σαρκαστικά. Ο Ν. Αναστασιάδης είχε υποβαθμίσει το θέμα της Αμμοχώστου σε ΜΟΕ. Νόμιζε, αφελέστατα, όπως και σήμερα ο Ν. Χριστοδουλίδης ότι, με... εμπλουτισμούς, νέες ιδέες, προτάσεις, ιδεοθύελλες και άλλα ατελέσφορα κωμικά παρόμοια, θα καλοπιάσουν τον Τούρκο.

Η ίδια, γελοία, εξευτελιστική, ταπεινωτική πρακτική του κατευνασμού του τουρκικού θηρίου συνεχίζεται απαρασάλευτα. Ο Ν. Χριστοδουλίδης περιπαίζει τους Αμμοχωστιανούς. Νομίζει ότι βάζει βάλσαμο στην επιθυμία επιστροφής στην αγαπημένη τους πόλη, καλώντας τους να τον βοηθήσουν να... εμπλουτίσει τις υποχωρήσεις του στον Τούρκο. Επιτέλους, γιατί δεν κατονομάζει το αυτονόητο και επιβαλλόμενο; Η Αμμόχωστος ΔΕΝ ήταν και ΔΕΝ είναι ποτέ ΜΟΕ.

Αν η πολιτική ηγεσία της Κύπρου ήταν σοβαρή και διεκδικητική, όφειλε να παραμείνει αταλάντευτη στην απαίτηση επιστροφής στην Αμμόχωστο. Διαφορετικά, να ζητήσει κυρώσεις εναντίον της κατοχικής Τουρκίας και του ψευδοκράτους. Ο Ν. Χριστοδουλίδης γιατί δεν τολμά να απαιτήσει τέτοιες κυρώσεις; Καταγγέλλει την πολιτική της ΕΕ στην Ουκρανία αλλά σιωπά για την Κύπρο. Προτιμά τον ολέθριο κατευνασμό και τις ικεσίες προς τον Τούρκο. Τίποτε δεν διδάχθηκε και ως ιστορικός;

ΧΑΡΑΞΕ ΓΡΑΜΜΗ Ο ΦΙΝΤΑΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΣΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΟΕ μεταξύ δύο κρατών και... «ομοσπονδία» με την Τουρκία

Κυριαρχική ισότητα, δυο λαοί, ισότιμο διεθνές καθεστώς, ενίσχυση της ενσωμάτωσης κατεχομένων

Ανοίγουν τη βεντάλια οι Τούρκοι: Ο Ερχιουρμάν συνάντησε τον Αρχηγό των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών Σχέσεων

Η Τουρκία διά του Υπουργού των Εξωτερικών της Χακάν Φιντάν καθόρισε τα επόμενα βήματα στο Κυπριακό, ανεξαρτήτως εάν θα εφαρμοστούν ή όχι ΜΟΕ και αν θα ανοίξουν ή όχι οδοφράγματα. Προτού αναχωρήσει από τα κατεχόμενα, την Παρασκευή το βράδυ με ανάρτησή του στην πλατφόρμα Χ ανέφερε ότι η πιο ρεαλιστική λύση στο Κυπριακό είναι αυτή των δύο κρατών. Αυτολεξεί τόνισε τα εξής: «Πιστεύουμε ότι η πιο ρεαλιστική λύση στο Κυπριακό περνά μέσα από τη συνύπαρξη δύο κρατών, το ένα δίπλα στο άλλο, στο νησί. Η κατοχύρωση της κυριαρχικής ισότητας και του ισότιμου διεθνούς καθεστώτος, που αποτελούν εγγενή δικαιώματα του τουρκοκυπριακού λαού, είναι πρωταρχική προϋπόθεση για μια δίκαιη και μόνιμη λύση». Και κάλεσε τη διεθνή Κοινότητα να τα σεβαστεί, προσθέτοντας ότι η χώρα του ως εγγυήτρια δύναμη θα διασφαλίσει τα δικαιώματα και στην ασφάλεια των Τουρκοκυπρίων.

Οι πυλώνες Φιντάν

Εν ολίγοις τι μας είπε ο κ. Φιντάν; 1) Τα όποια ΜΟΕ συμφωνηθούν τώρα ή μετά είναι ενταγμένα στην πρακτική της καλής γειτονίας των δύο κρατών. Και της δημιουργίας δύο κρατικών συνειδήσεων. Πρόλαβε, δηλαδή, τις εξελίξεις της τριμερούς της Δευτέρας μεταξύ των ηγετών των δυο Κοινοτήτων και της κ. Ολγκίν. 2) Τα εγγυητικά δικαιώματα είναι εκεί. Άρα, η Τουρκία θα συνεχίσει να ελέγχει το σύστημα ασφάλειας. 3) Η όποια λύση συνομοσπονδίας «δύο κρατών», ακόμη και αν την ονομάζουμε ομοσπονδία με πολιτική ισότητα μεταξύ των δυο ισότιμων συνιστώντων κρατών, δεν θα είναι με τους Τουρκοκυπρίους, αλλά μέσω των Τουρκοκυπρίων, με την Τουρκία. Γιατί; Διότι, ενώ συζητάμε για ΜΟΕ, η Άγκυρα και ο Ερχιουρμάν συνεχίζουν την πάσης φύσεως εξάρτηση και προσάρτηση των κατεχομένων στην Τουρκία. 4. Ακόμη και αν συγκληθεί Πενταμερής, ακόμη και αν ανακοινωθούν ΜΟΕ, η Τουρκία θα υποστηρίξει τη διχοτόμηση και έλεγχο της Κύπρου με βούλα!

Ανοίγουν τη βεντάλια οι Τούρκοι

Βεβαίως, ως προς τα ΜΟΕ, πληροφορίες αναφέρουν ότι, ενώ η συμφωνία για το άνοιγμα τεσσάρων οδοφραγμάτων βρισκόταν κοντά, το ζήτημα φαίνεται να έχει διευρυνθεί από τουρκικής πλευράς μετά την επίσκεψη Φιντάν, που συνδέεται με σύσκεψη που είχε χθες ο Τουφάν Ερχιουρμάν με τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Ενόπλων Δυνάμεων της Τουρκίας, Σελτσούκ Μπαϊρακτάρογλου. Στη συνάντηση συμμετείχαν επίσης ο Διοικητής των τουρκικών κατοχικών δυνάμεων και ο Διοικητής των λεγόμενων σωμάτων ασφαλείας (βλέπε σελίδα 11). Φαίνεται ότι οι Τούρκοι εμπλέκουν και άλλα θέματα στο πλαίσιο των ΜΟΕ, που αφορούν ζητήματα ασφαλείας, αγγίζοντας μέχρι και την Πύλα.

Η ενίσχυση της ενσωμάτωσης και ο διάλογος

Με τη συνεχή ενίσχυση της εξάρτησης των κατεχομένων από την Τουρκία έχουμε ασχοληθεί και έχουμε αναδείξει το ζήτημα αυτό προ καιρού. Για να προλάβουμε τα χειρότερα. Πάμε στο διά ταύτα: Ενώ γινόταν διάλογος μεταξύ των δυο Κοινοτήτων για ΜΟΕ και για την επανέναρξη των συνομιλιών, οι Τούρκοι εξοπλίζονταν συνεχώς στα κατεχόμενα. Και αριθμητικά και ποιοτικά. Την ίδια στιγμή, προχωρούσε και προχωρεί ο σχεδιασμός ενσωμάτωσης των κατεχομένων στην Τουρκία, όχι μόνο μέσω της στρατιωτικής ισχύος, αλλά και διά των ενεργειακών, οικονομικών, διοικητικών και ψηφιακών υποδομών. Η μια διαδικασία αφορά τη διαρκή αναβάθμιση του Αττίλα και η άλλη τη δημιουργία μόνιμων δεσμών εξάρτησης από την Άγκυρα.

Για τη στρατιωτική, διπλωματική, νομισματική και τραπεζική εξάρτηση υπάρχει καταλόγος με συγκεκριμένα έργα, συμφωνίες και μηχανισμούς που αφορούν: Πρώτο, το υποθαλάσσιο έργο μεταφοράς νερού από το Αναμούρ, με αγωγό περίπου 80 χιλιομέτρων και σχεδιασμένη ετήσια ποσότητα 75 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων. Συναφώς, κατασκευάζονται δίκτυα μεταφοράς και άρδευσης στη Μόρφου και στη Μεσαορία. Εδώ δεν έχουμε απλώς χρηματοδότηση, αλλά φυσική σύνδεση μιας βασικής υπηρεσίας κοινής ωφελείας με την Τουρκία.

Δεύτερο, το νέο ενεργειακό πρόγραμμα Αναμούρ-Τεκνετζίκ. Στις 10 Ιουλίου 2026 υπογράφηκε μνημόνιο για αγωγό φυσικού αερίου, συνολικού μήκους περίπου 101 χιλιομέτρων, με υποθαλάσσιο σκέλος 97 χιλιομέτρων. Η σχεδιαζόμενη λειτουργία του είναι αμφίδρομη. Ο Τούρκος Υπουργός Ενέργειας Αλπάρολαν Μπαϊρακτάρ αναφέρθηκε, στις 23 Σεπτεμβρίου 2026, στην έναρξη θαλάσσιων εργασιών και στη δυνατότητα

μεταφοράς φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου προς την Τουρκία. Παράλληλα, προωθείται η ηλεκτρική διασύνδεση Τουρκίας–κατεχομένων μέσω υποθαλάσσιου καλωδίου.

Τρίτο, την ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών όπως είναι οι οπτικές ίνες, το σύστημα ηλεκτρονικής διοίκησης e-Devlet, οι εφαρμογές για μετανάστευση, το κτηματολόγιο και οι λεγόμενες δημόσιες υπηρεσίες. Τον Αύγουστο του 2026 υπογράφηκε πρόσθετο πρωτόκολλο για το έργο των οπτικών ινών. Σε αυτά προστίθεται το διασυνδεδεμένο σύστημα παρακολούθησης θαλάσσιας κυκλοφορίας, με ραντάρ, αισθητήρες και ανταλλαγή δεδομένων. Πέραν τούτων, υπογράφονται ετήσια οικονομικά πρωτόκολλα, που χρηματοδοτούν υποδομές, ενέργεια, εκπαίδευση, υγεία και αμυντικές δαπάνες. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα πλέγμα εξάρτησης, που επεκτείνεται από την καθημερινή λειτουργία των κατεχομένων έως την ασφάλειά τους.

Στον ίδιο κατάλογο περιλαμβάνονται η αναβάθμιση του οδικού δικτύου, η επέκταση του αεροδρομίου της Τύμπου για πολιτικούς και στρατιωτικούς σκοπούς, καθώς και η δημιουργία νέων λεγόμενων προεδρικών, κοινοβουλευτικών και διοικητικών εγκαταστάσεων. Το νέο συγκρότημα όπου στεγάζονται οι θεσμοί του ψευδοκράτους εγκαινιάστηκε στις 3 Μαΐου 2025 παρουσία του Ερντογάν. Η Άγκυρα δεν περιορίζεται, συνεπώς, σε οικονομική βοήθεια, αλλά συμμετέχει στη διαμόρφωση κρίσιμων λειτουργιών και υποδομών του κατοχικού καθεστώτος.

Το οπλοστάσιο

Αυτή είναι η μία όψη. Η δεύτερη αφορά το οπλοστάσιο. Όπως καταγράψαμε στις 2 Αυγούστου 2026, στις 18, 21 και 24 Ιουνίου μεταφέρθηκε από τη Μερσίνα στην Αμμόχωστο, σε τρεις δόσεις, νέος βαρύς οπλισμός. Μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται πυροβόλα των 155 χιλιοστών, Τεθωρακισμένα Οχήματα Μάχης ZMA-15, εξάτροχα τεθωρακισμένα Pars, υποστηρικτικός εξοπλισμός αεράμυνας και εξοπλισμός για τη Βάση στο Μπογάζι. Δεν πρόκειται για μεμονωμένη κίνηση, αλλά για συνέχεια ενός ευρύτερου εκσυγχρονισμού των κατοχικών δυνάμεων.

Στον αναλυτικό κατάλογο των τελευταίων τεσσάρων ετών περιλαμβάνονται αυτοκινούμενα και ρυμουλκούμενα πυροβόλα, πολλαπλοί εκτοξευτές TRG-300 και T-122, τεθωρακισμένα Kaplan STA, Kirpi, Vuran και NMS, συστήματα Korkut και HISAR, μη επανδρωμένα Bayraktar και Akıncı, καθώς και τα συστήματα ραντάρ, ηλεκτρονικού πολέμου και διοίκησης HAKİM. Η σημασία τους δεν περιορίζεται σε μεμονωμένα όπλα. Συνδέονται με τη διοίκηση, την επιτήρηση και την επιχειρησιακή υποστήριξη από την Τουρκία.

Υποδομές, κέντρα επιχείρησης και σύνδεση με Τουρκία

Συναφή είναι τα έργα και υποδομές στο λιμάνι της Αμμοχώστου, στη Βάση Μπογαζίου, στο Δίκωμο, στο Κιόνελι, στο αεροδρόμιο του Λευκονοίκου, που συνιστά Βάση drones, στο αεροδρόμιο της Τύμπου κλπ. Στο πλαίσιο των έργων αυτών καταγράφονται αναβαθμίσεις στρατιωτικών εγκαταστάσεων, υποδομών πυρομαχικών, αεροπορικών και ναυτικών δυνατοτήτων. Οι αναβαθμίσεις αυτές εντάσσονται στην ενίσχυση της επιτήρησης της Ανατολικής Μεσογείου και τη σύνδεση αισθητήρων και ραντάρ με τουρκικά κέντρα επιχειρήσεων.

Πρόσθετα, η ενίσχυση των κατοχικών δυνάμεων δεν περιορίζεται σε αύξηση του αριθμού των οπλικών συστημάτων. Αφορά και τη διασύνδεση των επιμέρους μέσων σε ένα σύνολο το οποίο περιλαμβάνει πληροφορίες, επικοινωνίες, αεράμυνα και διοίκηση, που ανήκει στο ενιαίο σύστημα ασφάλειας της Τουρκίας. Το ίδιο συμβαίνει και με τις πολιτικές υποδομές. Το νερό, η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες και οι διοικητικές εφαρμογές δεν αποτελούν ανεξάρτητα προγράμματα, όταν συνδέονται με τα ίδια κέντρα αποφάσεων και χρηματοδότησης.

Με ποιον θα γίνει η λύση;..

Συνεπώς, η καταγραφή των δύο καταλόγων δεν αποτελεί απλή απαρίθμηση τεχνικών έργων και στρατιωτικών μέσων, αλλά αποτύπωση των εργαλείων, μέσω των οποίων η Άγκυρα αυξάνει την παρουσία και την επιρροή της στα κατεχόμενα. Ακόμη και λίγες ημέρες πριν από το Κραν Μοντανά το 2017, η Τουρκία ξεφόριωνε βαρύ οπλισμό στην Κύπρο. Αυτά ήταν δείγματα ότι δεν είχε πρόθεση λύσης, εκτός και αν γίνονταν δεκτοί οι όροι της. Το τελευταίο διάστημα πώς ενεργεί η Τουρκία; Κερδίζει άλλοθι ως προς τις κατοχικές της ευθύνες μέσω της διαδικασίας των ΜΟΕ και προχωρεί, από την άλλη, σε νέα στρατιωτικά και άλλα τετελεσμένα, που ενισχύουν την εξάρτηση των κατεχομένων από την ίδια, δηλαδή την Τουρκία. Ερώτημα: Δημιουργούνται ή όχι με τον τρόπο αυτό συνθήκες ώστε η ομοσπονδιακή λύση συνομοσπονδιακού χαρακτήρα να είναι με την Τουρκία που θα γίνει και δη μέσω του τουρκοκυπριακού συνιστώντος κράτους; Και αυτό δεν θα συμβεί μόνο λόγω των εργαλείων εξαρτήσεως, αλλά και των θεσμικών δομών και της τουρκικής ισχύος ακόμη και αν υπάρχει μείωση στρατευμάτων.

Η άλλη στρατηγική πρόταση

Το νέο ερώτημα έχει ως εξής: Υπάρχουν ακόμη δυνατότητες αποφυγής των δυσμενών εξελίξεων; Η απάντηση είναι ότι υπάρχουν, αλλά χρειάζεται πολιτική βούληση. Και εξηγούμε: 1. Η βάση των συνομιλιών να είναι το Πρωτόκολλο 10 και η αντιδήλωση της 21ης Σεπτεμβρίου, και κατ' επέκταση η Κυπριακή Δημοκρατία, εφόσον δεν είναι εκλιπούσα. 2. Το Κεκτημένο να μπορεί να εφαρμοστεί στον κατεχόμενο βορρά πλήρως εφόσον επέλθει η πλήρης αποχώρηση του Ατίλα και η αποδοχή των Τουρκοκυπρίων για επανσωμάτωσή τους στην Κυπριακή Δημοκρατία. 3. Η όποια μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν θα την καταργεί ούτε θα την διαλύει και δεν θα αναγνωρίζει με οποιονδήποτε τρόπο το ψευδοκράτος ως χωριστή πολιτεία – κράτος. 4. Η υιοθέτηση της μεθοδολογίας bottom up αντί top down. Με άλλα λόγια: Οι Αρχές της ΕΕ και το υφιστάμενο Σύνταγμα θα καθορίσουν την τελική μορφή της λύσης, από κάτω προς τα πάνω, και όχι αυτό που συμβαίνει σήμερα. Ότι δηλαδή θα πρέπει να κατακρεουργούνται δημοκρατικές αρχές και δικαιώματα για να χωρέσουν σε μια ρατσιστική ομοσπονδιακή λύση, συνομοσπονδιακού χαρακτήρα, και δη σε βάρος της πλειοψηφίας, που είναι οι Ελληνοκύπριοι και τα θύματα της εισβολής. 5. Το θέμα της ασφάλειας μπορεί να επιλυθεί στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ και, ταυτοχρόνως, της ΕΕ. Το νησί είναι εκ των πραγμάτων ΝΑΤΟϊκό, εφόσον τέτοιες είναι οι εγγυήτριες Δυνάμεις. Σε αυτήν την πραγματικότητα προστίθεται η νέα συνεργασία της Κυπριακής Δημοκρατίας με τις ΗΠΑ. Η Κύπρος είναι οιονεί ΝΑΤΟ και όλοι έχουν θεσμικά και άλλα οφέλη, πλην του ιδιοκτήτη. Δηλαδή, της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συνεπώς, με την ένταξη της Κύπρου στο ΝΑΤΟ θα ήταν δυνατό να επέλθει: Α) Πλήρης αποχώρηση τουρκικών στρατευμάτων. Β) Πλήρης κατάργηση εγγυητριών δυνάμεων και εγγυήσεων. Γ) Ανασύσταση του Κυπριακού Στρατού με αλλαγές επί τη βάσει των όσων προβλέπει η Ζυρίχη, αλλά στη βάση των σύγχρονων επιπέδων της ΕΕ και του ΝΑΤΟ. Αυτό το μοντέλο ασφάλειας είναι συμβατό με την ΕΕ, η οποία επί τη βάσει του άρθρου 47 είναι συνδεδεμένη θεσμικά και άλλως πως με τη Βορειοατλαντική Συμμαχία. Άρα, οι σχέσεις μας με το ΝΑΤΟ θα είναι δυνατό να καθορίζονται μέσω της κοινής πολιτικής των κρατών μελών της ΕΕ που συμμετέχουν στη Συμμαχία. Πρόσθετα, δε, δημιουργούνται συμμαχικές συνθήκες ασφάλειας μεταξύ Ελλάδας, Τουρκίας και Κύπρου, δηλαδή Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, που μπορούν να εγγυηθούν τη λύση.

Ουτοπία και ρεαλισμός

Πρόκειται για μερικές μόνο θέσεις μιας εναλλακτικής στρατηγικής. Βεβαίως, κάποιος μπορεί να ισχυριστεί ότι η Τουρκία δεν θα δεχθεί. Η απάντηση επί τούτου έχει ως εξής: 1. Πλείστες των θέσεων αυτών έχουν κερδηθεί εντός της ΕΕ, παρά τις αντιδράσεις της Άγκυρας. Γιατί τις θέτουμε στο ράφι; 2. Εάν θα δεχθούμε ό,τι θέλει η Τουρκία, τότε όσοι τολμούν να της πουν να φέρει το χαρτί και να το υπογράψουν! Για να είναι ο καθένας υπεύθυνος απέναντι στον εαυτό του και στην Ιστορία. Και as μην πει κάποιος ότι για όσα συμβαίνουν, ευθύνονται όσοι ήταν αντίθετοι με το Σχέδιο Ανάν. Γιατί δεν στέκει ο ισχυρισμός αυτός; Διότι, αφενός το σχέδιο δεν προέβλεπε λύση αλλά διάλυση και υποταγή στην Τουρκία και, αφετέρου, όσοι κυβέρνησαν ήταν της ομοσπονδιακής σχολής σκέψης και οπαδοί του Σχεδίου Ανάν... Συνέχισαν να το θέτουν ως βάση για να πουν ναι, αλλά δεν τους έβγαινε. Αυτό συνέβη από τον Χριστόφια ώς τον Αναστασιάδη. Κανείς, όπως και ο υφιστάμενος Πρόεδρος, δεν ήταν της εναλλακτικής σχολής σκέψης και δη της αποτροπής και των ενδεικτικών θέσεων που κατατέθηκαν ανωτέρω και διατυπώνονται προ και μετά του δημοψηφίσματος του 2004 στη λογική μιας δημοκρατικής ευρωπαϊκής λύσης με βάση τους κανόνες του ρεαλισμού. Διότι η πολιτική της ομοσπονδίας, όπως κάποιοι την φαντάστηκαν, αποδεικνύεται ουτοπία. Γιατί; Διότι για να γίνει πράξη, δηλαδή ρεαλιστική, θα πρέπει να γίνουν πλήρως αποδεκτοί οι τουρκικοί συνομοσπονδιακοί όροι ως το προηγούμενο στάδιο της πλήρους τουρκοποίησης...

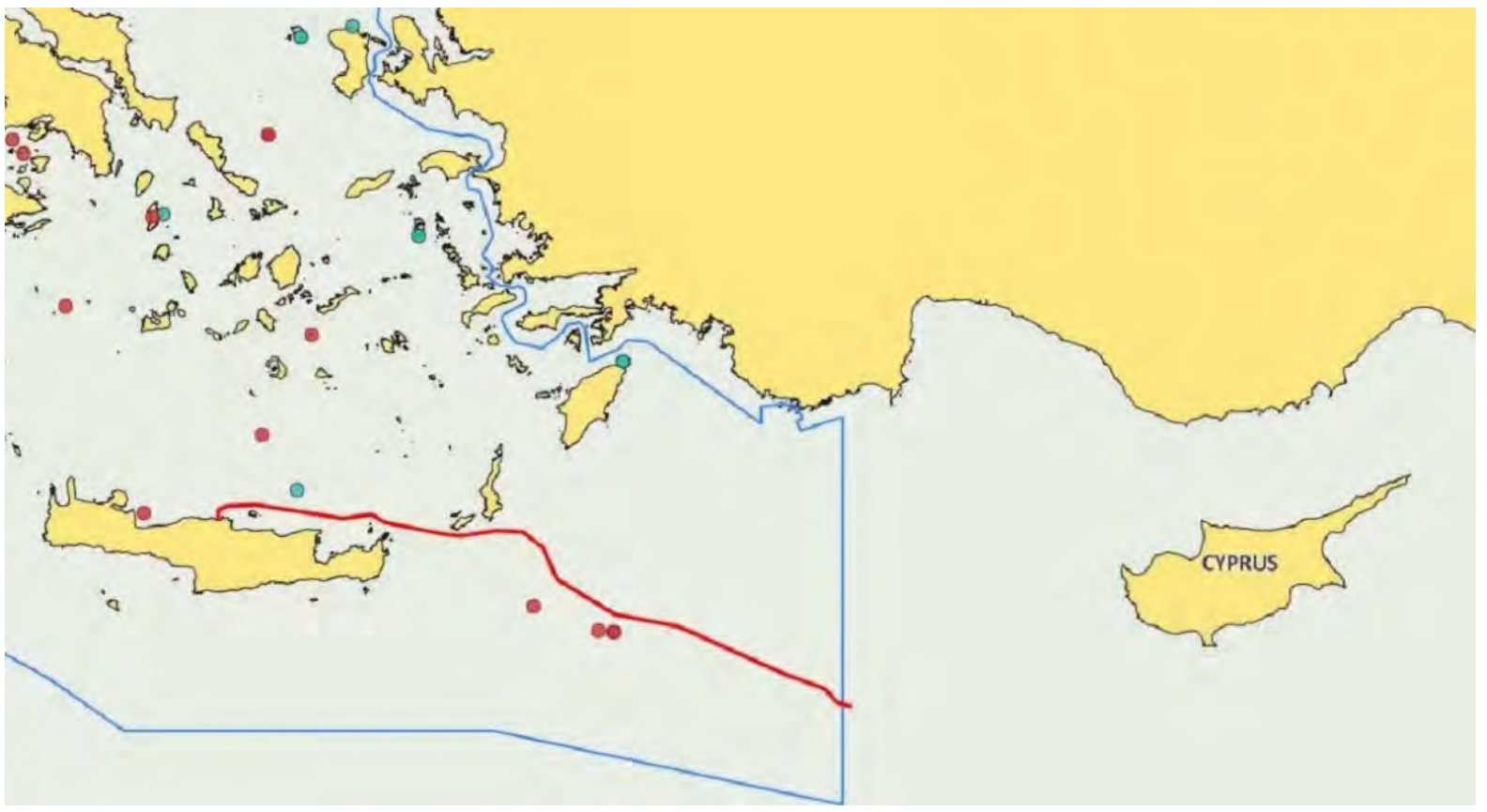
ΑΝΑΒΛΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ Ο ΑΠΟΠΛΟΥΣ ΤΟΥ ABEILLE MARENGO

Διπλωματικό παρασκήνιο για το καλώδιο εν μέσω... φουρτούνας

Γίνεται λόγος για γαλλική ενημέρωση και ο Φιντάν δηλώνει λακωνικά... όλα καλά

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Φουρτούνες σηκώθηκαν στο Αιγαίο και... ανέβαλαν τον απόπλου του γαλλικού ερευνητικού σκάφους Abeille Marengo. Βεβαίως η καθυστέρηση στον απόπλου του Abeille Marengo συνδέεται, σύμφωνα με πληροφορίες, με διπλωματικό παρασκήνιο για την αποφυγή κρίσης μετά τις τουρκικές επί του θέματος απειλές, ότι δηλαδή χωρίς προηγούμενη ενημέρωση προς την Τουρκία τα πράγματα θα δυσκολέψουν. Διότι, όπως αναφέρεται, δεν θα διστάσει να επέμβει επί του πεδίου. Η Άγκυρα αξιώνει κατ' ελάχιστον ενημέρωση εκεί όπου θεωρεί ότι ασκεί δικαιοδοσία.

Η φόρμουλα που μελετάται είναι όπως μια τέτοια μορφή ενημέρωσης δοθεί μέσω της γαλλικής εταιρείας που αναλαμβάνει τις έρευνες. Το ερώτημα είναι, εάν η όποια ενημέρωση θα χρησιμοποιηθεί από την Τουρκία ως έμμεση αποδοχή από πλευράς Ελλάδος για δικαιοδοσία σε αμφισβητούμενες περιοχές, διότι, υπό αυτές τις συνθήκες, μπορεί να προβληθεί ο ισχυρισμός ότι η γαλλική εταιρεία που είναι συνεταίρος με την Ελλάδα έχει προχωρήσει στην όποια ενημέρωση με την παρασκηνιακή και σύμφωνη γνώμη των Αθηνών. Οπότε, η Άγκυρα θα μπορεί να ισχυριστεί ότι ασκεί μορφή δικαιοδοσίας όχι μόνο με τη σύμφωνη γαλλική γνώμη, αλλά και με αυτήν των Αθηνών. Συναφείς είναι και οι πονηρές δηλώσεις του Τούρκου ΥΠΕΞ, Χακάν Φιντάν, ο οποίος σε χθεσινή δήλωσή του ανέφερε ότι «όλα είναι καλά». Υπάρχει δε διαρροή ότι το πρόβλημα οδηγείται προς διευθέτηση, χωρίς, όμως, να επιβεβαιώνεται ακόμη κάτι τέτοιο ή να εξηγείται πώς έχει συμβεί.

Τρεις NAVTEX και τουρκική αξίωση για άδεια

Στις 6 Νοεμβρίου η Ελλάδα εξέδωσε τη NAVTEX 1411/26 για τις έρευνες του γαλλικού Abeille Marengo, με ισχύ έως τις 6 Μαρτίου 2027. Η Κυπριακή Δημοκρατία ακολούθησε με τη NAVTEX 345/26 για εργασίες στην Κυπριακή ΑΟΖ, από τις 19 Νοεμβρίου έως τις 19 Μαρτίου 2027. Η Άγκυρα απάντησε με την αντι-NAVTEX 1105/26, επικαλούμενη τα όρια υφαλοκρηπίδας που δήλωσε μονομερώς στον ΟΗΕ τον Μάρτιο του 2020 και απαιτώντας συντονισμό των εργασιών με τις τουρκικές Αρχές.

Η τουρκική αντίδραση κλιμακώθηκε με την ανακοίνωση αριθμός 214 του Υπουργείου Εξωτερικών. Η Άγκυρα υποστήριξε ότι «ακύρωσε» τις ελληνικές και κυπριακές αναγγελίες και χαρακτήρισε τις προγραμματισμένες εργασίες «θαλάσσια επιστημονική έρευνα» στην τουρκική υφαλοκρηπίδα. Πρόκειται για τουρκικούς ισχυρισμούς, καθώς η Άγκυρα δεν διαθέτει αρμοδιότητα ακύρωσης ελληνικών ή κυπριακών NAVTEX, ενώ οι μονομερείς συντεταγμένες δεν συνιστούν αναγνωρισμένη οριοθέτηση.

Η απειλή επιστροφής στην Κάσο

Της επίσημης ανακοίνωσης είχαν προηγηθεί προειδοποιήσεις στον τουρκικό Τύπο. Όπως μετέφερε στις 6 Νοεμβρίου η Μαρία Ζαχαράκη, η εφημερίδα Aydinlik επικαλέστηκε

> **Η Άγκυρα απαιτεί άδεια για τις έρευνες, αμφισβητεί τις NAVTEX Ελλάδας και Κύπρου και, μέσω διαρροών στον τουρκικό Τύπο, προειδοποιεί για νέα παρέμβαση στην Κάσο**

πηγές ασφαλείας στην Άγκυρα, οι οποίες προειδοποιούν για παρέμβαση εφόσον αρχίσουν οι έρευνες χωρίς προηγούμενη ενημέρωση της Τουρκίας.

Οι συγκεκριμένες πληροφορίες προέρχονται από ανώνυμες πηγές και δεν προσδιορίζουν τη μορφή ενδεχόμενης επέμβασης. Παραπέμπουν, ωστόσο, ευθέως στο προηγούμενο του Ιουλίου 2024, όταν οι έρευνες νότια της Κάσου διακόπηκαν εν μέσω παρουσίας τουρκικών πολεμικών πλοίων.

Η Άγκυρα συνδυάζει τις επίσημες διεκδικήσεις με την απειλή έντασης, επιχειρώντας να καταστήσει τη δική της συγκατάθεση αναγκαία προϋπόθεση για την πραγματοποίηση των εργασιών. Η Αθήνα, αντιθέτως, έχει ολοκληρώσει την αδειοδότηση μέσω των αρμόδιων ελληνικών Αρχών και απορρίπτει οποιαδήποτε υποχρέωση εξασφάλισης τουρκικής άδειας.

Το γαλλικό παρασκήνιο και η επίμαχη επιστολή

Οι επαφές με τη Γαλλία είχαν αρχίσει πριν από την έκδοση των NAVTEX. Στις 3 Οκτωβρίου, η Μαρία Ζαχαράκη κατέγραφε στα «ΝΕΑ», επικαλούμενη τουρκικές πηγές, επικοινωνία μέσω της γαλλικής Meridiam και απαίτηση γραπτής συνεννόησης.

Την 1η Νοεμβρίου, ο Γιάννος Χαραλαμπίδης, σε ανάλυσή του στη «Σημερινή», επισήμαινε τον κίνδυνο μια γαλλική επιστολή τεχνικής ενημέρωσης προς την Τουρκία να αξιοποιηθεί από την Άγκυρα ως επιχείρημα αναγνώρισης δικαιοδοσίας στην ελληνική υφαλοκρηπίδα.

Οι νεότερες πληροφορίες προσδίδουν ιδιαίτερη βαρύτητα σε αυτήν την επισήμανση. Τουρκική διπλωματική πηγή επιβεβαίωσε στην «Καθημερινή» επαφές Γαλλίας–Τουρκίας, ενώ πηγή κοντά στην τουρκική προεδρία υποστήριξε ότι οι διατυπώσεις της επικοινωνίας έχουν σχεδόν συμφωνηθεί και θα αντιμετωπιστούν ως αίτημα άδειας.

Ακόμη πιο αποκαλυπτική είναι η διατύπωση της επίσημης τουρκικής ανακοίνωσης, σύμφωνα με την οποία η διαδικασία εξασφάλισης συγκατάθεσης «δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί». Η Άγκυρα παρουσιάζει, συνεπώς, τη δική της έγκριση ως εκκρεμή διαδικασία, χωρίς να αποδεικνύεται ότι έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα.

Η Meridiam συμμετέχει στο εταιρικό σχήμα του Great Sea Interconnector, ενώ η επίσης γαλλική Nexans υπέβαλε το αίτημα αδειοδότησης στις ελληνικές Αρχές. Το περιεχόμενο οποιασδήποτε γραπτής επικοινωνίας με την Άγκυρα, η ιδιότητα του αποστολέα και ο τρόπος με τον οποίο θα απαντήσει η Τουρκία αποτελούν καθοριστικά στοιχεία. Μέχρι σήμερα δεν έχει δημοσιοποιηθεί συμφωνημένο έγγραφο.

Η νομική διάσταση της γαλλικής συνεννόησης

Ιδιαίτερη σημασία αποκτά ο χαρακτηρισμός των εργασιών ως «θαλάσσιας επιστημονικής έρευνας». Το

> **Το Παρίσι αναζητεί φόρμουλα συνεννόησης, με την Άγκυρα να επιχειρεί να εμφανίσει μια ενδεχόμενη γραπτή ενημέρωση ως αναγνώριση δικαιώματος αδειοδότησης**

άρθρο 79 της Σύμβασης του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας κατοχυρώνει την ελευθερία πόντισης υποθαλάσσιων καλωδίων στην υφαλοκρηπίδα, ενώ το άρθρο 246 προβλέπει διαφορετικό καθεστώς για την επιστημονική έρευνα.

Οι βυθομετρικές, γεωφυσικές και άλλες τεχνικές εργασίες προετοιμασίας της πόντισης δεν αποκτούν αυτομάτως χαρακτήρα επιστημονικής έρευνας επειδή τις χαρακτηρίζει έτσι η Τουρκία. Ο ακριβής νομικός προσδιορισμός τους εξαρτάται από τη φύση των εργασιών.

Ο Χαραλαμπίδης είχε αναδείξει και τον κίνδυνο μελλοντικής επίκλησης της αρχής του estoppel: να υποστηρίξει, δηλαδή, η Τουρκία ότι μια προηγούμενη γαλλική επικοινωνία, συνδεδεμένη με την ελληνική στάση, συνιστούσε αποδοχή τουρκικής δικαιοδοσίας. Ένας τέτοιος ισχυρισμός θα απαιτούσε συγκεκριμένη νομική τεκμηρίωση. Πολιτικά, όμως, η Άγκυρα θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί την εικόνα ότι οι έρευνες πραγματοποιήθηκαν κατόπιν δικής της συγκατάθεσης.

Η δοκιμασία στη θάλασσα

Η τουρκική πίεση επεκτείνεται και σε άλλα έργα. Η Άγκυρα εξέδωσε χωριστή αντι-NAVTEX για το τηλεπικοινωνιακό East to Med Corridor, ενώ την ίδια περίοδο πραγματοποιείται κοινή ναυτική άσκηση Τουρκίας-Αιγύπτου στην Αλεξάνδρεια. Η επαναπροσέγγιση Άγκυρας-Καΐρου εξελίσσεται παράλληλα με τις τουρκικές προσπάθειες αναδιαμόρφωσης των θαλάσσιων ισορροπιών. Η άσκηση δεν συνεπάγεται αποδοχή των τουρκικών διεκδικήσεων από την Αίγυπτο, προσθέτει όμως μια στρατιωτική διάσταση στο διπλωματικό περιβάλλον.

Για την Κυπριακή Δημοκρατία, το καλώδιο αποτελεί στρατηγικό έργο άρσης της ενεργειακής απομόνωσης. Για την Τουρκία, η επανέναρξη των ερευνών προσφέρει την ευκαιρία να δοκιμάσει στην πράξη τις αξιώσεις της.

Η επόμενη κίνηση του Abeille Marengo θα δείξει κατά πόσον η Άγκυρα θα περιοριστεί στις NAVTEX και στις διπλωματικές πιέσεις ή θα επιχειρήσει νέα παρέμβαση στην Κάσο. Το κρίσιμο ερώτημα αφορά και τη γαλλική συνεννόηση: αν οι έρευνες προχωρήσουν, με ποια διαδικασία θα έχει προηγηθεί η επικοινωνία με την Τουρκία και ποιος θα εμφανιστεί ότι έδωσε την άδεια;

Υπό την αυστηρή κηδεμονία Φιντάν και τουρκικού στρατού ο Ερχιουρμάν

Οι αποφάσεις στα ΜΟΕ και γενικότερα στο Κυπριακό λαμβάνονται από τη Μεγάλη Πύλη του Σουλτάνου Ερντογάν

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Κάτω από την αυστηρή κηδεμονία του Χακάν Φιντάν και των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων βρίσκεται ο Τ/κ ηγέτης, Τουφάν Ερχιουρμάν. Συμβαίνει, δηλαδή, το αυτονόητο: Οι πολιτικές αποφάσεις στα ΜΟΕ και γενικότερα στο Κυπριακό λαμβάνονται από τη Μεγάλη Πύλη, όπου εδρεύει ο Σουλτάνος Ερντογάν.

Με τις ένοπλες δυνάμεις...

Μία νέα εξέλιξη στα κατεχόμενα προστίθεται στο διπλωματικό παρασκήνιο του Κυπριακού, μόλις δύο ημέρες πριν από την κρίσιμη τριμερή συνάντηση της Δευτέρας με την προσωπική απεσταλμένη του ΓΓ των Ηνωμένων Εθνών, Μαρία Άνχελα Ολγκίν. Ο Τουφάν Ερχιουρμάν δέχθηκε χθες Σάββατο, 7 Νοεμβρίου, τον αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Ενόπλων Δυνάμεων της Τουρκίας, στρατηγό Σελτσούκ Μπαϊρακτάρογλου, μόλις ένα εικοσιτετράωρο μετά την επίσκεψη του Τούρκου Υπουργού Εξωτερικών, Χακάν Φιντάν.

Στο «Προεδρικό»

Η συνάντηση, η οποία πραγματοποιήθηκε στο λεγόμενο «προεδρικό μέγαρο» στα κατεχόμενα με τη συμμετοχή δύο ακόμη υψηλόβαθμων στρατιωτικών, του αντιστράτηγου Ερτάν Ιναλτεκίν, διοικητή των τουρκικών κατοχικών δυνάμεων, και του υποστράτηγου Σουκρού Μπιλίρ, διοικητή των λεγόμενων «δυνάμεων ασφαλείας», επιβεβαιώνεται από ειδησεογραφικά πρακτορεία των κατεχομένων, τα οποία δημοσίευσαν τη σχετική είδηση το πρωί του Σαββάτου.

Χρονική στιγμή

Η χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συνάντηση έχει ιδιαίτερη βαρύτητα, αφού ακολούθησε εκείνην της Παρασκευής, κατά την οποία ο Ερχιουρμάν υποδέχθηκε τον Τούρκο ΥΠΕΞ, Χακάν Φιντάν. Σύμφωνα με την ανακοίνωση του κατοχικού καθεστώτος, οι δύο άνδρες είχαν κατ' ιδίαν συνομιλία από τις 13:20 μέχρι τις 14:40. Μετά την ολοκλήρωση της επίσκεψης, ο Τούρκος ΥΠΕΞ επανέλαβε δημοσίως τη θέση της Άγκυρας υπέρ της συνύπαρξης δύο κρατών στην Κύπρο, προβάλλοντας εκ νέου τις αξιώσεις περί κυριαρχικής ισότητας και ισότιμου διεθνούς καθεστώτος. Η αλληλουχία των διαδοχικών συναντήσεων Ερχιουρμάν μέσα σε λιγότερο από δύο εικοσιτετράωρα με τον επικεφαλής της τουρκικής διπλωματίας και την ανώτατη στρατιωτική ηγεσία της Τουρκίας φανερώνει τον συντονισμό μεταξύ Άγκυρας και κατοχικής ηγεσίας ενόψει της τριμερούς αλλά και ευρύτερα.

Η εξέλιξη επαναφέρει στο προσκήνιο το ζήτημα των πραγματικών περιθωρίων της πολιτικής αυτονομίας του Τουφάν Ερχιουρμάν, του οποίου η εκλογή είχε δημιουργήσει προσδοκίες σε ορισμένους πολιτικούς κύκλους για διαφορετική προσέγγιση στο Κυπριακό σε σχέση με τον προκάτοχό του, Ερσίν Ταταρ. Εντούτοις, η Άγκυρα εξακολουθεί να διατυπώνει χωρίς περιστροφές την αντίληψη περί δύο κρατών, ενώ ο Ερχιουρμάν διατηρεί στενή επαφή τόσο με την πολιτική όσο και με τη στρατιωτική της ηγεσία.

Η «Τριμερής»...

Η χρονική συγκυρία αποκτά πρόσθετη σημασία καθώς, ενόψει της τριμερούς της 9ης Νοεμβρίου, συζητείται ενδεχόμενη συμφωνία για νέα σημεία διέλευσης και αποναρκοθέτηση περιοχών, στο πλαίσιο των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Τα ΜΟΕ προβάλλονται ως δυνατότητα δημιουργίας θετικού κλίματος. Η χρονική συγκυρία αποκτά πρόσθετη σημασία καθώς, ενόψει της τριμερούς της 9ης Νοεμβρίου, συζητείται ενδεχόμενη συμφωνία για νέα σημεία διέλευσης και αποναρκοθέτηση περιοχών, στο πλαίσιο των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Τα ΜΟΕ προβάλλονται ως δυνατότητα δημιουργίας θετικού κλίματος, ωστόσο οι συνεχείς μονομερείς παραχωρήσεις, χωρίς ουσιαστικά ανταλλάγματα και χωρίς οποιαδήποτε υποχώρηση της Άγκυρας από τις αξιώσεις της, συνεχίζουν να διολισθαίνουν και να οδηγούν σε διχοτομικές ατραπούς. Αντί να κάμπτεται η τουρκική αδιαλλαξία, φαίνεται πως συνεχίζει να ακολουθείται η τακτική που αποδεδειγμένα την ενθαρρύνει και την τροφοδοτεί. Αυτή του εξευμενισμού.

Ο μανδύας της προόδου

Ιδιαίτερα η αποναρκοθέτηση εγείρει σοβαρά ζητήματα ασφάλειας τόσο εν καιρώ ειρήνης όσο και σε περιόδους ενδεχόμενων κρίσεων. Φαίνεται μάλιστα ότι οι Τούρκοι άνοιξαν τη βεντάλια των θεμάτων στο πλαίσιο των ΜΟΕ. Η Άγκυρα εξακολουθεί να διατηρεί τον καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις του Κυπριακού. Υπό αυτές τις συνθήκες, οι προσδοκίες για δημοκρατική λύση και αποτροπή της διχοτόμησης μοιάζουν περισσότερο με ευσεβείς πόθους παρά με ρεαλιστική προοπτική. Όσο οι ιθύνοντες εξακολουθούν να επενδύουν σε μια διαδικασία διαρκών παραχωρήσεων, ο κίνδυνος είναι η σταδιακή εδραίωση των τετελεσμένων της κατοχής υπό τον μανδύα της διπλωματικής προόδου.

Οι νονοί του Σινιρλίογλου και η ξεδιάντροπη ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ τους...

Δρ Νεοκλής Σαρρής: «Σε λίγα χρόνια οι Τούρκοι θα κάνουν τους Έλληνες να σκέπτονται σαν Τούρκοι και αυτή θα είναι η μεγαλύτερή μας ήττα»

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/ δημοσιογράφος

Συνεχίζω μετά το παραπολιτικό μου στη «Σημερινή», 2.11.2026, όταν διάβασα την υποκριτική δήλωση του κυβερνητικού εκπροσώπου. Ο οποίος χαρακτήρισε την υποψηφιότητα του Τούρκου διπλωμάτη Φεριντούν Σινιρλίογλου για τη θέση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών ως «πολιτικό οξύμωρο και βαθιά θεσμική αντίφαση» και ότι η υποψηφιότητα επιβεβαιώνει την υποκρισία της Τουρκίας...

«Στα χέρια σας έχασε και η λέξη υποκρισία την ερμηνεία της, κύριε Λετυμπιώτη...»

https://simerini.sigmalive.com/article/2026/11/2/sta-kheria-sas-ekhase-kai-e-lexe-upokrisia-ten-ermeneia-tes-kurie-letumpiote/

Το γεγονός ότι οι κυβερνώντες είναι υποκριτές, εμπαίζουν και κοροϊδεύουν τον λαό κάλυψε συμπτωματικά το κύριο άρθρο της «Σημερινής», 1.11.2026, «Καταστροφικές Ψευδολογίες», το οποίο προσυπέγραψε η υποκριτική δήλωση Λετυμπιώτη. Έγραψε μεταξύ άλλων:

«...Εδώ και 52 χρόνια οι Κυβερνώντες της Αθήνας και της Λευκωσίας δεν κοροϊδεύουν απλώς τους Έλληνες. Δεν εμπαίζουν απλώς τους Λαούς τους. Πολιτικά τούς εξαπατούν. Εξευτελίζουν και την Ιστορία και τη νοημοσύνη τους. Για 52 χρόνια τούς μιλούν για λύση ομοσπονδιακή και δίκαιη και βιώσιμη που ετοιμάζεται. Λύση, τους λέγουν, που θα έλθει, που θα συζητηθεί, που θα επιτευχθεί... Με τον Τούρκο να επαναλαμβάνει ότι θέλει όλη την Κύπρο... Θέλει τον καθαρό έλεγχο όλης της Ανατολικής Μεσογείου. Ο εμπαιγμός είναι πλέον εξαπάτηση. Είναι πλέον ασύγγνωστη υποκρισία...».

https://simerini.sigmalive.com/article/2026/11/1/katastrophikes-pseudologies/

Τα «πολιτικά οξύμωρα» της εισβολέως Τουρκίας τα γνωρίζουμε εδώ και μισό αιώνα, κύριε Εκπρόσωπε. Είναι τα ξεδιάντροπα, ασύγγνωστα δικά σας, που εκθέτουν την πατρίδα μας και την αξιοπρέπεια του λαού μας, που έχουν σημασία και επικρίνονται. Και σας χαστουκίζουν κατάμουτρα γιατί πράγματι είναι πέραν του οξύμωρου να ξεχνάτε ότι Κύπρος και Ελλάδα, Νίκος Χριστοδουλίδης και Κυριάκος Μητσοτάκης, επί δικής σας Κυβέρνησης το 2024, υποστήριξαν την υποψηφιότητα του ιδίου Τούρκου διπλωμάτη, Φεριντούν Σινιρλίογλου, ως ΓΓ του ΟΑΣΕ!

Σε παρέμβασή του, 6.12.24, ο Έλληνας καθηγητής και πολιτικός Γιάννης Βαλινάκης για την υποστήριξη Ελλάδας (και Κύπρου) τού Τούρκου Σινιρλίογλου για ΓΓ του ΟΑΣΕ, έγραψε:

«Για να... καμαρώνουμε: παρά δυνατότητα "βέτο"... αγωνιστήκαμε να εκλεγεί ΓΓ ΟΑΣΕ (δηλ. θεματοφύλακας του απαραβίαστου των συνόρων στην Ευρώπη!) ο Τούρκος πρ. ΥΠΕΞ Σινιρλίογλου, που με επιστολές σε ΟΗΕ "απαίτησε": "ή αποστρατιωτικοποιείτε νησιά Αιγαίου, ή η Τουρκία αμφισβητεί την ελληνικότητά τους"»!

https://www.olympia.gr/1610798/apopsi/ton-anthropo-poy-apeilei-ta-synora-mas-ton-proteiname-gia-na-diasfalisei-ta-synora-tis-eyropis/

Ο Φεριντούν Σινιρλίογλου.

Κέρδισε με τις ψήφους «φίλων» του!

Και το πιο εξευτελιστικό για μας, ως θύματα δύο βάρβαρων τουρκικών συνεχιζόμενων εισβολών και κατοχής, είναι να διαβάζεις σε ξένα ΜΜΕ ότι ο Τούρκος ΓΓ του ΟΑΣΕ κέρδισε τη θέση με τις ψήφους «φίλων» του. «Ελλάδα, Αρμενία και Κύπρος υποστήριξαν τον Feridun Sinirlioglu ως νέο επικεφαλής του ΟΑΣΕ»!!

«Turkish diplomat becomes OSCE chief with support from foes

»Greece, Armenia and Cyprus backed Feridun Sinirlioglu as new head of the European security agency...

»Turkish sources believe the unanimous decision to support Turkey's candidate reflects the international trust in the country....

»Notably, Armenia and Cyprus - countries with historically strained relations with Turkey - did not object to the appointment and even lent their support...»

https://www.middleeasteye.net/news/turkish-diplomat-becomes-osce-chief-support-foes

Έγραψα τότε στο άρθρο μου, 16.12.2024, «Το γλωσσάρι και ο ξεπεσμός του ΟΑΣΕ»: «Ντροπή, χίλιες φορές ντροπή πια, Νίκο Χριστοδουλίδη, να δώσεις την ψήφο σου δίχως λαϊκή εντολή σε Τούρκο που δεν αναγνωρίζει την πατρίδα σου, τη δική σου ύπαρξη. Την αποκαλεί "εκλιπούσα"...».

> **«Μη ''θορυβηθεί'' και πολύ η ελληνική αποστολή για τον Σινιρλίογλου, γιατί μπορεί και να μάθει ότι ο Γεραπετρίτης είχε προτείνει τον ''Γκράτσι'' του Ερντογάν για επικεφαλής του ΟΑΣΕ, διαπράττοντας μια πρωτοφανή στα χρονικά εθνική μειοδοσία»**

Ο Δρ Νεοκλής Σαρρής.

https://simerini.sigmalive.com/article/2024/12/16/to-glossari-kai-o-xepesmos-tou-oase/

Δυο απλά ερωτήματα (elementary), που αβίαστα προκύπτουν:

Δεν πέρασε καν από το μυαλό σας ότι κάποιοι ακόμα θυμούνται τη διαβόητη υποστήριξή σας εις βάρος των συμφερόντων της χώρας σας, υπό κατοχή και εισβολή από την Τουρκία, προς τον Τούρκο διπλωμάτη το 2024 που δεν σας αναγνωρίζει;

Δεν πέρασε καν από το μυαλό σας ότι, υποστηρίζοντας τον Τούρκο υποψήφιο του εισβολέα σας, θα του αναβαθμίζατε τη διεθνή του υπόσταση στη διεθνή διπλωματία και θα του ετοιμάζατε το έδαφος και για πιθανή διεκδίκηση της ΓΓ του ΟΗΕ ή αλλού;

«Η Ελλάδα καταψηφίζει τον Τούρκο που σπρώχνει ο Ερντογάν για ΓΓ ΟΗΕ, αλλά τον είχαν ψηφίσει Αθήνα και Λευκωσία για ΓΓ ΟΑΣΕ»

Σε άρθρο του ο Τέρενς Κουίκ, 2.11.2026, έγραψε μεταξύ άλλων:

«...Ο Σινιρλίογλου διετέλεσε υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας το 2015 και μόνιμος αντιπρόσωπός της στα Ηνωμένα Έθνη από το 2016 έως το 2023.

»Η θητεία του αυτή δεν μπορεί να αγνοηθεί από την Αθήνα και τη Λευκωσία. Ως εκπρόσωπος της Άγκυρας υποστήριξε τις τουρκικές θέσεις για την Ανατολική Μεσόγειο και τις θαλάσσιες ζώνες, θέσεις που η Ελλάδα και η Κυπριακή Δημοκρατία αμφισβητούν ως αντίθετες προς το Διεθνές Δίκαιο.

»Το ερώτημα, συνεπώς, είναι κατά πόσον ένας διπλωμάτης με τόσο ισχυρή ταύτιση με τις εθνικές επιδιώξεις της Τουρκίας, υπερψηφίστηκε από Αθήνα και Λευκωσία για γενικός γραμματέας του ΟΑΣΕ και αν θα μπορέσει, εφόσον εκλεγεί, να λειτουργήσει με την απαιτούμενη ανεξαρτησία...

Το μεγάλο λάθος Αθήνας και Λευκωσίας;

»Εδώ βρίσκεται ίσως η πιο ενδιαφέρουσα αποκάλυψη. Η Ελλάδα και η Κυπριακή Δημοκρατία είχαν συναινέσει στην εκλογή του Σινιρλίογλου στη Γενική Γραμματεία του ΟΑΣΕ τον Δεκέμβριο του 2024.

»Η επιλογή έγινε στο πλαίσιο της συμφωνίας των 57 συμμετεχόντων κρατών του Οργανισμού. Σήμερα, όμως, ελληνική πηγή που σχετίζεται με τον ΟΑΣΕ, και με την οποία συνομίλησα, δεν κρύβει τον προβληματισμό της για εκείνη την απόφαση.

»Κατά την εκτίμησή της, η συναίνεση Αθήνας και Λευκωσίας αποδείχθηκε λανθασμένη, καθώς προσέφερε στον Τούρκο διπλωμάτη ένα σημαντικό διεθνές αξίωμα, το οποίο μπορούσε στη συνέχεια να αξιοποιήσει ως εφαλτήριο για τη διεκδίκηση της Γενικής Γραμματείας του ΟΗΕ...».

https://www.huffingtonpost.gr/kinonia/i-ellada-katapsifizei-ton-tourko-pou-sprochnei-o-erntogan-gia-ng-oie-alla-ton-eichan-psifisei-athina-kai-lefkosia-gia-ng-oase-grafei-o-terens-kouik/

Προσθέτω και αυτό, για το οποίο καμία έκπληξη δεν υπάρχει μετά τι απανωτές δουλοπρεπείς υποκλίσεις στον Ερντογάν που προηγήθηκαν.

«Από τον ΟΑΣΕ μέχρι τον ΟΗΕ: Ο άνθρωπος που υπέγραψε τον ακρωτηριασμό της Ελλάδας», 31.10.26

«Μη "θορυβηθεί" και πολύ η ελληνική αποστολή για τον Σινιρλίογλου, γιατί μπορεί και να μάθει ότι ο Γεραπετρίτης είχε προτείνει τον "Γκράτσι" του Ερντογάν για επικεφαλής του ΟΑΣΕ, διαπράττοντας μια πρωτοφανή στα χρονικά εθνική μειοδοσία. Εάν μάλιστα γίνει το αδιανόητο, να εκλεγεί και ΓΓ του ΟΗΕ το τέρας που υπέγραψε το έγγραφο για τον ακρωτηριασμό της Ελλάδας και το κατέθεσε στον ΟΗΕ(!!), η Ιστορία θα γράψει το όνομά τους δίπλα στου Εφιάλτη».

https://www.olympia.gr/1672171/apopsi/apo-ton-oase-mechri-ton-oie-o-anthropos-poy-ypegrapse-ton-akrotiriasmo-tis-elladas/

Κλείνοντας, αναφέρω και τούτο! Πληροφορίες γι' ακόμα ένα παράδειγμα υποστήριξης της Ελλάδας σε Τούρκο διπλωμάτη, υποψήφιο σε ανώτερη θέση σε διεθνή Οργανισμό, αυτήν τη φορά στο ΝΑΤΟ...

https://www.militaire.gr/diplomatiko-vaterlo-kai-sto-nato-pos-i-kyvernitiki-adraneia-charise-stin-toyrkia-tin-antiproedria-toy-diana/

Αείμνηστε δάσκαλε Δρα Νεοκλή Σαρρή, αιωνία σου η μνήμη, δεν σε ξεχνούμε, κοντά ακόμα ένα ετήσιο μνημόσυνό σου, 19 Νοεμβρίου, από το 2011 που μας άφησες μόνους...

Οι κρυπτοχριστιανοί της Μικράς Ασίας

Περιπτώσεις εξισλαμισμένων και κρυπτοχριστιανών Ελλήνων στη μαρτυρική Μικράν Ασία

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

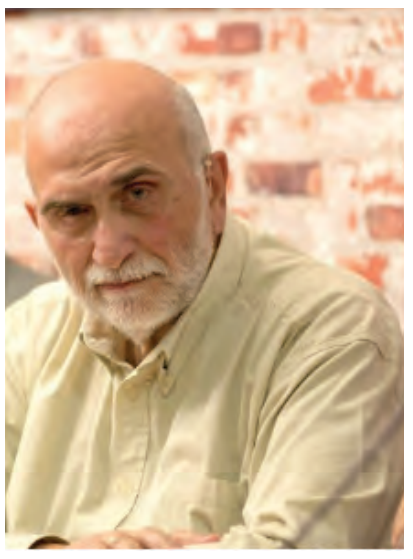
Μέρος Θ'

Στο βιβλίο «Αλησμόνητες Πατρίδες του Ελληνισμού» καταγράφονται πλείστες περιπτώσεις εξισλαμισμένων και κρυπτοχριστιανών Ελλήνων στη μαρτυρική Μικράν Ασία. Για τις περιπτώσεις του Πόντου αναφέρονται και τα εξής: «Οι εξισλαμισμοί μεθοδεύονταν με την ίδρυση ειδικών ορφανοτροφείων, όπου συγκεντρώνονταν ορφανά Ελληνόπουλα, των οποίων οι γονείς είχαν σφαχθεί ή απελαθεί, ή παιδιά που απάγονταν διά της βίας από τα χέρια των γονέων τους. Στους μικρούς τρόφιμους αυτών των ορφανοτροφείων παρεχόταν καθαρή μουσουλμανική και τουρκική παιδεία, η οποία οδηγούσε μοιραία στον εξισλαμισμό τους...

»Άλλος τρόπος εξισλαμισμού ήταν η αναγκαστική και βίαιη εγκατάσταση 5-10 οικογενειών μέσα σε συμπαγή τουρκικά χωριά, απ' όπου απαγορευόταν η οποιαδήποτε έξοδος και επικοινωνία με ελληνικούς πληθυσμούς...».

Μέχρι πριν από λίγα χρόνια, οι κρυπτοχριστιανοί της Μικράς Ασίας υπολογίζονταν δύο και περισσότερα εκατομμύρια.

Μια συγκλονιστική ζωντανή μαρτυρία ενός Έλληνα κρυπτοχριστιανού, κατοίκου της Κωνσταντινούπολης, κατέθεσε στην εφημερίδα «Ελευθεροτυπία» της Αθήνας ο Συμεών Σολταρίδης. Παραθέτουμε ένα απόσπασμα, αρκετά κραυγαλέο για τους μαρτυρικούς αυτούς Έλληνες: «Ποταμός ήταν ο εικοσιπεντάχρονος Αχμέτ, που ζει στην Πόλη και κατάγεται από την Αρτβίν της Ανατολικής Τουρκίας. Τον συνάντησα στο Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου Κουδουνά, στην Πρίγκιπο της Κωνσταντινούπολης, κατά

Ο Συμεών Σολταρίδης.

η διάρκεια της Θείας Λειτουργίας, της εορτής της Αγίας Θέκλας.

»Επισκέφθηκε το μοναστήρι, όπως τόσοι άλλοι χιλιάδες προσκυνητές. Όταν τον πλησίασα για να τον ρωτήσω πώς ένας μουσουλμάνος επισκέπτεται έναν ορθόδοξο ναό και προσκυνά μια εικόνα, με κοίταξε περίεργα. Δεν απάντησε αμέσως στην ερώτησή μου, αλλά μου

> **«Σκέφτομαι να παντρευτώ με Ελληνίδα. Αυτό είναι το σωστό, να παντρεύεσαι με ομόθρησκή σου. Αυτό σε κάνει ευτυχισμένο. Ναι, κύριέ μου, εύχομαι στο μέλλον η κατάσταση αυτή να διορθωθεί. Γνωρίζω ότι δεν είναι εύκολο, αλλά θα προσπαθήσω»**

είπε:

- Από πού είσαι;

- Από την Ελλάδα.

- Είσαι Χριστιανός Ορθόδοξος; Να δω το διαβατήριό σου.

- Ναι, ορίστε. Και του το έδειξα.

»Όταν είδε ότι είμαι από την Ελλάδα και το όνομά μου, μου αποκάλυψε ότι είναι κρυπτοχριστιανός και βαφτισμένος με το όνομα Ιορδάνης. Επίσης, συμπλήρωσε ότι μέσα στο σύνολο των προσκυνητών είναι αρκετοί πιστοί ορθόδοξοι κρυπτοχριστιανοί, οι οποίοι ζουν "διπλή ζωή". Από τη μια, εξωτερικά, του μουσουλμάνου και από την άλλη, την πραγματική του ορθόδοξου.

»Τον άφησα να μονολογήσει και άλλοτε με ύφος πονεμένο και άλλοτε με τα μάτια να λάμπουν, άρχισε να μου λέει: "Λυπάμαι για την κατάσταση αυτή. Ποια θα είναι, είναι άγνωστο. Όλοι στην οικογένειά μου είμαστε κρυπτοχριστιανοί. Δεν γνωρίζουμε πώς να λύσουμε το πρόβλημά μας. Θα ζήσουμε σε όλη μας τη ζωή κρυπτοχριστιανοί; Ωχ, κύριε, αυτή δεν είναι ζωή. Εάν ο άνθρωπος αρνηθεί την ύπαρξή του, τότε δεν μπορεί να ζει ευτυχισμένος. Έχω μιλήσει πολλές φορές για το πρόβλημα με τους γονείς μου, οι οποίοι συμμερίζονται τον προβληματισμό μου. Αναρωτιόμασταν πώς θα διορθώσουμε την κατάσταση. Όλοι οι γείτονες μάς θεωρούν Τούρκους και μουσουλμάνους. Εάν τους αποκαλύψουμε ότι είμαστε χριστιανοί, σίγουρα θα μας αντιμετωπίσουν διαφορετικά..."».

Ο Αχμέτ συνέχισε να εξομολογείται τον πόνο του στον Σολταρίδη, που το άκουε άφωνος αλλά με θαυμασμό. «Τον άφησα να μονολογεί», γράφει ο Σολταρίδης, «άλλοτε με ύφος πονεμένο και άλλοτε με μάτια να λάμπουν». Εκεί που ο Σολταρίδης συγκλονίστηκε ήταν το τέλος της εξομολόγησης του Αχμέτ: «"Σκέφτομαι να παντρευτώ με Ελληνίδα. Αυτό είναι το σωστό, να παντρεύεσαι με ομόθρησκή σου. Αυτό σε κάνει ευτυχισμένο. Ναι, κύριέ μου, εύχομαι στο μέλλον η κατάσταση αυτή να διορθωθεί. Γνωρίζω ότι δεν είναι εύκολο, αλλά θα προσπαθήσω". Με άφησε άφωνο και δεν ήθελα να διακόψω τον ποταμό των λέξεών του, που έβγαιναν από το στόμα, αλλά άγγιζαν την ψυχή του. Ήταν μια εξομολόγηση, ένα κατηγορώ κατά πάντων. Αυτούς που τους οδήγησαν να αλλαξοπιστήσουν και αυτούς που ίσως δεν εργάστηκαν για να τους πουν σε ποια εθνοτική ομάδα ανήκουν...».

Την επόμενη Κυριακή το τελευταίο μέρος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΕΚΝΟΥ 2027: Η ΠΑΓΙΔΑ ΠΟΥ ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ

Ένα ευρώ παραπάνω, €1.716 λιγότερα!

Παρά τη διεύρυνση των δικαιούχων, τετράτεκνη οικογένεια μπορεί να δει το ετήσιο επίδομά της να μειώνεται κατά €1.716 όταν το εισόδημά της περάσει το όριο των €44.000

Ένα ευρώ επιπλέον στο ετήσιο οικογενειακό εισόδημα μπορεί να στερήσει €1.716 από το επίδομα τέκνου μιας τετράτεκνης οικογένειας. Η διαφορά προκύπτει από τον επίσημο πίνακα του κυβερνητικού νομοσχεδίου που βρίσκεται ενώπιον της Βουλής και προορίζεται να εφαρμοστεί από το 2027. Η Κυβέρνηση υπόσχεται περισσότερους δικαιούχους, υψηλότερα ποσά και περιορισμό των απότομων περικοπών. Ωστόσο, μια απλή σύγκριση δύο διαδοχικών εισοδημάτων δείχνει πως οι «κόφτες» παραμένουν. Το εύρημα αποκτά μεγαλύτερη σημασία μετά τη συνεδρίαση της Επιτροπής Εργασίας, την Τρίτη την Τρίτη 27 Οκτωβρίου, όπου επανήλθαν οι διαφωνίες για την έκταση της μεταρρύθμισης.

Ο κόφτης των €44.000 – και η απώλεια των €1.716

Το νομοσχέδιο ορίζει για οικογένεια με τέσσερα εξαρτώμενα παιδιά και ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα μέχρι €44.000 επίδομα €2.019 ανά παιδί. Συνολικά, €8.076 τον χρόνο. Αν το εισόδημα ανέλθει στα €44.001, η οικογένεια περνά στην επόμενη κλίμακα, όπου το ποσό περιορίζεται στα €1.590 ανά παιδί. Το συνολικό επίδομα πέφτει στα €6.360. Η διαφορά των €1.716 δεν αποτελεί εκτίμηση, ούτε συνδυασμό διαφορετικών παροχών. Προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των ποσών του Πίνακα Α επί τέσσερα. Η ετήσια διαφορά ισοδυναμεί με €143 τον μήνα, εάν επιμεριστεί σε δώδεκα μήνες. Έτσι γίνεται σαφές το μέγεθος της απότομης μεταβολής.

Το παράδειγμα προϋποθέτει τέσσερα παιδιά με δικαίωμα ολόκληρου του επιδόματος και πλήρωση των λοιπών κριτηρίων. Το εισόδημα που εξετάζεται για την παραχώρηση του επιδόματος αφορά, κατά κανόνα, το προηγούμενο έτος. Επομένως, πρόκειται για σύγκριση των ποσών που προβλέπει το νομοσχέδιο για δύο διαφορετικά επίπεδα εισοδήματος, όχι για ισχυρισμό ότι έγινε ήδη περικοπή σε κάποια συγκεκριμένη οικογένεια.

Ο ίδιος απότομος υποβιβασμός εμφανίζεται και σε μικρότερες οικογένειες: στο όριο των €44.000 η διαφορά φτάνει τα €84 για ένα παιδί, τα €418 για δύο και τα €1.074 για τρία. Για την τετρατεκνία το πρόβλημα μάλιστα οξύνεται σε σύγκριση με τα ποσά του 2026. Σήμερα, στο ίδιο εισοδηματικό όριο, η αντίστοιχη απότομη μείωση ανέρχεται σε €1.338,28. Με το προτεινόμενο καθεστώς φτάνει τα €1.716, δηλαδή αυξάνεται κατά €377,72.

Δεν πρόκειται για μοναδική περίπτωση. Στις προτεινόμενες κλίμακες, τετράτεκνη οικογένεια με εισόδημα €74.000 αντιστοιχεί σε ετήσιο επίδομα €5.728. Με €74.001, το ποσό γίνεται €2.864: απώλεια €2.864 για την υπέρβαση ενός ακόμη ορίου. Η διεύρυνση της κάλυψης, συνεπώς, δεν ισοδυναμεί με κατάργηση των απότομων μεταβολών.

Αυξήσεις έως 10% – αλλά πόσα ευρώ φτάνουν στο σπίτι;

Η Κυβέρνηση προβλέπει αύξηση 10% για τις οικογένειες με εισόδημα έως €22.000 και 5% για εκείνες με εισόδημα από €22.000,01 μέχρι €44.000. Πρόκειται για πραγματικές αυξήσεις, αλλά το αποτέλεσμα πρέπει να μετρηθεί σε ευρώ. Για οικογένεια με ένα παιδί στην πρώτη κλίμακα, το σημερινό ετήσιο ποσό των €599,77 προβλέπεται να γίνει €659. Όφελος €59,23 τον χρόνο, που αντιστοιχεί σε περίπου €4,94 τον μήνα.

Για οικογένεια με ένα παιδί στη δεύτερη κλίμακα, το επίδομα από €536,53 διαμορφώνεται στα €563: αύξηση €26,47 τον χρόνο ή περίπου €2,21 τον μήνα. Η μηνιαία αναγωγή χρησιμοποιείται μόνο για να γίνει κατανοητό το μέγεθος της ενίσχυσης, όχι ως ένδειξη ότι το ποσό καταβάλλεται κάθε μήνα. Για περισσότερα παιδιά, το συνολικό όφελος μεγαλώνει, επειδή ο πίνακας καθορίζει ποσό ανά εξαρτώμενο τέκνο. Οι αυξήσεις, όμως, αφορούν τις δύο πρώτες εισοδηματικές κατηγορίες· οι υψηλότερες ωφελούνται κυρίως από τη διεύρυνση των ορίων.

Περισσότεροι δικαιούχοι, ανοιχτή η συζήτηση στη Βουλή

Η αλλαγή έχει σημαντικό θετικό σκέλος. Κατά την κυβερνητική εκτίμηση, περίπου 17.000 επιπλέον οικογένειες, στις οποίες αντιστοιχούν 23.500 παιδιά, μπορούν να ενταχθούν στους δυνητικούς δικαιούχους. Το πρόσθετο δημοσιονομικό κόστος υπολογίζεται σε €12,5 εκατομμύρια. Για τις τρίτεκνες οικογένειες, το ανώτατο εισοδηματικό όριο ανεβαίνει από €64.000 στις €90.000 και για τις τετράτεκνες από €69.000 στις €100.000. Έτσι, νοικοκυριά που σήμερα μένουν εκτός συστήματος προβλέπεται να αποκτήσουν πρόσβαση, εφόσον πληρούν και τις άλλες προϋποθέσεις. Παράλληλα, εκτιμάται ότι 2.000 ακόμη οικογένειες και 2.800 παιδιά θα αποκτήσουν πρόσβαση στο σχέδιο επιδότησης διδάκτρων και σίτισης.

> **Στη συζήτηση της 27ης Οκτωβρίου τέθηκε ξανά η πρόταση οι εισοδηματικές κλίμακες να αναπροσαρμόζονται αυτόματα κάθε χρόνο με βάση το κόστος ζωής. Σύμφωνα με τις δηλώσεις του προέδρου της Επιτροπής Εργασίας, η Κυβέρνηση δεν την αποδέχθηκε. Η διαφορά έχει πρακτική σημασία: χωρίς τέτοιο μηχανισμό, οι ονομαστικές αυξήσεις μισθών ενδέχεται να σπρώχνουν οικογένειες σε χαμηλότερες βαθμίδες επιδότησης, ακόμη κι όταν η αγοραστική τους δύναμη δεν βελτιώνεται**

Το πολιτικό ζήτημα, ωστόσο, δεν έκλεισε. Στη συνεδρίαση της Επιτροπής Εργασίας στις 27 Οκτωβρίου, βουλευτές επέμειναν στην ανάγκη μεγαλύτερων αλλαγών. Ο πρόεδρος της Επιτροπής, Γιώργος Κουκουμάς, επέκρινε τη διατήρηση των εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων και την απουσία αυτόματης ετήσιας αναπροσαρμογής των κλιμάκων. Ο βουλευτής Ανδρέας Αποστόλου ζήτησε ενισχυμένη κάλυψη για τρίτεκνους και πολύτεκνους και περαιτέρω διεύρυνση των κριτηρίων. Η Κυβέρνηση, από την πλευρά της, υποστηρίζει πως η προτεινόμενη κλιμάκωση διορθώνει σημαντικές αδικίες του υφιστάμενου συστήματος.

Στον πάτο της Ευρώπης για την οικογενειακή στήριξη

Το ευρύτερο πλαίσιο αποτυπώνουν τα τελευταία συγκρίσιμα στοιχεία της Eurostat, που δημοσιεύθηκαν το 2026 και αφορούν το 2023. Η Κύπρος καταγράφει τη χαμηλότερη δαπάνη οικογενειακών παροχών ανά παιδί στην Ευρωπαϊκή Ένωση: 1.810 μονάδες αγοραστικής δύναμης (PPS), έναντι 5.215 στην ΕΕ. Ως ποσοστό του ΑΕΠ, οι σχετικές δαπάνες φτάνουν μόλις το 0,9%, έναντι 2,3% σε επίπεδο Ένωσης. Τα δεδομένα περιλαμβάνουν όλες τις παροχές για οικογένεια και παιδιά, όχι μόνο το επίδομα τέκνου, και δεν αποτελούν σύγκριση χρημάτων που εισπράττει κάθε οικογένεια. Η Κύπρος ξεχωρίζει και στη χρήση εισοδηματικών κριτηρίων: το 64,8% της σχετικής δαπάνης αφορά παροχές που προϋποθέτουν έλεγχο οικονομικών μέσων, έναντι 26% στην ΕΕ. Αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε εισοδηματικό κριτήριο είναι άδικο. Εξηγεί, όμως, γιατί ο σχεδιασμός των κλιμάκων επηρεάζει ιδιαίτερα πολλές οικογένειες στην Κύπρο.

Η μεταρρύθμιση διευρύνει τη στήριξη, αλλά η Βουλή καλείται πλέον να κρίνει και την αρχιτεκτονική της: μπορεί ένα σύστημα που σχεδιάστηκε για να αποφεύγει τις ξαφνικές περικοπές να θεωρείται διορθωμένο, όταν διατηρεί απώλειες τετραψήφιων ποσών εξαιτίας μιας οριακής αύξησης του εισοδήματος;

ΤΟ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Μακάμπι: Σχέδιο «φρούριο» και μετάθεση στο παρά πέντε

Εκατοντάδες αστυνομικοί, Αντιτρομοκρατική και έλεγχοι τύπου αεροδρομίου για τους αγώνες στη Λεμεσό – Ερωτήματα για τη μετακίνηση του επί 20ετία επικεφαλής του Γραφείου Αθλητικής Βίας, δέκα ημέρες πριν από την πρεμιέρα

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Οι αγώνες της Μακάμπι Τελ Αβίβ στην Κύπρο δεν θα αρχίζουν με το πρώτο σφύριγμα, αλλά πολλές ώρες νωρίτερα, με το «Σπύρος Κυπριανού» να περνά από εξονυχιστικούς ελέγχους και να τίθεται υπό αστυνομική φύλαξη. Η Αστυνομία προετοιμάζεται για μια ιδιαίτερα απαιτητική επιχείρηση ασφάλειας, με κάθε αναμέτρηση να αξιολογείται ξεχωριστά και τα μέτρα να προσαρμόζονται ανάλογα με τον αντίπαλο, την προσέλευση φιλάθλων και τα δεδομένα της χρονικής περιόδου.

Στο επιχειρησιακό σκέλος εντάσσονται η κινητοποίηση εκατοντάδων αστυνομικών, η εμπλοκή της Αντιτρομοκρατικής και των Υπηρεσιών Πληροφοριών, οι αυστηροί έλεγχοι πρόσβασης και η φύλαξη του γηπέδου από την προηγούμενη κάθε αγώνα. Την ίδια στιγμή, τα εισιτήρια θα είναι αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή, θα περιλαμβάνουν ταυτοποίηση των φιλάθλων μέσω ειδικής πλατφόρμας και οι έλεγχοι στις εισόδους θα θυμίζουν αεροδρόμιο.

Την ώρα όμως που ο σχεδιασμός περνά στο πιο κρίσιμο στάδιό του με τις τελευταίες συσκέψεις, η μετάθεση του επί σειρά ετών επικεφαλής του Γραφείου Αθλητικής Βίας, λίγες ημέρες πριν από τον πρώτο αγώνα, δημιουργεί ερωτήματα ως προς τη χρονική στιγμή.

Έλεγχοι τύπου αεροδρομίου για όλους

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Σημερινής», βρίσκονται σε εξέλιξη διευρυμένες συσκέψεις για την οριστικοποίηση των μέτρων, στις οποίες συμμετέχουν η Αστυνομία, αρμόδιες υπηρεσίες ασφαλείας και άνθρωποι της Μακάμπι.

Στόχος είναι να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, τόσο μέσα και γύρω από το γήπεδο, όσο και κατά τις μετακινήσεις της ισραηλινής αποστολής. Στις εισόδους του «Σπύρος Κυπριανού» θα τοποθετηθούν μαγνητικές συσκευές και θα πραγματοποιούνται αυστηροί έλεγχοι, αντίστοιχοι με εκείνους που εφαρμόζονται στα αεροδρόμια.

Από τη διαδικασία δεν θα εξαιρείται κανείς, σε έλεγχο θα υποβάλλονται οι φίλαθλοι, τα μέλη των αποστολών, οι επίσημοι προσκεκλημένοι, ακόμη και οι παράγοντες των ομάδων. Η κατεύθυνση που έχει δοθεί είναι ότι κάθε πρόσωπο που θα περνά τις εισόδους του γηπέδου θα ακολουθεί την προβλεπόμενη διαδικασία ασφαλείας.

Κάθε αγώνας θα αντιμετωπίζεται ως αυτοτελής επιχείρηση. Αυτό σημαίνει ότι τα μέτρα δεν θα παραμείνουν ίδια για ολόκληρη τη διοργάνωση, αλλά θα επανεξετάζονται πριν από κάθε αναμέτρηση, στη βάση επικαιροποιημένης εκτίμησης κινδύνου.

Ιδιαίτερη βαρύτητα αναμένεται να δοθεί στους αγώνες που παρουσιάζουν αυξημένο ενδιαφέρον και πιθανόν να προσελκύσουν σημαντικό αριθμό φιλάθλων από την Κύπρο και το εξωτερικό.

Ναι στις μπλούζες, όχι σε σημαίες και πανό

Ξεκάθαρες είναι και οι οδηγίες για όσα θα επιτρέπεται να μεταφέρουν οι φίλαθλοι στο γήπεδο. Οι οπαδοί θα μπορούν να προσέρχονται φορώντας τη φανέλα της ομάδας τους, δεν θα επιτρέπεται όμως να εισέρχονται με σημαίες, λάβαρα ή πανό.

Όπως ανέφερε στη «Σημερινή» ο εκπρόσωπος της Μακάμπι στην Κύπρο, Πανίκος Κωνσταντίνου, η απόφαση λήφθηκε από την Αστυνομία, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγώνες θα διεξάγονται με γηπεδούχο τη Μακάμπι.

«Όλοι οι οπαδοί απαγορεύεται να πάρουν λάβαρα και σημαίες, για ευνόητους λόγους, επειδή είναι έδρα της Μακάμπι. Αποφασίστηκε από την Αστυνομία ότι μπορούν να πάνε με τη φανέλα της ομάδας τους στο γήπεδο, αλλά όχι με λάβαρα, σημαίες ή πανό», ανέφερε.

Ο κ. Κωνσταντίνου χαρακτήρισε τη διοργάνωση σημαντική ευκαιρία για το φίλαθλο κοινό της Κύπρου, τονίζοντας ότι ζητήθηκε εξαρχής να υπάρχει η δυνατότητα παρουσίας Κυπρίων σε όλες τις αναμετρήσεις.

«Θεωρώ ότι είναι μια ευκαιρία για τους Κύπριους φιλάθλους να παρακολουθήσουν αγώνες υψηλού επιπέδου. Απαιτήσαμε να υπάρχουν Κύπριοι φίλαθλοι σε όλους τους αγώνες, κάτι που θεωρώ πολύ σημαντικό, γιατί αν εξαιρέσουμε το τουρνουά της Λευκωσίας, είναι η πρώτη φορά που γίνεται

> **Κάθε αγώνας θα αποτελεί ξεχωριστή αστυνομική επιχείρηση**

μια τέτοιου επιπέδου διοργάνωση στην Κύπρο», σημείωσε.

Η μετάθεση του Επικεφαλής του Γραφείου Αθλητικής Βίας λίγο πριν από τον πρώτο αγώνα

Μέσα σε αυτό το ιδιαίτερα απαιτητικό περιβάλλον, ερωτήματα προκαλεί η μετάθεση του Μιχάλη Ηροδότου από το Γραφείο Αθλητικής Βίας του Αρχηγείου στην Αστυνομική Διεύθυνση Λευκωσίας.

Η μετάθεση έγινε δέκα ημέρες πριν από τον πρώτο αγώνα της Μακάμπι και ενώ βρίσκονταν σε εξέλιξη οι συσκέψεις και η επεξεργασία των επιχειρησιακών σχεδίων. Ο κ. Ηροδότου βρισκόταν στην ηγεσία του Γραφείου Αθλητικής Βίας για περισσότερα από 20 χρόνια και διέθετε μακρά εμπειρία στη διαχείριση αγώνων αυξημένου κινδύνου. Σύμφωνα με πληροφορίες, του απέμεναν περίπου 15 μήνες μέχρι τη συνταξιοδότησή του.

Από πλευράς Αστυνομίας αναφέρεται ότι το ζήτημα αφορά την ηγεσία και τις αποφάσεις του Αρχηγού. Η θέση που διατυπώνεται είναι ότι η συγκεκριμένη αλλαγή δεν θα επηρεάσει τον σχεδιασμό, ούτε θα δημιουργήσει πρόβλημα στην αστυνόμευση των αναμετρήσεων.

Αστυνομικές πηγές σημειώνουν ότι κανένας αγώνας δεν τυγχάνει χειρισμού από ένα μόνο πρόσωπο και ότι τα επιχειρησιακά σχέδια καταρτίζονται και εφαρμόζονται συλλογικά από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Η θέση της Αστυνομίας είναι ακόμη ότι ο Αρχηγός, πριν προχωρήσει σε μια μετάθεση, μελετά σε βάθος τα δεδομένα και ότι για τη συγκεκριμένη απόφαση υπήρχαν λόγοι. Παρά τις διαβεβαιώσεις, η χρονική συγκυρία της αλλαγής εξακολουθεί να προκαλεί συζήτηση, ακριβώς λόγω της κρισιμότητας της επιχείρησης που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Εισιτήρια μόνο μέσω πλατφόρμας

Σημαντικό μέρος του σχεδιασμού αφορά την ταυτοποίηση όσων θα βρίσκονται στις εξέδρες. Τα εισιτήρια θα διατίθενται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας και δεν θα κυκλοφορήσουν σε έντυπη μορφή.

Η διαδικασία έχει διαμορφωθεί κατά τρόπο που να επιτρέπει τον έλεγχο των κατόχων των εισιτηρίων. Οι Κύπριοι φίλαθλοι θα πρέπει κατά την αγορά να καταχωρίζουν τα στοιχεία της ταυτότητας και της κάρτας φιλάθλου τους.

Για τους ξένους φιλάθλους δεν απαιτείται κάρτα φιλάθλου, θα πρέπει, ωστόσο, να καταχωρίζουν στην πλατφόρμα στοιχεία ταυτότητας ή διαβατηρίου.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είχαν εξασφαλιστεί κατά τον αρχικό σχεδιασμό, για κάθε φιλοξενούμενη ομάδα προβλέπεται περιορισμένος αριθμός εισιτηρίων, που μπορεί να φτάσει τα 140. Από 50 έως 70 άτομα εκτιμάται ότι θα ταξιδεύουν με τη ναυλωμένη πτήση κάθε ομάδας, ανάμεσά τους χορηγοί και επίσημοι προσκεκλημένοι.

Περίπου 3.000 εισιτήρια αναμένεται να διατίθενται σε φιλάθλους της Μακάμπι που θα ταξιδεύουν από το Ισραήλ και περίπου 1.500 σε φιλάθλους που βρίσκονται στην Κύπρο.

Το γήπεδο θα περνά στην Αστυνομία από την προηγούμενη

Η ετοιμότητα της Αστυνομίας αναμένεται να δοκιμαστεί από τις πρώτες κιόλας αναμετρήσεις της Μακάμπι στο «Σπύρος Κυπριανού». Στις 12 Νοεμβρίου, η ισραηλινή ομάδα αντιμετωπίζει τη συμπολίτισσά της Χάποελ Τελ Αβίβ. Πέντε ημέρες αργότερα, στις 17 Νοεμβρίου, ακολουθεί ο αγώνας με τον Ολυμπιακό, ο οποίος αναμένεται να προσελκύσει μεγάλο αριθμό φιλάθλων.

Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός προβλέπει ότι το «Σπύρος Κυπριανού» θα παραλαμβάνεται από την Αστυνομία από την προηγούμενη μέρα κάθε αγώνα. Θα ακολουθεί εξονυχιστικός έλεγχος των εγκαταστάσεων και στη συνέχεια το γήπεδο θα τίθεται υπό συνεχή φύλαξη μέχρι την ολοκλήρωση της αναμέτρησης και την αποχώρηση των φιλάθλων και των αποστολών.

Η πρόσβαση θα επιτρέπεται στις ομάδες για τις προπονήσεις τους, ωστόσο κάθε πρόσωπο που θα εισέρχεται στις εγκαταστάσεις θα ελέγχεται. Η αστυνομική παρουσία θα αναπτύσσεται τόσο στο εσωτερικό όσο και περιμετρικά του γηπέδου.

Στην επιχείρηση αναμένεται να συμμετέχουν εκατοντάδες μέλη της Αστυνομίας από διαφορετικές υπηρεσίες. Το επιχειρησιακό σχέδιο θα παρουσιάζεται στην ηγεσία της Δύναμης και θα αναθεωρείται εφόσον προκύπτουν νέα στοιχεία ή διαφοροποιείται το επίπεδο κινδύνου.

Την ευθύνη για την αστυνόμευση των αγώνων θα έχει εξολοκλήρου η Αστυνομία Κύπρου, παρόλο που η Μακάμπι διαθέτει δικό της προσωπικό ασφαλείας.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Η βία βρέθηκε ξανά στο προσκήνιο στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, όταν περίπου 50 άτομα με καλυμμένα χαρακτηριστικά εισέβαλαν στον χώρο το μεσημέρι της Τετάρτης και επιτέθηκαν σε φοιτητές που συμμετείχαν σε γενική συνέλευση. Σύμφωνα με μαρτυρίες, οι δράστες κινήθηκαν οργανωμένα σε δύο ομάδες, προσεγγίζοντας από διαφορετικές εισόδους το αμφιθέατρο όπου διεξαγόταν η διαδικασία. Αρχικά επιτέθηκαν στα άτομα που περιφρουρούσαν τη συνέλευση και στη συνέχεια στράφηκαν εναντίον φοιτητών που βγήκαν έξω για να δουν τι συνέβαινε.

Οι ελιές των ψευδαισθήσεων

Αποκλειστικές πληροφορίες της στήλης αναφέρουν ότι στην αυριανή κοινή συνάντηση του Προέδρου Χριστοδουλίδη και του Τουφάν Έρχιουρμαν με την κυρία Ολγκίν, η απεσταλμένη του Γκουτέρες επιφυλάσσει μιαν ευχάριστη έκπληξη στους «δύο ηγέτες». Θα τους προσφέρει κάτι που μπορεί μεν να μην ανοίξει τον δρόμο για την πενταμερή, αλλά σίγουρα θα ανοίξει... την όρεξή τους! Λοιπόν. Θα τους προσφέρει από ένα δοχείο με... ελιές τσακκιστές από τα ελαιόδεντρα που είχαν φυτευτεί στον χώρο των εγκαταστάσεων των Ηνωμένων Εθνών, στο Αεροδρόμιο Λευκωσίας, το 2009, από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας Δημήτρη Χριστόφια και τον Τουρκοκύπριο τότε ηγέτη Μεχμέτ Αλί Ταλάτ. Τα δέντρα είχαν φυτευτεί «ως ένδειξη της κοινής δέσμευσης των ηγετών των δύο κοινοτήτων για ειρήνη και επανένωση του νησιού». Θυμίζουμε ότι, από τις ελιές αυτές, τα Ηνωμένα Έθνη πρόσφεραν στον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη και τον Τουφάν Έρχιουρμαν από ένα μπουκάλι λάδι κατά τη συνάντησή τους στις 27 περασμένου Οκτωβρίου, σε μια συμβολική κίνηση.

Από συμβολικές κινήσεις μια χαρά τα πάμε. Λάδια, ζιβανίες, κοινή παρουσία σε φεστιβάλ, συναντήσεις με τις τεχνικές επιτροπές. Αλλά από ουσία, ουδέν. Η άλλη πλευρά δεν κάνει κανένα βήμα πίσω. Και να σας αποκαλύψω και κάτι. Το λάδι που πήρε ο Έρχιουρμαν από τα Ηνωμένα Έθνη, το έκανε κατάσχεση ο Ερντογάν για να χύνει... έλαιον επί της πυράς της τουρκικής αδιαλλαξίας.

Τώρα θυμήθηκα και κάτι άλλο. Ελιές φύτεψαν και το 2001 στο Κουσάντασι (Νέα Έφεσος) της Τουρκίας οι τότε Υπουργοί Εξωτερικών Ελλάδας και Τουρκίας, Γιώργος Παπανδρέου και Ισμαήλ Τζεμ, ως σύμβολο ειρήνης και ελληνοτουρκικής προσέγγισης. Έχουν περάσει 25 χρόνια από τότε. Μήπως είδατε καμιά ειρήνη μεταξύ των δύο χωρών; Η Τουρκία εξακολουθεί να απειλεί την Ελλάδα με κάζους μπέλι και να διεκδικεί, μέσω του παράνομου τουρκολιβυκού μνημονίου, ελληνικές θαλάσσιες περιοχές που δεν της ανήκουν.

Η Τουρκία δεν έχει κανένα πρόβλημα να φυτεύει συμβολικά ελιές, για να παραπλανά κιόλας για τις πραγματικές της προθέσεις και να τις χρησιμοποιεί για τα ευρύτερα γεωστρατηγικά της σχέδια. Σημειώνουμε ότι η Τουρκία είχε ονομάσει «Επιχείρηση κλάδος ελαίας» (!) την αιματηρή εισβολή της στο Αφρίν της Συρίας, το 2018, για σφαγή των Κούρδων. Με τον ίδιο τρόπο που αποκάλεσε «ειρηνευτική επιχείρηση» και τη βάρβαρη εισβολή της στην Κύπρο.

Κλασική μέθοδος των Τούρκων. Πυροβολούν πρώτα το περιστέρι της ειρήνης, που κρατά στο ράμφος του τον κλάδον ελαίας, και στη συνέχεια ανεμίζουν τον κλάδον ως οι μεγαλύτεροι ειρηνευτές της περιοχής.

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Έκλεισε τον κυκλικό κόμβο επειδή πανηρεύτηκε!

Να το πούμε κυπριακό άπιωμα; Να το πούμε ανευθυνότητα; Να το πούμε πελλάρα; Να το πούμε άκρατη και ανόητη επιδειξιομανία; Να το πούμε περιφρόνηση στα δικαιώματα των άλλων χρηστών του οδικού δικτύου; Να το πούμε αυθαιρεσία και καθαρή παρανομία; Μάλλον όλα αυτά μαζί.

Ό,τι και να το πούμε, η εικόνα κάποιων να μπλοκάρουν πολυσύχναστο κυκλικό κόμβο της Λεμεσού, για να κάνουν θορυβώδη και επιδεικτική πλαγιολίσθηση αγωνιστικού αυτοκινήτου μέσα στον δρόμο, επειδή... πανηρεύτηκαν, είναι μια προκλητική ενέργεια, πέρα από εξωφρενική και πρωτάκουστη.

Επειδή κότσαραν μια ταμπελίτσα «just married», νόμισαν ότι είχαν κάθε δικαίωμα να σταματήσουν την κυκλοφορία για να κάνουν τα ωραία τους.

Ο γαμπρός, πρωταγωνιστής στην επίδειξη, στεκόταν στη μέση του δρόμου και το αυτοκίνητο έκανε ιλιγγιώδεις και επικίνδυνους ελιγμούς γύρω από αυτόν. Από το βίντεο που ανέβηκε στο διαδίκτυο, ο γαμπρός φαίνεται σε μια στιγμή να επιχειρεί να χορέψει κάτι σαν ζεϊμπέκικο. Ίσως εκείνη τη στιγμή να τραγουδούσε κιόλας τη γνωστή σύνθεση του Μάριου Τόκα «Μια στάση εδώ», παραλλαγμένη:

«Θα κάνω στάση
στη διπλή γραμμή του δρόμου,
πόσο κοστίζει μια παράβαση του νόμου,
να σταματήσω θέλω την κυκλοφορία
ώστε να κάνω πασιαμά
και φασαρία»!

Ο καθένας ό,τι κόψει ο νους του σ' αυτόν τον τόπο. Άλλοι κλείνουν τον κύριο αυτοκινητόδρομο της χώρας και ανάβουν φουκούδες, άλλοι κλείνουν έναν κυκλικό κόμβο για να κάνουν γαμήλιο σόου με κούρσες.

Άσε που την ίδια ώρα αυτοί που συνόδευαν τους νεόνυμφους έριχναν και πυροτεχνήματα, που επίσης είναι παράνομο.

Αλλά η παρανομία είναι πλέον η κανονικότητα γι' αυτήν την σχιζοφρενική κοινωνία. Αρκεί να ρίξει κάποιος μια ματιά στα πρωινά δελτία τύπου της Αστυνομίας για τις έρευνες που έγιναν το προηγούμενο βράδυ («σαφάρι» το ονομάζουν οι ιστοσελίδες). Μέσα σε μια νύχτα, για παράδειγμα, την πρώτη Νοεμβρίου, συνελήφθησαν 17 άτομα για διάφορες παρανομίες και έγιναν 405 καταγγελίες για τροχαίες παραβάσεις. Και αυτή η εικόνα επαναλαμβάνεται ανελλιπώς σε καθημερινή βάση. Μπορεί κάποιες από τις περιπτώσεις αυτές να αφορούν μικροπαραβάσεις, αλλά δεν παύουν να είναι παράνομες.

Αναλογίζεται κανένας με τρόμο τι άλλο ακραίο μπορεί να σκεφτούν κάποιοι Κυπραίοι για να γιορτάσουν τον γάμο τους. Και, τέλος πάντων, αν το κάνουν σε ιδιωτικό χώρο, ας φορέσουν κέρατα και «ας φακκούν τζιεραδκιές», που λέει και ο λαός. Εμάς δεν μας πέφτει λόγος. Αλλά όταν παρανομούν κλείνοντας δρόμους, θα πρέπει να λογοδοτούν στη Δικαιοσύνη.

ΜΠΟΞΕΡ

«Προοδευτική αλλαγή» σαν μνήμα Αγίου Νεοφύτου

«Προοδευτική αλλαγή, προοδευτική αλλαγή, προοδευτική αλλαγή...», καναρχεί από το πρωί μέχρι το βράδυ ο Στέφανος Στεφάνου. Σαν το «Κύριε ελέησον» που επαναλαμβάνουν κατά κόρον οι ιερείς στις θείες λειτουργίες. Α! Μια και κάναμε εκκλησιαστική έναρξη στο σχόλιό μας, να πούμε ότι η «προοδευτική αλλαγή» που οραματίζεται το ΑΚΕΛ είναι σαν το μνήμα του Αγίου Νεοφύτου (και θα μπορούσε να χωρέσει, υπό προϋποθέσεις, ακόμα και ο... Αβέρωφ Νεοφύτου, ο οποίος προσφάτως παρουσιάζεται σαν ο... «Ρομπέν των Φτωχών»)!

«Προοδευτική αλλαγή». Ακούγεται ωραίο σαν σύνθημα, αλλά τι ακριβώς σημαίνει; Ποια είναι, επιτέλους, αυτή η «προοδευτική αλλαγή» και πώς θα εφαρμοστεί, αν το ΑΚΕΛ επανέλθει στην εξουσία; Μήπως έχει κάτι διαφορετικό να προτείνει από την «προοδευτική αλλαγή» που είχε εφαρμοστεί στην πενταετία Χριστόφια; Διότι και τότε μάς έλεγαν «εμείς μπορούμε καλύτερα» και τα έκαναν όλα χειρότερα. Και αν κρίνουμε από την εμμονή του ΑΚΕΛ στις γνωστές αγκυλώσεις του και την προσκόλλησή του στην κομμουνιστική του ιδεολογία, μάλλον την «οπισθοδρομική αλλαγή» θα φέρει, παρά την «προοδευτική».

Είναι προφανές ότι το ΑΚΕΛ επιδιώκει να βάλει και άλλους κομματικούς σχηματισμούς σ' αυτό το μνήμα του Αγίου Νεοφύτου. Μάλλον καλοβλέπει το Volt, που θεωρείται και συγγενικότερο στην αριστερή ιδεολογία, το ΑΛΜΑ και τον Φειδία, ίσως και τους Οικολόγους. Όλοι αυτοί, αν συμφωνήσουν με το ΑΚΕΛ, θα βαφτιστούν «προοδευτικές δυνάμεις», για να μπορέσουν να ταιριάσουν στο αφήγημα της Εζεκία Παπαϊωάννου. Υπό τη νέα ονομασία «ΑΚΕΛ-Αριστερά-Προοδευτικές Δυνάμεις».

Και, φυσικά, «προοδευτικός» θα βαφτιστεί και ο... δεξιός υποψήφιος, στον οποίο πιθανόν να καταλήξει το ΑΚΕΛ, οι δε τυχόν διαφορές τους στην οικονομία, το Κυπριακό και την εξωτερική πολιτική θα γίνουν γαργάρα («προοδευτική» γαργάρα, εννοείται).

Όσο για το ΔΗΚΟ, την ΔΗΠΑ, ίσως και την ΕΔΕΚ, δεν προβλέπεται να δεχτούν να βαφτιστούν «προοδευτικές δυνάμεις», με τατά τον Στέφανο. Διότι είναι σαν να παραδέχονται ότι συμμετέχουν τώρα σε μια Κυβέρνηση αντιλαϊκή και αντι-προοδευτική, η οποία σε 15 μήνες πρέπει να αναιρεθεί για να εφαρμοστούν τα «προοδευτικά» σχέδια του ΑΚΕΛ.

Βεβαίως, η ταμπέλα «προοδευτικές δυνάμεις» είναι απλώς ο ευφημισμός που αποκρύβει τη σφοδρή επιθυμία του ΑΚΕΛ για «πάση θυσία επάνοδο στην εξουσία».

Αυτήν την ώρα, στο Πολιτικό... Ραφείο του ΑΚΕΛ ράβουν το «προοδευτικό» κοστούμι του υποψήφιου γαμπρού. Θα περιμένουμε να δούμε ποιοι θα το δοκιμάσουν, χωρίς να αποκλείεται να δούμε στο τέλος να ντύνεται γαμπρός και ο Στέφανος Στεφάνου και να... στεφανώνεται με την προεδρική υποψηφιότητα!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Μα σοβαρά; Λαλούν «πελλάρες» οι πολιτικοί;

«Στην προεκλογική περίοδο λέγονται και πελλάρες», ήταν η δηκτική ατάκα του Γιώργου Παμπορίδη, η οποία ξεχώρισε το τελευταίο διάστημα. Ο υποψήφιος για το προεδρικό χρίσμα του ΔΗΣΥ την εκτόξευσε σχολιάζοντας την πρόταση του συνυποψηφίου του, Αβέρωφ Νεοφύτου, για άρση των ευρωπαϊκών ενεργειακών κυρώσεων εναντίον της Ρωσίας. Δεν διαφωνούμε καθόλου ότι στις προεκλογικές περιόδους λέγονται και πελλάρες. Δεδομένου, μάλιστα, ότι σ' αυτήν τη μικρομεγαλονησίδα βρισκόμαστε μονίμως μέσα σε μιαν τενέκκαν (μόλις τελειώσουν οι προεδρικές αρχίζει η προεκλογική περίοδος για τις βουλευτικές, μόλις τελειώσουν οι βουλευτικές αρχίζει η προεκλογική περίοδος για τις ευρωεκλογές και μόλις τελειώσουν οι ευρωεκλογές αρχίζει η προεκλογική περίοδος για τις δημοτικές), καταλαβαίνει κανένας πόσες πελλάρες φάγαμε και θα συνεχίσουμε να τρώμε στη μούρη.

Ασφαλώς οι προεκλογικές πελλάρες δεν κοστίζουν τίποτε στον εμπνευστή τους. Κάποιες, ωστόσο, από αυτές μπορεί να κοστίσουν πολλά εκατομμύρια για να υλοποιηθούν. Όμως, αυτοί που τις εκστομίζουν στηρίζονται στην εξής λογική: Τα εκατομμύρια που θα κοστίσουν οι πελλάρες, στο τέλος θα κληθούν να τα πληρώσουν οι... ίδιοι οι ψηφοφόροι.

Και επειδή οι πελλάρες είναι ανέξοδες, δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό τους.

Ένας μεγάλος αριθμός από πελλάρες κυκλοφορεί μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου γύρου των προεδρικών εκλογών, όταν τα κόμματα προσπαθούν να εξασφαλίσουν υποστήριξη στον υποψήφιό τους και γίνονται χαλί να τους πατούν οι επίδοξοι υποστηρικτές τους από άλλα κόμματα. Έτσι, φθάνουν στο σημείο να συμφωνούν με τις πελλάρες που έλεγαν οι μέχρι τότε αντίπαλοί τους, έστω και εάν προηγουμένως οι ίδιοι τις κατακεραύνωναν ως πραγματικές πελλάρες.

Πελλάρες λέγονται και όταν τα κόμματα προσπαθούν να δικαιολογήσουν λανθασμένες αποφάσεις τους και ειδικότερα να δικαιολογήσουν προηγούμενες... πελλάρες τους.

Πελλάρες χρησιμοποιούνται και ως άλλοθι, για να κανονικοποιούνται οι συχνές μετακινήσεις και μεταπηδήσεις των κομμάτων και των πολιτικών από τη μια θέση στην άλλη και από τη μιαν αταίριαστη συνεργασία στην άλλη.

Το μεγάλο ερώτημα είναι εάν οι ψηφοφόροι τρώνε αμάσητες τις πελλάρες που τους ρίχνουν οι υποψήφιοι. Δεν έχω σίγουρη απάντηση. Φθάνει να θυμηθούμε ότι στις Ευρωεκλογές 70.000 συμπαιριώτες μας υιοθέτησαν τις πελλάρες του Φειδία και τον έστειλαν στο Ευρωκοινοβούλιο, ενώ κάπου 20.000 έστειλαν το κόμμα του στην κυπριακή Βουλή το 2026 με τέσσερεις βουλευτές (κάποιοι από τους οποίους συνεχίζουν τις πελλάρες και τις προβάλλουν και στα σόσιαλ)!

Το θέμα, βέβαια, δεν είναι μόνο αν λένε πελλάρες οι πολιτικοί. Το θέμα είναι αν τις κάνουνε κιόλας!

ΜΠΟΞΕΡ

Η φαρσοκωμωδία του «Πόθεν Έσχες»

Το «Πόθεν Έσχες» των βουλευτών και άλλων αξιωματούχων είναι μια επαναλαμβανόμενη (κλασικά κυπριακή) ιστορία, που όταν βλέπει κατά καιρούς το φως της δημοσιότητας, συνοδεύεται από αναταραχή, σύγχυση, αντιεγκλήσεις και πολλά σκωπτικά σχόλια. Κυρίως αυτά.

Έτσι έγινε και τώρα, όταν προκλήθηκε μπάχαλο ύστερα από γκάφα των υπηρεσιών της Βουλής, με την ανάρτηση στην ιστοσελίδα του νομοθετικού σώματος στοιχείων για το «Πόθεν Έσχες» τα οποία, σύμφωνα με τη νομοθεσία, δεν έπρεπε να δημοσιοποιηθούν!

Τα τραγελαφικά, όμως, δεν συμβαίνουν μόνο σήμερα. Ξεκίνησαν εδώ και 27 χρόνια! Ο πρώτος νόμος για το «Πόθεν Έσχες» ψηφίστηκε το 1999, αλλά κρίθηκε αντισυνταγματικός από το Ανώτατο Δικαστήριο. Ο επόμενος νόμος θεσπίστηκε το 2004, αλλά παρέμεινε ανενεργός... μέχρι το 2016! Διάστημα κατά το οποίο κάθε αξιωματούχος μπορούσε να... «έσχε» ό,τι ήθελε χωρίς να τον ρωτάει κανένας «πόθεν». Το 2016 τροποποιήθηκε η νομοθεσία, αλλά μερικές διατάξεις κρίθηκαν αντισυνταγματικές. Οι υπόλοιπες εφαρμόστηκαν το 2017, αλλά επρόκειτο για ένα νόμο μεσοδότιζην. Ύστερα από πολλές τροποποιήσεις θεσπίστηκε ένα ανανεωμένο νομικό πλαίσιο το 2024, αλλά ακόμα και σήμερα συνεχίζονται οι προσπάθειες να (ξανα)αλλάξει το πλαίσιο αυτό και να γίνει πιο αποτελεσματικό.

Ο πρώην Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας, και πρώτος Επίτροπος Διοικήσεως, Νίκος Χαραλάμπους, χαρακτήρισε ως «ευτράπελο» το σύστημα των περιουσιακών δηλώσεων του «Πόθεν Έσχες», σημειώνοντας ότι αποτελεί ύψιστη αφέλεια να πιστεύεται ότι αυτό θα συμβάλει στον περιορισμό της διαφθοράς.

Εδώ θα αναδημοσιεύσω ένα χαρακτηριστικό κείμενο, που είχα πρωτοδημοσιεύσει πριν από 12 χρόνια, το 2014, με τίτλο «Νόμος της πλάκας»:

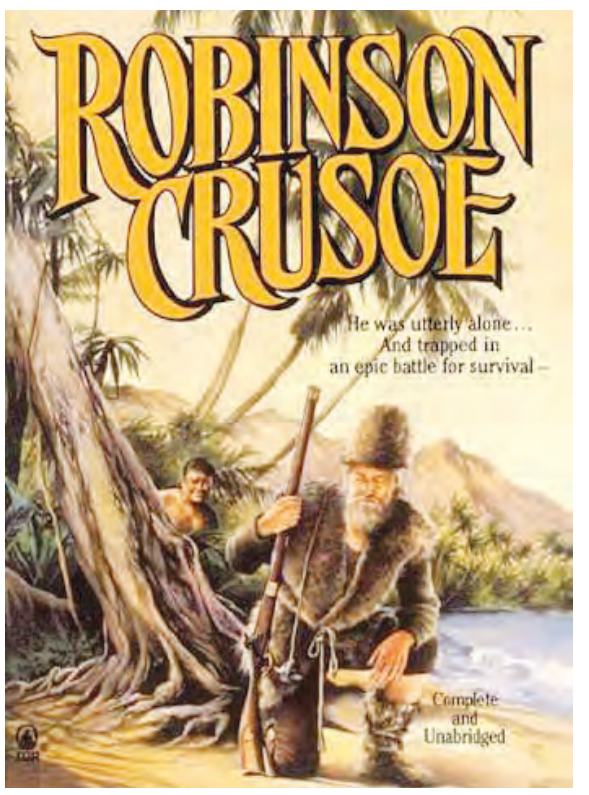
Νυν και πρώην υπουργοί και βουλευτές δεν υποβάλλουν δήλωση περιουσιακών στοιχείων, ακίνητης και κινητής περιουσίας, όπως είναι υποχρεωμένοι με βάση τον νόμο του «Πόθεν Έσχες» που είχε ψηφίσει η Βουλή το 2004. Διότι (ακούστε φοβερή λογική) αν ληφθούν μέτρα εναντίον τους επειδή δεν υπέβαλαν δήλωση, αυτοί θα προσφύγουν στη Δικαιοσύνη, οπότε, όπως προέβλεψε ο Γενικός Εισαγγελέας, είναι βέβαιο ότι ο συγκεκριμένος νόμος θα κριθεί αντισυνταγματικός! Οπότε, γιατί να υποβάλουν; Αλλά και να υποβάλουν, κανένας δεν θα τους ελέγξει εάν αυτά που καταθέτουν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Καταλάβατε, αγαπητοί συμπαιριώτες και συμπαιριώτισσες; Ψήφισαν έναν νόμο, που στην ουσία είναι άχρηστος, απλώς για να δείξουν ότι είναι πρόθυμοι για το «Πόθεν Έσχες». Αλλά όταν ήρθε η ώρα να τον εφαρμόσουν, τον αγνόησαν, με πρόσχημα ακριβώς ότι πρόκειται για έναν άχρηστο νόμο!

Ε, ας του αλλάξουν και τον τίτλο. Να τιτλοφορείται: «Πόθεν Έσχες; Λάμνε Αρώτα»!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI “

Ντάνιελ Ντεφόε

Ο Ντάνιελ Ντεφόε, Ντάνιελ Φόε, όπως ήταν το πραγματικό του όνομα, γεννήθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 1660 στο Λονδίνο και πέθανε στις 24 Απριλίου 1731. Ήταν Άγγλος επιχειρηματίας, συγγραφέας και δημοσιογράφος, ο οποίος έγινε διάσημος από το μυθιστόρημά του «Ροβινσώνας Κρούσος». Υπήρξε ένας από τους θεμελιωτές του αγγλικού μυθιστορήματος. Ήταν παραγωγικός και ευέλικτος συγγραφέας, καθώς έγραψε περισσότερα από 500 βιβλία και άρθρα πάνω σε διάφορα θέματα. Ήταν επίσης πρωτοπόρος της οικονομικής δημοσιογραφίας.

Το γνωστότερο από τα έργα του, εκείνο που έκανε αθάνατο το όνομά του, είναι ο «Ροβινσώνας Κρούσος» (1719), που και σήμερα θεωρείται ως ένα από τα κορυφαία περιπετειώδη έργα της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Το μυθιστόρημα αναφέρεται στις περιπέτειες ενός άνδρα που ναυάγησε σε ένα έρημο νησί. Ο συγγραφέας βασίστηκε εν μέρει στην ιστορία τού Σκωτσέζου ναυαγού Αλεξάντερ Σέλκιρκ, ο οποίος πέρασε τέσσερα χρόνια αποκλεισμένος σ' ένα νησί του αρχιπελάγους Χουάν Φερνάντες. Απ' την αφήγηση του ναυτικού, η δημιουργική φαντασία του Ντεφόε έπλασε ολόκληρη την περιπετειώδη και γεμάτη δράση ιστορία του ήρωά του. Ωστόσο, το βιβλίο του Τιμ Σέβεριν «Αναζητώντας τον Ροβινσώνα Κρούσο» το 2002 ξετυλίγει ένα πολύ ευρύτερο φάσμα πιθανών πηγών έμπνευσης. Ο Σέβεριν καταλήγει δηλώνοντας ότι ο πραγματικός Ροβινσώνας Κρούσος ήταν ο Χένρι Πίτμαν, ένας ναυαγός που ήταν υπάλληλος του Δούκα του Μονμάουθ.

Ο «Ροβινσώνας Κρούσος» έχει θεωρηθεί και επανάληψιν ως μία αλληγορία για την ανάπτυξη του πολιτισμού, ως μανιφέστο του οικονομικού ατομικισμού και ως έκφραση της ευρωπαϊκής αποικιοκρατίας, αλλά δείχνει επίσης τη σημασία της μετάνοιας και απεικονίζει τη δύναμη των θρησκευτικών πεποιθήσεων του Ντεφόε. Η σταθερότητα, η υπομονή, η εφευρετικότητα του Ροβινσώνα, ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζει όλες τις δυσκολίες, αυτά είναι τα βασικά στοιχεία του έργου και αυτά του δίνουν τη μεγαλύτερη αξία. Επίσης, θεωρείται από πολλούς ως το πρώτο μυθιστόρημα που γράφτηκε στην αγγλική γλώσσα. Ο Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον το θαύμαζε λέγοντας ότι η σκηνή με το αποτύπωμα του ποδιού ήταν μία από τις τέσσερεις σημαντικότερες της αγγλικής λογοτεχνίας και η πιο αξέχαστη, ενώ ο Δρ Γουέσλι Βέρνον διέκρινε στη σκηνή αυτή την προέλευση της εγκληματολογικής ποδιατρικής.

Το επόμενο μυθιστόρημα του Ντεφόε ήταν ο «Κάπτεν Σίνγκλετον» (1720), μία διμερής ιστορία περιπέτειας, της οποίας το πρώτο μισό καλύπτει μία διάσχιση της Αφρικής και το δεύτερο μισό ασχολείται με την πειρατεία. Το έργο έχει επαινεθεί για την ευαίσθητη απεικόνιση της στενής σχέσης του ομώνυμου ήρωα και του θρησκευτικού μέντορά του, του Κουάκερου Γουίλιαμ Γουόλτερς.

Ο Ντάνιελ Ντεφόε πέθανε στις 24 Απριλίου 1731 και τάφηκε στο Μπάνχιλ Φιλντς του Λονδίνου, όπου ο τάφος του είναι επισκέψιμος. Ο Ντεφόε άφησε πίσω του σημαντικό λογοτεχνικό έργο. Κατά τη διάρκεια της ζωής του έχει υπογράψει τα κείμενά του χρησιμοποιώντας τουλάχιστον 198 ονόματα. Η ικανότητά του να ζωντανεύει συναρπαστικά κάθε περιπέτεια, τον κατατάσσει μέσα στους σημαντικότερους συγγραφείς όλων των εποχών.

Για περισσότερες πληροφορίες αποταθείτε στο www.artaeri.com. Μακαρίου 71, Λ/σία.

Κυνουρία: Ο κρυμμένος θησαυρός της Πελοποννήσου

Ένα πενθήμερο οδοιπορικό στην Κυνουρία, με γεύσεις, ιστορικά χωριά, μοναστήρια και ανθρώπους που κρατούν ζωντανή την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Η Κυνουρία διεκδικεί τη δική της θέση στον τουριστικό χάρτη της Ελλάδας, αξιοποιώντας έναν συνδυασμό φυσικής ομορφιάς, ιστορικής κληρονομιάς, παραδοσιακής γαστρονομίας και πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων που δύσκολα συναντά κανείς συγκεντρωμένες σε μία περιοχή. Από τις παραλίες του Αργολικού Κόλπου μέχρι τα ορεινά χωριά του Πάρνωνα και από την τσακώνικη διάλεκτο μέχρι τις τοπικές γιορτές, η ανατολική Αρκαδία προσφέρει δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης πέρα από το καθιερωμένο μοντέλο των καλοκαιρινών διακοπών.

Η «Σημερινή» βρέθηκε στην περιοχή από τις 24 έως τις 28 Οκτωβρίου, καταγράφοντας τις δυνατότητες, τις παραδόσεις και τις ιδιαιτερότητες ενός τόπου που επιχειρεί να αναδείξει την πολιτιστική του ταυτότητα ως βασικό στοιχείο της τουριστικής του ανάπτυξης. Η πενθήμερη αποστολή πραγματοποιήθηκε μέσω του Ινστιτούτου Ελληνικού Πολιτισμού Κύπρου (www.iep.org.cy) ,με επικεφαλής τον κ. Ξενή Ξενοφώντος, Πρόεδρο του Ενιαίου Πολιτιστικού Δόγματος (ΕΠΟΔ) Κύπρου Ελλάδας – Απανταχού Ελληνισμού, που έθεσε την εκδρομή υπό την αιγίδα του.

> **«Οι Τσάκωνες είναι οι φορείς της τσακώνικης γλώσσας, ενός γλωσσικού κώδικα που λειτουργούσε ως χρονοκάψουλα μιας αρχαίας διαλέκτου της Δωρικής»**

Καθοριστική για τη γνωριμία της αποστολής με την περιοχή ήταν η συμβολή της Βίβιαν Μανωλέσου, Προέδρου της Ένωσης Τουριστικών Καταλυμάτων Ανατολικής Αρκαδίας, η οποία συνόδευσε τους συμμετέχοντες καθ όλη τη διάρκεια της παραμονής τους, συμβάλλοντας τόσο στις ξεναγήσεις όσο και στην καθημερινή οργάνωση του προγράμματος. Σημαντική υπήρξε επίσης η παρουσία της Ελένης Μάνου, εκπαιδευτικού και συγγραφέως από το Λεωνίδιο, η οποία παρουσίασε πτυχές της ιστορίας, της γαστρονομίας και της τσακώνικης παράδοσης.

Από τον Ισθμό της Κορίνθου στην αρκαδική φιλοξενία

Η αποστολή αναχώρησε το πρωί του Σαββάτου, 24 Οκτωβρίου, από το αεροδρόμιο Λάρνακας, με πτήση της Sky Express προς την Αθήνα. Από το «Ελευθέριος Βενιζέλος» ακολούθησε οδική διαδρομή προς την Αρκαδία, με πρώτο σταθμό τον Ισθμό της Κορίνθου.

Η εντυπωσιακή διώρυγα, που συνδέει τον Σαρωνικό με τον Κορινθιακό Κόλπο, αποτέλεσε την πρώτη στάση, προτού η αποστολή συνεχίσει προς το Παράλιο Άστρος. Ο παραθαλάσσιος οικισμός αποτέλεσε τη βάση του πενθήμερου προγράμματος, με τη διαμονή να πραγματοποιείται στο ξενοδοχείο «Αριάδνη».

Η πρώτη ημέρα ολοκληρώθηκε με εκδήλωση αφιερωμένη στην αρκαδική γαστρονομία. Μετά τους χαιρετισμούς, ακολούθησε μάθημα παραδοσιακής μαγειρικής από την Ελένη Μάνου και τη γνωστή Κύπρια μαγείρισσα Χρύσω Λέφου.

Οι παρευρισκόμενοι δεν περιορίστηκαν στην παρακολούθηση, αλλά συμμετείχαν ενεργά στην παρασκευή των φαγητών. Στο επίκεντρο βρέθηκαν τοπικές συνταγές, όπως το χοιρινό με κάστανα και ρεβίθια και η χαρακτηριστική τσακώνικη μελιτζανοσαλάτα. Η εκδήλωση ανέδειξε τη σημασία της γαστρονομίας ως μέσου διατήρησης και προβολής της τοπικής παράδοσης.

Η Καστάνιτσα και η γιορτή του κάστανου

Η δεύτερη ημέρα ήταν αφιερωμένη στην Καστάνιτσα, ένα από τα ιστορικότερα χωριά του Πάρνωνα, το οποίο έχει συνδέσει την ταυτότητά του με την παραγωγή κάστανου.

Η επίσκεψη συνέπεσε με τη Γιορτή του Κάστανου, μια διοργάνωση που προσελκύει επισκέπτες και αναδεικνύει την τοπική παραγωγή. Τα στενά δρομάκια του χωριού γέμισαν κόσμο, ενώ τα κάστανα είχαν, όπως ήταν αναμενόμενο, την τιμητική τους.

Η περιήγηση στον παραδοσιακό οικισμό περιελάμβανε γνωριμία με τα τοπικά προϊόντα, αγορά κάστανων, δοκιμή παραδοσιακών φαγητών και παρακολούθηση παραδοσιακών χορών. Τα πέτρινα σπίτια, τα στενά σοκάκια και το ορεινό τοπίο συνθέτουν μια εικόνα που διατηρεί στοιχεία της ιστορικής φυσιογνωμίας του χωριού.

Πέρα από τον εορταστικό της χαρακτήρα, η διοργάνωση αποτελεί σημαντική ευκαιρία ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας, φέρνοντας τους επισκέπτες σε επαφή με τους παραγωγούς και τα προϊόντα της περιοχής.

Το απόγευμα ακολούθησε επίσκεψη στην ιστορική Ιερά Μονή Λουκούς, στην Κυνουρία, έναν χώρο με ιδιαίτερη θρησκευτική και ιστορική σημασία.

Λεωνίδιο: Εκεί όπου επιβιώνει η αρχαία δωρική κληρονομιά

Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσίασε η επίσκεψη στο Λεωνίδιο, την ιστορική πρωτεύουσα της Τσακωνιάς, κατά την τρίτη ημέρα του οδοιπορικού. Την ξενάγηση πραγματοποίησε η Ελένη Μάνου, παρουσιάζοντας στοιχεία της τοπικής ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στο Λεωνίδιο δόθηκε η ευκαιρία για άμεση επαφή με κατοίκους που εξακολουθούν να μιλούν την τσακώνικη διάλεκτο, μία από τις πιο ιδιαίτερες γλωσσικές ποικιλίες του ελληνικού χώρου.

Οι ρίζες της τσακώνικης συνδέονται με τη δωρική διάλεκτο της αρχαίας ελληνικής, ενώ οι σημαντικές διαφορές της από την κοινή νεοελληνική την καθιστούν αντικείμενο ιδιαίτερου γλωσσολογικού ενδιαφέροντος. Σήμερα χρησιμοποιείται από περιορισμένο αριθμό ομιλητών, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία της διατήρησης και μετάδοσής της στις νεότερες γενιές.

Σημαντικός σταθμός της ξενάγησης ήταν ο επιβλητικός Πύργος Τσικαλιώτη, ένα από τα χαρακτηριστικότερα αρχιτεκτονικά μνημεία του Λεωνιδίου. Κατασκευασμένος το 1808, συνδυάζει στοιχεία αρχοντικής κατοικίας και αμυντικού οικοδομήματος, αποτυπώνοντας την οικονομική και κοινωνική ιστορία της περιοχής.

Η ημέρα ολοκληρώθηκε με επίσκεψη στον παραθαλάσσιο Τυρό, έναν οικισμό που αναδεικνύει τη διαφορετική, θαλασσινή πλευρά της Κυνουρίας.

Στον Πάρνωνα, ανάμεσα στην πίστη και την παράδοση

Η τέταρτη ημέρα περιελάμβανε μια διαδρομή που συνδύαζε τη θρησκευτική κληρονομιά με την ορεινή φυσιογνωμία της Αρκαδίας.

Πρώτος σταθμός ήταν η Ιερά Μονή Παναγίας Μαλεβής, στις πλαγιές του Πάρνωνα, ένα από τα γνωστότερα προσκυνήματα της περιοχής. Η τοποθεσία της, μέσα σε ένα ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον, αναδεικνύει τη στενή σχέση των ιστορικών μοναστηριών με το αρκαδικό τοπίο.

Ακολούθησε επίσκεψη στον Άγιο Πέτρο Κυνουρίας, ένα ορεινό χωριό που ξεχωρίζει για την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, τα πέτρινα κτήρια και τη φυσική ομορφιά του.

Οι ορεινοί οικισμοί του Πάρνωνα αποτελούν σημαντικό μέρος της ταυτότητας της περιοχής, διατηρώντας στοιχεία της ιστορίας και της παράδοσής τους και προσφέροντας δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την κυπριακή αποστολή είχε η επίσκεψη στο Κτήμα Τσέλεπου, ένα από τα αναγνωρισμένα οινοποιεία της Ελλάδας, πίσω από το οποίο βρίσκεται ο συμπατριώτης μας Γιάννης Τσέλεπος, με καταγωγή από την Πάφο.

Το όνομά του συνδέθηκε ιδιαίτερα με την ανάδειξη του Μοσχοφίλερου και την εξέλιξη του σύγχρονου ελληνικού κρασιού. Η παρουσία ενός Κύπριου επιχειρηματία με σημαντική δραστηριότητα στον ελληνικό οινικό τομέα αποτελεί ακόμη μία χαρακτηριστική περίπτωση των δεσμών που συνδέουν την Κύπρο με την Ελλάδα.

Ο τελευταίος σταθμός και η επιστροφή

Το πενθήμερο ολοκληρώθηκε την Τετάρτη, 28 Οκτωβρίου. Πριν από την αναχώρηση πραγματοποιήθηκε μια τελευταία βόλτα στο Παράλιο Άστρος, τον παραθαλάσσιο οικισμό που φιλοξένησε την αποστολή.

Στη διαδρομή προς την Αθήνα ακολούθησε στάση στο Ναύπλιο, όπου οι συμμετέχοντες παρέμειναν περίπου δυόμισι ώρες. Η ιστορική πόλη της Αργολίδας, με την παλιά της πόλη και την ξεχωριστή αρχιτεκτονική, αποτέλεσε τον τελευταίο σταθμό πριν από τη μετάβαση στο αεροδρόμιο και την επιστροφή στην Κύπρο.

Βίβιαν Μανωλέσου: «Δεν αρκεί ν' αγαπά κανείς τον τόπο του για να παραμείνει σε αυτόν»

Τις δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης της Κυνουρίας, την ιδιαίτερη πολιτιστική της ταυτότητα, αλλά και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τοπικές κοινωνίες ανέδειξε, μιλώντας στη «Σημερινή», η Βίβιαν Μανωλέσου, Πρόεδρος των Τουριστικών Καταλυμάτων Ανατολικής Αρκαδίας και Γενική Γραμματέας της Ομοσπονδίας Τουριστικών Καταλυμάτων Πελοποννήσου και Κυθήρων.

Όπως εξήγησε, το σημαντικότερο πλεονέκτημα της Κυνουρίας είναι η πολυμορφία της, καθώς συνδυάζει τη θάλασσα με το βουνό. Από το Παράλιο Άστρος μέχρι το Λεωνίδιο, τα Πούλιθρα και τον Φωκιανό εκτείνεται η λεγόμενη «Αρκαδική Ριβιέρα», με περισσότερες από 25 παραλίες, ενώ ο Πάρνωνας, με τα ορεινά χωριά, τα μονοπάτια και τα ιστορικά μοναστήρια, προσφέρει δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στο Λεωνίδιο, το οποίο έχει εξελιχθεί σε διεθνή προορισμό αναρρίχησης.

> **«Η Κυνουρία διεκδικεί τη δική της θέση στον τουριστικό χάρτη της Ελλάδας»**

Παράλληλα, υπογράμμισε τη σημασία της τσακώνικης διαλέκτου, της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, της υφαντικής τέχνης και των τοπικών εθίμων για τη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής. Όπως σημείωσε, οι γαστρονομικές εκδηλώσεις και οι τοπικές γιορτές ενισχύουν την οικονομία, στηρίζοντας τα τουριστικά καταλύματα, την εστίαση και τους παραγωγούς, ενώ μπορούν να συμβάλουν στην προσέλκυση επισκεπτών και πέρα από τους καλοκαιρινούς μήνες.

Η κ. Μανωλέσου στάθηκε ιδιαίτερα και στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η περιφέρεια, επισημαίνοντας ότι η σταδιακή απομάκρυνση βασικών υπηρεσιών, όπως τα ταχυδρομεία και οι τραπεζικές υπηρεσίες, δυσκολεύει την καθημερινότητα των κατοίκων και τη λειτουργία των επιχειρήσεων. Τόνισε την ανάγκη δημιουργίας θέσεων εργασίας, ενίσχυσης των υποδομών και στήριξης των μικρών και οικογενειακών επιχειρήσεων, ώστε οι νέοι να έχουν προοπτικές στον τόπο τους.

«Δεν αρκεί ν' αγαπά κανείς τον τόπο του για να παραμείνει σε αυτόν. Πρέπει να έχει και τις προϋποθέσεις να ζήσει, να εργαστεί και να δημιουργήσει με αξιοπρέπεια», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Κλείνοντας, απηύθυνε πρόσκληση στους Κύπριους αναγνώστες να επισκεφθούν την Κυνουρία καθ όλη τη διάρκεια του χρόνου, να γνωρίσουν τις παραλίες, τα ορεινά χωριά, τις παραδόσεις και τις τοπικές γεύσεις, επισημαίνοντας ότι στόχος είναι να προσφέρεται στον επισκέπτη μια ολοκληρωμένη εμπειρία φιλοξενίας και ουσιαστικής γνωριμίας με τον τόπο.

Ελένη Μάνου: Η τσακώνικη διάλεκτος ως «χρονοκάψουλα» της αρχαίας δωρικής

Τη σύνδεση της τσακώνικης διαλέκτου με την αρχαία δωρική διάλεκτο, αλλά και την ιδιαίτερη γαστρονομική παράδοση της περιοχής, ανέδειξε μιλώντας στη «Σημερινή» η Ελένη Μάνου, συγγραφέας του βιβλίου «Γεύσεις Τσακώνων».

Όπως ανέφερε, «οι Τσάκωνες είναι οι φορείς της τσακώνικης γλώσσας, ενός γλωσσικού κώδικα που λειτουργούσε ως χρονοκάψουλα μιας αρχαίας διαλέκτου της Δωρικής», προσθέτοντας ότι «η τροφή που κατανάλωναν αυτοί οι άνθρωποι ήταν το ίδιο λιτή και δωρική σαν τη γλώσσα τους».

Αναφερόμενη στην παραδοσιακή γαστρονομία, εξήγησε ότι η τσακώνικη κουζίνα βασίζεται σε λίγα υλικά, αλλά χαρακτηρίζεται από δυνατές γεύσεις. Μέσα από την έρευνά της άκουσε συνταγές από ηλικιωμένες γυναίκες για γλυκά και αλμυρά ψωμιά, με ντόπια άλευρα, χαρούπι, κάστανα και αποξηραμένα φρούτα, που βοήθησαν τους ανθρώπους να επιβιώσουν σε δύσκολες εποχές.

Παράλληλα, σημείωσε ότι οι νεότερες μητέρες επιστρέφουν στις παλαιότερες διατροφικές συνήθειες, ενώ ξεχώρισε τα τοπικά προϊόντα, όπως τις μελιτζάνες του Λεωνιδίου, τα κάστανα και τα φασόλια της Καστάνιτσας και τα παραδοσιακά τυριά.

Ένα ταξίδι που ενώνει τόπους, ανθρώπους και παραδόσεις

Το πενθήμερο οδοιπορικό στην Αρκαδία ανέδειξε έναν τόπο που δεν στηρίζεται μόνο στη φυσική του ομορφιά, αλλά και στους ανθρώπους, στην ιστορία και στις παραδόσεις του. Η αποστολή, που πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία του Ινστιτούτου Ελληνικού Πολιτισμού Κύπρου, με επικεφαλής τον Ξενή Ξενοφώντος, αποτέλεσε παράλληλα μια ευκαιρία ενίσχυσης των πολιτιστικών δεσμών μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας. Από τα ορεινά χωριά του Πάρνωνα μέχρι τις παραθαλάσσιες περιοχές της Κυνουρίας, εκείνο που μένει δεν είναι μόνο οι εικόνες και οι γεύσεις, αλλά κυρίως η αυθεντική φιλοξενία και η προσπάθεια των ανθρώπων να διατηρήσουν ζωντανή την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου τους.

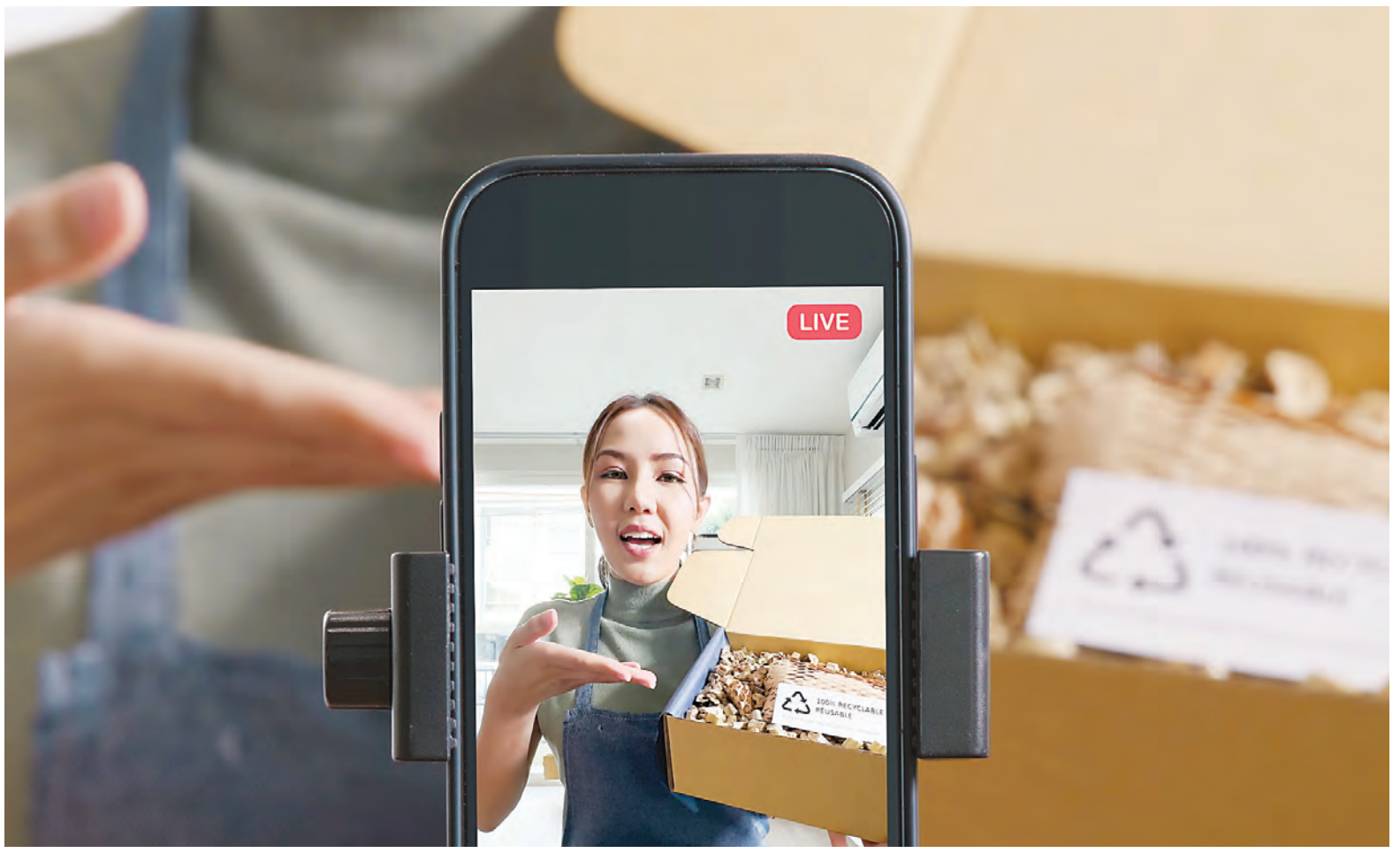

Όταν η εξαίρεση γίνεται κανόνας

Πώς η οικονομία των influencers αλλάζει τις προσδοκίες των νέων για την εργασία, τον πλούτο και την ταχύτητα της επιτυχίας

ΑΛΕΞΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ*

Ένας νέος ανοίγει το TikTok. Ένας συνομήλικός του εμφανίζεται σε ένα πολυτελές αυτοκίνητο. Ένας trader παρουσιάζει τα κέρδη του. Ένας επιχειρηματίας υποστηρίζει ότι κερδίζει σε έναν μήνα περισσότερα από έναν μέσο ετήσιο μισθό. Οι εικόνες διαφέρουν, αλλά καταλήγουν στην ίδια ερώτηση: «Θέλεις να μάθεις πώς το έκανα;».

Η απάντηση είναι συχνά ένα διαδικτυακό μάθημα, μια συνδρομητική κοινότητα ή ένα πρόγραμμα καθοδήγησης. Trading, dropshipping, affiliate marketing και επιχειρήσεις βασισμένες στην τεχνητή νοημοσύνη αποτελούν διαφορετικές δραστηριότητες. Συχνά, όμως, προβάλλονται μέσα από μια κοινή υπόσχεση: οικονομική ανεξαρτησία, γρήγορα και με μεγαλύτερο έλεγχο του χρόνου.

Η ψηφιακή οικονομία έχει πράγματι δημιουργήσει ευκαιρίες. Έχει διευκολύνει την πρόσβαση σε διεθνείς πελάτες, την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και την έναρξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Παράλληλα, οι χρηματοοικονομικοί influencers, γνωστοί ως «finfluencers», μπορούν να κάνουν την αποταμίευση, τον προϋπολογισμό και βασικές επενδυτικές έννοιες πιο προσιτά. Μια προσωπική ιστορία μπορεί να ανοίξει μια συζήτηση, που η τεχνική γλώσσα δυσκολεύεται να ξεκινήσει.

Δεν ανήκουν, όμως, όλοι οι δημιουργοί στην ίδια κατηγορία. Άλλο η εξήγηση ενός προϋπολογισμού και άλλο η εμπορική υπόσχεση γρήγορου πλουτισμού. Το κρίσιμο ερώτημα είναι πότε η ενημέρωση μετατρέπεται σε πώληση μιας προσδοκίας.

Για έναν νέο που εισέρχεται στην αγορά εργασίας με περιορισμένες αποδοχές, η σύγκριση είναι ισχυρή. Από τη μια, ένας συγκεκριμένος μισθός και μια πορεία σταδιακής εξέλιξης. Από την άλλη, μια εντυπωσιακή υπόσχεση ταχείας οικονομικής επιτυχίας. Ο αρχικός μισθός είναι άμεσα ορατός, ενώ η μελλοντική αξία των δεξιοτήτων, της εμπειρίας και των επαγγελματικών σχέσεων λιγότερο. Αντίστροφα, η διαδικτυακή υπόσχεση προβάλλει την ανταμοιβή, χωρίς πάντοτε να φωτίζει τις προϋποθέσεις και τους κινδύνους της.

Η έλξη αυτής της υπόσχεσης δεν αποτελεί απόδειξη απροθυμίας για εργασία. Μπορεί να εκφράζει επιθυμία για αυτονομία, πολλαπλές πηγές εισοδήματος και καλύτερη απόδοση της προσπάθειας. Το κόστος στέγασης και διαβίωσης μπορεί επίσης να κάνει την οικονομική ανεξαρτησία να φαίνεται μακρινή. Για ορισμένους νέους, η σύνδεση σταθερής εργασίας και οικονομικής ασφάλειας δεν θεωρείται πλέον αυτονόητη.

Στην Κύπρο, αυτή η σύγκριση αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον: οι τοπικές αποδοχές και προοπτικές αντιπαραβάλλονται με μια παγκόσμια ψηφιακή βιτρίνα, χωρίς πάντοτε να είναι γνωστές οι συνθήκες πίσω από αυτήν.

Σε ορισμένα μοντέλα influencer marketing, η διαδρομή είναι αναγνωρίσιμη. Η εικόνα προκαλεί επιθυμία. Η ταύτιση δημιουργεί οικειότητα. Η επανάληψη ενισχύει την εμπιστοσύνη. Ακόλουθοι, σχόλια και μαρτυρίες επιτυχίας λειτουργούν ως κοινωνική επιβεβαίωση. Έπειτα εμφανίζονται το «ξεκίνα τώρα» και το προϊόν.

Δεν πωλείται μόνο το «πώς». Πωλείται και το «ποιος μπορείς να γίνεις»: επιχειρηματίας, επενδυτής, δημιουργός, οικονομικά ανεξάρτητος. Η εμπορική επικοινωνία μπορεί έτσι να μοιάζει περισσότερο με προσωπική συμβουλή παρά με διαφήμιση.

Εδώ βρίσκεται ένα οικονομικό παράδοξο. Ο δημιουργός μπορεί να κερδίζει από τη μέθοδο που προτείνει, αλλά και από την πώληση μαθημάτων γύρω από αυτήν. Χορηγίες, προμήθειες παραπομπής και συνδρομές δεν ακυρώνουν αυτομάτως την αξία του περιεχομένου. Απαιτούν, όμως, διαφάνεια για την πηγή του εισοδήματος και τα εμπορικά κίνητρα.

Η προβαλλόμενη εικόνα πλούτου μπορεί επίσης να είναι επιλεκτική, υπερβολική ή κατασκευασμένη. Ένα πολυτελές αυτοκίνητο δεν αποδεικνύει οικονομική ευρωστία. Ένα στιγμιότυπο εσόδων δεν αποδεικνύει καθαρό κέρδος. Ένας επιτυχημένος μήνας δεν αποδεικνύει βιώσιμη επιχείρηση.

Ακόμη και όταν η επιτυχία είναι πραγματική, παραμένει ένα δεύτερο ερώτημα: πόσο αντιπροσωπευτική είναι;

Η μεροληψία επιβίωσης αφήνει περισσότερο ορατούς τους νικητές από όσους δοκίμασαν χωρίς αντίστοιχο αποτέλεσμα. Αποτυχίες, αρχικό κεφάλαιο, υποστήριξη και χρόνια προσπάθειας μπορεί να παραμένουν εκτός κάδρου. Δεν βλέπουμε τον παρονομαστή. Βλέπουμε τον νικητή.

Η αλγοριθμική επιλογή μπορεί να ενισχύσει αυτήν την ασυμμετρία. Όταν η προβολή συνδέεται με την προσοχή

> **Ακόμη και όταν η επιτυχία είναι πραγματική, παραμένει ένα δεύτερο ερώτημα: πόσο αντιπροσωπευτική είναι;**

και την αλληλεπίδραση, το εντυπωσιακό μπορεί να υπερισχύσει του αντιπροσωπευτικού. Παράλληλα, ειδοποιήσεις, προκλήσεις και συγκρίσεις κερδών μπορούν να παιχνιδοποιήσουν την εμπειρία, κάνοντας την αναμονή να μοιάζει με χαμένη ευκαιρία. Η συνεχής δράση, όμως, δεν ισοδυναμεί με οικονομική πρόοδο.

Έτσι μπορεί να δημιουργείται ένας «πληθωρισμός προσδοκιών»: η εξαιρετική επιτυχία εμφανίζεται τόσο συχνά, ώστε η σταδιακή πρόοδος αρχίζει να μοιάζει με στασιμότητα. Η ύπαρξη μιας επιτυχίας αποδεικνύει ότι κάτι είναι δυνατό, όχι ότι είναι πιθανό.

Η ουσιαστική σύγκριση δεν είναι «εταιρική καριέρα ή επιχειρηματικότητα». Αφορά διαφορετικά προφίλ χρόνου, κινδύνου και ανταμοιβής. Η οργανωμένη σταδιοδρομία προσφέρει εμπειρία, καθοδήγηση, πιστοποιήσεις και επαγγελματική αξιοπιστία. Η ψηφιακή επιχειρηματικότητα μπορεί να προσφέρει μεγαλύτερη δυνητική ανταμοιβή, αλλά και μεγαλύτερη αβεβαιότητα. Κάθε επιλογή καθορίζει πού επενδύονται χρόνος, δεξιότητες και επαγγελματικό κεφάλαιο.

Η εταιρική σταδιοδρομία δεν χρειάζεται να ανταγωνιστεί την εντυπωσιακή εικόνα με μια εξίσου εντυπωσιακή υπόσχεση. Χρειάζεται να δείξει τι συσσωρεύεται πίσω από τη σταδιακή πρόοδο: δεξιότητες, κρίση, αξιοπιστία και επαγγελματικές επιλογές. Αν το διαδίκτυο προβάλλει κυρίως το αποτέλεσμα, οι εργοδότες μπορούν να κάνουν πιο κατανοητή τη διαδικασία που δημιουργεί διαχρονική αξία.

Οι νέοι μπορεί να αναγνωρίζουν πραγματικές εναλλακτικές διαδρομές και ταυτόχρονα να υπερεκτιμούν την πιθανότητα επιτυχίας τους. Οι δύο εξηγήσεις δεν αλληλοαναιρούνται. Η πρόκληση δεν είναι να απορρίψουμε την ψηφιακή επιχειρηματικότητα ή να υπερασπιστούμε άκριτα την παραδοσιακή σταδιοδρομία. Είναι να ξεχωρίζουμε την ευκαιρία από την υπόσχεσή της, πριν η συχνότητα της προβολής εκληφθεί ως πιθανότητα επιτυχίας.

Team Member, Ελεγκτικές Υπηρεσίες, KPMG Κύπρου

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Το Δικηγορικό Γραφείο **Ανδρέας Σ. Αγγελίδης δ.ε.π.ε.,** με έδρα τη Λευκωσία, προκηρύσσει **2 κενές θέσεις δικηγόρου** για άμεση και πλήρη εργοδότηση, λόγω επέκτασης των εργασιών του Τμήματος Επαρχιακού Δικαστηρίου.

Απαιτούμενα Προσόντα:
* Πτυχίο Νομικής & Άδεια Άσκησης δικηγορικού επαγγέλματος στην Κύπρο.
* Τουλάχιστον 3 χρόνια αποδεδειγμένης Δικαστηριακής και Έξω-δικαστηριακής πείρας, σε Ανώτατο και/ή Διοικητικά Δικαστήρια και/ή Επαρχιακά, σύνταξη δικογράφων, συμφωνιών, αιτήσεων προσωρινών διαταγμάτων και άλλων νομικών εγγράφων.
* Πείρα στο Διοικητικό Δίκαιο θα θεωρηθεί πλεονέκτημα.
* Ικανότητα σε παροχή Νομικών Συμβουλών και Γνωματεύσεων.
* Πείρα σε χειρισμό ακροάσεων θα θεωρηθεί πλεονέκτημα.
* Άριστη γνώση της ελληνικής και πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.
* Πολύ καλή γνώση Η/Υ (Word, Excel, Outlook).
* Πολύ καλές ικανότητες έρευνας, μελέτης και οργάνωσης.
* Ευχάριστος και ακέραιος χαρακτήρας με ήθος, υπευθυνότητα, εχεμύθεια, ειλικρίνεια, επαγγελματισμό και συναδελφική αλληλεγγύη.
* Επαγγελματικό προσόν θα θεωρηθεί πλεονέκτημα.

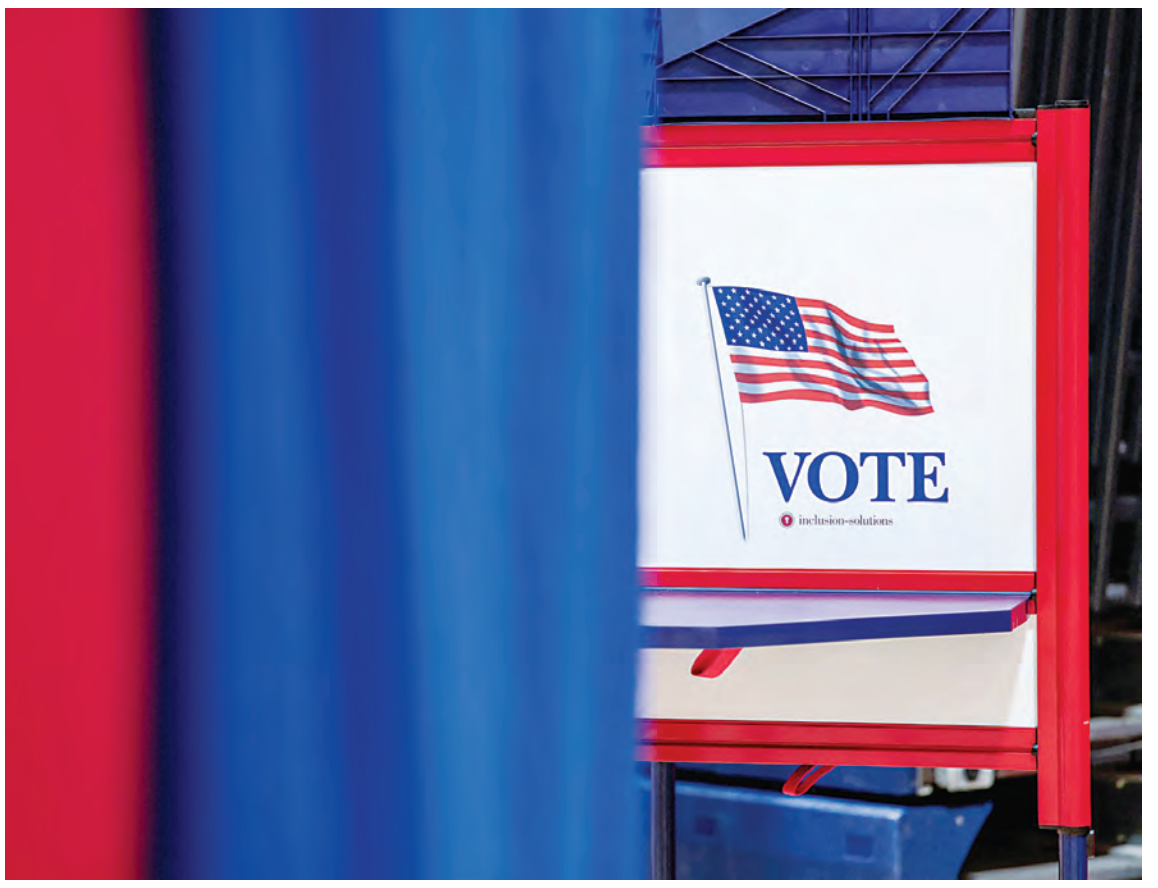
Αναλόγως προσόντων θα προσφερθεί ελκυστικό πακέτο απολαβών, περιλαμβανομένου 13ου μισθού.
Κάθε αίτηση, με το βιογραφικό σημείωμα, θα τυγχάνει απόλυτης εμπιστευτικότητας.
Τα Βιογραφικά θα πρέπει να συνοδεύονται από επιστολή εκδήλωσης ενδιαφέροντος και να αποσταλούν με Τίτλο Κενή Θέση Δικηγόρου, στην ηλεκτρονική διεύθυνση angelideslaw@hotmail.com.

Η νέα ισορροπία εξουσίας στην Ουάσιγκτον και τι σημαίνει για την οικονομία

Το κρίσιμο ερώτημα είναι ποια εργαλεία πολιτικής αλλάζουν χέρια

ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Οι ενδιάμεσες εκλογές στις Ηνωμένες Πολιτείες άλλαξαν την ισορροπία εξουσίας στην Ουάσιγκτον. Ο έλεγχος αμφότερων των σωμάτων του Κογκρέσου περνά στους Δημοκρατικούς, ενώ η Προεδρία παραμένει στους Ρεπουμπλικανούς. Το κόστος ζωής, οι δασμοί και οι επιπτώσεις του πολέμου με το Ιράν στις τιμές της ενέργειας βρέθηκαν στο επίκεντρο της προεκλογικής περιόδου. Από τις αρχές του νέου έτους, η αμερικανική οικονομική πολιτική θα διαμορφώνεται σε καθεστώς διαιρεμένης εξουσίας.

Για τον οικονομικό αναλυτή, το κρίσιμο ερώτημα είναι ποια εργαλεία πολιτικής αλλάζουν χέρια. Το νέο Κογκρέσο αποκτά ισχυρότερες αρμοδιότητες ελέγχου και έγκρισης, όχι όμως τη δυνατότητα να αλλάξει μόνο του την κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής. Η εκτελεστική εξουσία διατηρεί το δικαίωμα βέτο και τα βασικά εργαλεία της εμπορικής πολιτικής.

Αυτό ισχύει κατ' εξοχήν για τους δασμούς. Μετά τη φετινή απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου κατά των γενικών δασμών, η κυβέρνηση μετέφερε το δασμολογικό της οικοδόμημα σε διατάξεις περί εθνικής ασφάλειας και αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, οι οποίες δεν απαιτούν κοινοβουλευτική έγκριση. Το Κογκρέσο μπορεί να οργανώσει ακροάσεις, να ελέγξει τις εξαιρέσεις και να προωθήσει νομοθετικές πρωτοβουλίες. Δεν μπορεί, όμως, να καταργήσει μόνο του το ισχύον καθεστώς. Αρκετοί αναλυτές εκτιμούν, μάλιστα, ότι η δασμολογική επιβάρυνση θα συνεχίσει να αυξάνεται, καθώς νέες κλαδικές έρευνες βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη.

Δημοσιονομική πολιτική

Εκεί όπου η αλλαγή έχει πραγματική σημασία είναι η δημοσιονομική πολιτική. Μειώνεται η πιθανότητα νέων φορολογικών ελαφρύνσεων χωρίς χρηματοδότηση και περαιτέρω διεύρυνσης των ελλειμμάτων. Η Γερουσία εγκρίνει επίσης τους διορισμούς, κάτι που μπορεί να επηρεάσει τον ρυθμό της εμπορικής και ρυθμιστικής πολιτικής. Από την άλλη πλευρά, αυξάνεται ο κίνδυνος καθυστερήσεων στην ψήφιση του προϋπολογισμού και διακοπών λειτουργίας της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

Οι αγορές αντέδρασαν άμεσα και με σαφή κατεύθυνση. Οι αμερικανικές μετοχές σημείωσαν την ισχυρότερη μετεκλογική άνοδο εδώ και δεκαετίες, οι αποδόσεις των ομολόγων υποχώρησαν, το δολάριο εξασθένησε και ο χρυσός ενισχύθηκε. Στις μετοχές, πάντως, η αρχική ευφορία ακολουθήθηκε την επόμενη ημέρα από έντονο sell-off, με επίκεντρο την τεχνολογία και τους ημιαγωγούς. Η μεγαλύτερη κίνηση, ωστόσο, καταγράφηκε στο πετρέλαιο, που υποχώρησε απότομα καθώς ενισχύθηκαν οι προσδοκίες για αποκλιμάκωση της σύγκρουσης με το Ιράν. Οι αγορές τιμολογούν πλέον μεγαλύτερη πιθανότητα διπλωματικής λύσης.

Η λογική είναι συνεπής. Λιγότερη δημοσιονομική επέκταση σημαίνει μικρότερη προσφορά ομολόγων, και φθηνότερη ενέργεια σημαίνει ηπιότερο πληθωρισμό. Μαζί, αυτές οι εξελίξεις μειώνουν την πίεση προς την Ομοσπονδιακή Τράπεζα, η οποία είχε ξαναρχίσει να αυξάνει τα επιτόκια το φθινόπωρο. Ενδεικτική είναι και η τεχνολογία. Οι μετοχές των υποδομών τεχνητής νοημοσύνης πιέστηκαν, λόγω φόβων για αυστηρότερους κανόνες στα κέντρα δεδομένων, ενώ οι μεγάλες πλατφόρμες ανέβηκαν. Δεν είδαμε φυγή από τον κλάδο, αλλά ανακατανομή μέσα σε αυτόν.

Για την παγκόσμια οικονομία, το καθαρό αποτέλεσμα είναι ελαφρώς βραδύτερη αμερικανική ανάπτυξη, με χαμηλότερο κόστος χρήματος και περισσότερους θεσμικούς ελέγχους. Σε ένα περιβάλλον όπου ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή έχει ήδη επιβαρύνει ανάπτυξη και πληθωρισμό, το αντάλλαγμα είναι ευπρόσδεκτο, ιδίως για τις αναδυόμενες αγορές και όσους δανείζονται σε δολάρια. Υπάρχει όμως και η αντίθετη πλευρά. Με περιορισμένα περιθώρια νομοθετικής δράσης στο εσωτερικό, η έμφαση της εκτελεστικής εξουσίας ενδέχεται να μετατοπιστεί στο εμπόριο και στην εξωτερική πολιτική, όπου οι αρμοδιότητές της είναι ευρύτερες. Η εμπορική αβεβαιότητα δεν τελειώνει, απλώς αλλάζει μορφή.

Για την Ευρώπη, η ανακούφιση έρχεται μέσα από τις αγορές και όχι μέσα από το εμπόριο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες ακολούθησαν την άνοδο της Wall Street, με τον γερμανικό δείκτη να κλείνει κοντά σε ιστορικά υψηλά. Στις Βρυξέλλες, ωστόσο, κανείς δεν προσδοκά αναστροφή των αμερικανικών δασμών. Οι κλαδικές επιβαρύνσεις σε αυτοκίνητα και μέταλλα θα συνεχίσουν να πλήττουν κυρίως τη γερμανική και την ιταλική βιομηχανία, σε μια ευρωπαϊκή οικονομία που ήδη κινείται με αναιμικούς ρυθμούς.

> **Για τις κυπριακές επιχειρήσεις το μήνυμα είναι πρακτικό. Δεν χρειάζεται αλλαγή στρατηγικής. Χρειάζεται ενίσχυση της συμμόρφωσης, προσεκτική παρακολούθηση της ενέργειας και των επιτοκίων, και ετοιμότητα ώστε να αξιοποιηθεί μια πιθανή ανάκαμψη της περιφερειακής ζήτησης**

Νομισματική πολιτική

Το σημαντικότερο κανάλι για την Ευρώπη είναι η νομισματική πολιτική. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αύξησε φέτος τα επιτόκια για να ανακόψει τον ενεργειακό πληθωρισμό. Ένα ισχυρότερο ευρώ και φθηνότερο πετρέλαιο μειώνουν τον εισαγόμενο πληθωρισμό και δίνουν στη Φρανκφούρτη επιχειρήματα για να σταματήσει τον κύκλο των αυξήσεων. Το αντίτιμο είναι πίεση στην ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών εξαγωγών, ιδίως όσων ήδη επιβαρύνονται από τους αμερικανικούς δασμούς.

Στην άμυνα, η ισχυρή κοινοβουλευτική στήριξη προς το ΝΑΤΟ και την Ουκρανία είναι θετική εξέλιξη για την Ευρώπη, δεν αλλάζει όμως την κατεύθυνση. Η επανεξέταση της αμερικανικής στρατιωτικής παρουσίας στην Ευρώπη αναμένεται να φέρει μειώσεις, και οι ευρωπαϊκές αμυντικές δαπάνες, μαζί με τον δανεισμό που τις συνοδεύει, θα συνεχίσουν να αυξάνονται. Αναμένεται πίεση για αυστηρότερες κυρώσεις κατά της Ρωσίας, όχι όμως επιστροφή των Ηνωμένων Πολιτειών στον ρόλο του κύριου χρηματοδότη του Κιέβου. Αντίθετα, η πίεση της Ουάσιγκτον κατά της ευρωπαϊκής ψηφιακής ρύθμισης μάλλον θα εξασθενήσει.

Η Κύπρος εξάγει ελάχιστα αγαθά προς τις Ηνωμένες Πολιτείες, και συνεπώς οι δασμοί την αγγίζουν μόνο έμμεσα. Η πραγματική της έκθεση περνά από την ενέργεια, τα επιτόκια, τον τουρισμό και τις υπηρεσίες. Η κυπριακή οικονομία μπαίνει σε αυτήν τη φάση με ισχυρά δημόσια οικονομικά και με δημόσιο χρέος σε σταθερή πτωτική πορεία. Ταυτόχρονα, όμως, η ανάπτυξη επιβραδύνθηκε φέτος, κυρίως εξαιτίας του πολέμου στη Μέση Ανατολή και της επίδρασής του στον τουρισμό και στις τιμές.

Το σημαντικότερο θετικό κανάλι είναι η ενέργεια. Για μια οικονομία που εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από εισαγόμενα καύσιμα, ο συνδυασμός φθηνότερου πετρελαίου και ασθενέστερου δολαρίου μειώνει άμεσα το κόστος ηλεκτροπαραγωγής και μεταφορών. Αν διατηρηθεί, θα περιορίσει τον πληθωρισμό και θα στηρίξει το πραγματικό εισόδημα των νοικοκυριών. Εξίσου σημαντικά είναι τα επιτόκια. Με τα περισσότερα δάνεια συνδεδεμένα με κυμαινόμενο επιτόκιο, μια ηπιότερη πορεία της ΕΚΤ ανακουφίζει τους δανειολήπτες και διευκολύνει τη χρηματοδότηση οικιστικών έργων, ενώ για τις τράπεζες σημαίνει σταδιακή υποχώρηση των εσόδων από τόκους.

Ο τουρισμός και η αγορά ακινήτων έχουν το μεγαλύτερο περιθώριο ανάκαμψης. Η αβεβαιότητα στην περιοχή περιόρισε φέτος την εξωτερική ζήτηση. Αν η αποκλιμάκωση που τιμολογούν οι αγορές επιβεβαιωθεί, η επόμενη τουριστική περίοδος μπορεί να αποδειχθεί ισχυρότερη απ' ό,τι προβλέπεται. Το ίδιο ισχύει για τη ζήτηση κατοικιών από το Ισραήλ και τη Μέση Ανατολή, που εξαρτάται περισσότερο από τη γεωπολιτική σταθερότητα παρά από το κόστος χρηματοδότησης.

Ο σημαντικότερος κίνδυνος βρίσκεται στις εταιρικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Η αναμενόμενη έμφαση του Κογκρέσου στην επιβολή κυρώσεων κατά της Ρωσίας θα στρέψει ξανά την προσοχή σε παρόχους διοικητικών υπηρεσιών, ελεγκτικά και δικηγορικά γραφεία με πελατεία συνδεδεμένη με τη Ρωσία. Η κυπριακή αγορά γνωρίζει ήδη τι σημαίνει μια εγγραφή σε αμερικανικό κατάλογο κυρώσεων. Αυξημένες απαιτήσεις συμμόρφωσης θα αντιμετωπίσει και η ναυτιλία της Λεμεσού.

Στο πεδίο της ενέργειας και της γεωπολιτικής, η στρατηγική σχέση Κύπρου και Ηνωμένων Πολιτειών στηρίζεται σε διακομματική βάση. Αμερικανικοί ενεργειακοί όμιλοι δραστηριοποιούνται στην κυπριακή ΑΟΖ και η αναστολή του αμερικανικού εμπάργκο όπλων ανανεώθηκε πρόσφατα. Δεν αναμένεται αρνητική μεταβολή. Αντιθέτως, ο ενεργός ρόλος του Κογκρέσου στην εξωτερική πολιτική ενισχύει τη θεσμική συνέχεια αυτής της σχέσης.

Συνολικά, το βασικό σενάριο είναι μια περίοδος περιορισμένης νομοθετικής δραστηριότητας, χωρίς νέα δημοσιονομική ώθηση, με δασμούς σταθερούς ή ελαφρώς υψηλότερους, με χαμηλότερες αποδόσεις και ασθενέστερο δολάριο. Το αισιόδοξο σενάριο μιας διπλωματικής λύσης με το Ιράν έγινε πιθανότερο, όχι όμως βέβαιο, αφού η Τεχεράνη δηλώνει ότι οι αποστάσεις παραμένουν μεγάλες. Το αρνητικό σενάριο περιλαμβάνει παρατεταμένη διακοπή λειτουργίας της αμερικανικής κυβέρνησης και νέες δασμολογικές ενέργειες κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τους επόμενους μήνες, η προσοχή πρέπει να στραφεί στις αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων και στην ισοτιμία ευρώ και δολαρίου, στις τιμές του πετρελαίου και στην πορεία των επαφών με την Τεχεράνη, στις αποφάσεις της ΕΚΤ και στις πρώτες ακροάσεις του νέου Κογκρέσου για το εμπόριο και τις κυρώσεις.

Η νέα ισορροπία εξουσίας στην Ουάσιγκτον δεν αλλάζει το καθεστώς για την Ευρώπη, αλλάζει όμως τις πιθανότητες. Για τις κυπριακές επιχειρήσεις το μήνυμα είναι πρακτικό. Δεν χρειάζεται αλλαγή στρατηγικής. Χρειάζεται ενίσχυση της συμμόρφωσης, προσεκτική παρακολούθηση της ενέργειας και των επιτοκίων, και ετοιμότητα ώστε να αξιοποιηθεί μια πιθανή ανάκαμψη της περιφερειακής ζήτησης.

ΑΛΜΑ 114% ΣΤΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ – ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΑΝΑΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ ΠΤΗΣΕΩΝ

Αεροπορική θηλιά στην οικονομία της Κύπρου

Εκτιμήσεις για αυξήσεις εισιτηρίων έως 20% και κίνδυνο περιορισμού δρομολογίων – Στο επίκεντρο ο τουρισμός και ένας κλάδος που στηρίζει οικονομική δραστηριότητα ίση με το 15,3% του ΑΕΠ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Η ακρίβεια στα αεροπορικά καύσιμα αυξάνει την πίεση στο κόστος των πτήσεων, θέτοντας την Κύπρο μπροστά σε μια διπλή πρόκληση: την οικονομικά προσιτή μετακίνηση των κατοίκων της και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς της ως τουριστικού προορισμού. Για ένα νησί όπου οι αεροπορικές συνδέσεις εξυπηρετούν από τις σπουδές και τις επαγγελματικές υποχρεώσεις μέχρι τις οικογενειακές επισκέψεις και τις διακοπές, η τιμή του εισιτηρίου επηρεάζει πολύ περισσότερα από τον προϋπολογισμό ενός ταξιδιού. Η πίεση στους ναύλους και το ενδεχόμενο περιορισμού δρομολογίων αγγίζουν παράλληλα τις επιχειρήσεις, την απασχόληση και την πρόσβαση της χώρας στις αγορές του εξωτερικού.

Η Κύπρος καταγράφει ένα από τα υψηλότερα μερίδια αεροπορικών μετακινήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, τα οποία δημοσιεύθηκαν στις 18 Σεπτεμβρίου 2026 και αφορούν το 2024, οι αεροπορικές μετακινήσεις αντιστοιχούσαν στο 25,3% των συνολικών επιβατοχιλιομέτρων της χώρας. Πρόκειται για το τρίτο υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των κρατών μελών, μετά την Κροατία, με 45,6%, και τη Βουλγαρία, με 30,3%, ενώ το αντίστοιχο μερίδιο στην ΕΕ ήταν 15,8%. Ο συγκεκριμένος δείκτης μειρά το μεταφορικό έργο -ένα επιβατοχιλιόμετρο αντιστοιχεί στη μετακίνηση ενός επιβάτη για ένα χιλιόμετρο- και δεν αποτελεί γενική κατάταξη της εξάρτησης των χωρών από τις αερομεταφορές.

Την οικονομική σημασία του κλάδου αποτυπώνει η μελέτη της Διεθνούς Ένωσης Αερομεταφορών (IATA) για την Κύπρο, με στοιχεία της Oxford Economics για το 2023. Η συνολική συμβολή της αεροπορίας, συμπεριλαμβανομένων της εφοδιαστικής αλυσίδας, της δαπάνης των εργαζομένων και του τουρισμού που υποστηρίζεται από τις αερομεταφορές, υπολογίζεται σε 4,9 δισ. δολάρια, ποσό που αντιστοιχεί στο 15,3% του ΑΕΠ, και σε 70.100 θέσεις εργασίας. Τα μεγέθη αυτά αφορούν το ευρύτερο οικονομικό αποτύπωμα και όχι αποκλειστικά τη δραστηριότητα αεροπορικών εταιρειών και αεροδρομίων.

Σε αυτό το περιβάλλον, η αύξηση των αεροπορικών καυσίμων αποτελεί σημαντική πηγή πίεσης. Στο δελτίο της EUROCONTROL της 29ης Οκτωβρίου 2026, η μέση τιμή τους στην Ευρώπη για τον Οκτώβριο, με τα έως τότε διαθέσιμα στοιχεία, καταγραφόταν στα 4,84 δολάρια ανά γαλόνι. Συγκρινόμενη με τον μέσο όρο των 2,26 δολαρίων του Ιανουαρίου–Φεβρουαρίου, ήταν αυξημένη κατά 114%. Στις 27 Οκτωβρίου η τιμή είχε διαμορφωθεί στα 4,93 δολάρια ανά γαλόνι. Πρόκειται για στοιχεία της ευρωπαϊκής αγοράς καυσίμων και όχι για ποσοστά αύξησης των εισιτηρίων από και προς την Κύπρο.

> **«Η αύξηση του κόστους των καυσίμων μπορεί να μεταφερθεί στις τιμές των νέων αεροπορικών εισιτηρίων χωρίς να προβλέπεται συγκεκριμένο ανώτατο ποσοστό ανατίμησης»**

Η μεταφορά αυτής της επιβάρυνσης στον επιβάτη δεν είναι αυτόματη, ούτε αναλογική. Η IATA επισημαίνει ότι οι συμφωνίες αντισταθμισης τιμών μπορούν να περιορίσουν και να καθυστερήσουν την επίπτωση του ακριβότερου καυσίμου στο κόστος των εταιρειών, ενώ ιστορικά η επιβάρυνση δεν μετακυλίεται ολόκληρη στους πελάτες.

Χωρίς πλαφόν οι νέοι ναύλοι – Τι ισχύει για εξοφλημένα εισιτήρια

Η αύξηση του κόστους των καυσίμων μπορεί να μεταφερθεί στις τιμές των νέων αεροπορικών εισιτηρίων χωρίς να προβλέπεται συγκεκριμένο ανώτατο ποσοστό ανατίμησης. Διαφορετική, ωστόσο, είναι η θέση του επιβάτη που έχει ήδη αγοράσει και εξοφλήσει το εισιτήριό του, καθώς, όπως διευκρινίζει στη «Σημερινή» η Νομική Λειτουργός του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, Βιργινία Χρίστου, η αεροπορική εταιρεία δεν δικαιούται να απαιτήσει εκ των υστέρων πρόσθετη πληρωμή λόγω ακριβότερων καυσίμων.

Η ίδια εξηγεί ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι αεροπορικές εταιρείες διαμορφώνουν ελεύθερα τις τιμές των νέων εισιτηρίων τους, λαμβάνοντας υπόψη το λειτουργικό τους κόστος και τις συνθήκες της αγοράς. Η ελευθερία αυτή συνοδεύεται, όμως, από την υποχρέωση σαφούς ενημέρωσης του καταναλωτή, κατά την αγορά πρέπει να γνωστοποιείται η τελική τιμή, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποχρεωτικών φόρων, τελών και επιβαρύνσεων.

Πότε μπορούν να παρέμβουν οι Αρχές

Σύμφωνα με την κ. Χρίστου, οι αρμόδιες Αρχές δεν παρεμβαίνουν γενικά στον καθορισμό του ύψους των αεροπορικών ναύλων. Μπορούν, ωστόσο, να διερευνήσουν περιπτώσεις στις οποίες προκύπτουν ενδείξεις παραπλανητικών εμπορικών πρακτικών, έλλειψης διαφάνειας στις τιμές ή παραβίασης της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών.

Σε μια τέτοια διερεύνηση, είτε κατόπιν καταγγελίας είτε αυτεπάγγελτα, η εταιρεία μπορεί να κληθεί να τεκμηριώσει τους λόγους επιβολής συγκεκριμένης χρέωσης και να αποδείξει ότι η πρακτική της είναι συμβατή με το εθνικό και ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο. Η δυνατότητα αυτή αφορά τον έλεγχο της νομιμότητας της πρακτικής και της ενημέρωσης του επιβάτη και δεν συνιστά γενικό μηχανισμό ελέγχου των τιμών.

Τι ισχύει για εξοφλημένα εισιτήρια και πακέτα

Για τα εισιτήρια που έχουν ήδη αγοραστεί και εξοφληθεί, η κ. Χρίστου ξεκαθαρίζει ότι η τελική τιμή που καταβάλλεται κατά την αγορά είναι δεσμευτική. Όπως επισημαίνει, η αεροπορική εταιρεία δεν μπορεί να την τροποποιήσει μονομερώς, απαιτώντας πρόσθετη χρέωση λόγω αύξησης του κόστους των καυσίμων.

Στα οργανωμένα ταξιδιωτικά πακέτα, αντίθετα, η νομοθεσία επιτρέπει αναπροσαρμογές υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Σύμφωνα με τη Νομική Λειτουργό του Συνδέσμου, το σχετικό δικαίωμα πρέπει να προβλέπεται ρητά στη σύμβαση και ο τρόπος υπολογισμού της αύξησης να είναι σαφώς καθορισμένος.

Εάν η αναπροσαρμογή υπερβαίνει το 8% της συνολικής τιμής του πακέτου, ο ταξιδιώτης δικαιούται να απορρίψει την τροποποίηση χωρίς επιβάρυνση και να λάβει πλήρη επιστροφή των χρημάτων που κατέβαλε. Μπορεί επίσης να αποδεχθεί εναλλακτικό πακέτο, εφόσον του προσφερθεί. Το συγκεκριμένο ποσοστό, επομένως, δεν αποτελεί ανώτατο όριο αύξησης, αλλά το όριο πέραν του οποίου ενεργοποιείται το δικαίωμα απόρριψης της αλλαγής χωρίς επιβάρυνση. Παράλληλα, η κ. Χρίστου τόνισε πως, μέχρι σήμερα, ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών δεν έχει λάβει παράπονα για αυξήσεις στις τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων.

Ακριβότερες πτήσεις, πιέσεις στον κυπριακό τουρισμό

Οι πιθανές ανατιμήσεις στα αεροπορικά εισιτήρια το 2027 ενδέχεται να επιβαρύνουν τόσο τους ταξιδιώτες όσο και την κυπριακή οικονομία, επηρεάζοντας τη ζήτηση για διακοπές στο νησί και τη διατήρηση αεροπορικών συνδέσεων. Ο οικονομολόγος κ. Ιωάννης Τελώνης, αναλύοντας στη «Σημερινή» τις επιπτώσεις του αυξημένου κόστους καυσίμων, επισημαίνει την ευαισθησία της Κύπρου στις εξελίξεις αυτές, λόγω της γεωγραφικής της θέσης και της εξάρτησης του τουρισμού από τις αερομεταφορές.

Στην ανάλυσή του αναφέρεται σε εκτιμήσεις για αυξήσεις ναύλων της τάξης του 10% έως 20%, καθώς σταδιακά περιορίζεται η προστασία που προσφέρουν στις αεροπορικές εταιρείες οι συμφωνίες αντιστάθμισης των τιμών των καυσίμων. Οι συμφωνίες αυτές επιτρέπουν στις εταιρείες να καλύπτουν μέρος των αναγκών τους σε προκαθορισμένες τιμές, περιορίζοντας προσωρινά την έκθεσή τους στις ανατιμήσεις της αγοράς. Καθώς λήγουν, ενισχύεται η πίεση για μεταφορά του πρόσθετου κόστους στους επιβάτες.

Πίεση στις τιμές και στα δρομολόγια

Κατά τον κ. Τελώνη, η απόσταση της Κύπρου από βασικές τουριστικές αγορές, όπως η Βρετανία, η Γερμανία και οι σκανδιναβικές χώρες, επιβαρύνει τη θέση της. Οι μεγαλύτερης διάρκειας πτήσεις απαιτούν περισσότερα καύσιμα και, συνεπώς, είναι περισσότερο εκτεθειμένες στην αύξηση του κόστους τους σε απόλυτα ποσά.

Η αντίδραση των εταιρειών, όπως εξηγεί, ενδέχεται να μην περιοριστεί στις τιμές των εισιτηρίων. Όταν πιέζεται η κερδοφορία, μπορεί να μειωθούν οι συχνότητες ή να ανασταλούν οριακά κερδοφόρες συνδέσεις και τα αεροσκάφη να μεταφερθούν σε άλλες αγορές. Ο κ. Τελώνης θεωρεί περισσότερο ευάλωτα τα δρομολόγια από μικρότερες ευρωπαϊκές πόλεις, τα οποία έχουν συμβάλει στη διεύρυνση των τουριστικών αγορών της Κύπρου. Πρόκειται για εκτίμησή του σχετικά με τον κίνδυνο που δημιουργεί η παρατεταμένη ακρίβεια στα καύσιμα και όχι για καταγραφή αποφασισμένων περικοπών.

Πώς επηρεάζεται το συνολικό κόστος διακοπών

Ο κ. Τελώνης διευκρινίζει ότι μια αύξηση 10% στο αεροπορικό εισιτήριο δεν συνεπάγεται αντίστοιχη αύξηση στο συνολικό κόστος των διακοπών. Στο ενδεικτικό παράδειγμα που παραθέτει, ένας επισκέπτης πληρώνει €200 για την πτήση και δαπανά επιπλέον €850 στην Κύπρο, με το συνολικό ταξίδι να κοστίζει €1.050. Εάν το εισιτήριο αυξηθεί στα €220 και οι υπόλοιπες δαπάνες παραμείνουν αμετάβλητες, το συνολικό κόστος φθάνει τα €1.070, δηλαδή αυξάνεται περίπου κατά 1,9%.

Ωστόσο, εκτιμά ότι ακόμη και αυτή η επιβάρυνση μπορεί να επηρεάσει ταξιδιώτες που επιλέγουν προορισμό με κριτήριο τις προσφορές και τον περιορισμένο προϋπολογισμό τους. Η αντίδραση μπορεί να εκδηλωθεί με επιλογή άλλου προορισμού, μικρότερη διάρκεια διαμονής ή περιορισμό της δαπάνης στο νησί.

Ο κ. Τελώνης περιγράφει τον κίνδυνο μιας τουριστικής περιόδου «δύο ταχυτήτων», με τους επισκέπτες υψηλότερου εισοδήματος να εμφανίζονται περισσότερο ανθεκτικοί και τον μαζικό τουρισμό αναψυχής να δέχεται μεγαλύτερη πίεση. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδει στη βρετανική αγορά, λόγω τόσο του μεγέθους της για τον κυπριακό τουρισμό όσο και της απόστασης από το νησί. Αντίστοιχα, θεωρεί ότι η γεωγραφική εγγύτητα του Ισραήλ διαφοροποιεί την έκθεση της συγκεκριμένης αγοράς στο κόστος των καυσίμων.

Τι σημαίνει πτώση εισπράξεων κατά 5%

Για να αποτυπώσει το οικονομικό μέγεθος του κινδύνου, ο κ. Τελώνης εξετάζει ένα υποθετικό σενάριο μείωσης των ετήσιων τουριστικών εισπράξεων κατά 5%. Με βάση τα έσοδα του 2025 που παραθέτει, ύψους €3.696,1 εκατ., μια τέτοια υποχώρηση θα αντιστοιχούσε σε περίπου €184,8 εκατ. λιγότερες εισπράξεις.

Το ποσό αυτό δεν ταυτίζεται με απώλεια ίσου ύψους στην εγχώρια προστιθέμενη αξία, καθώς μέρος της τουριστικής δαπάνης καλύπτει εισαγόμενα αγαθά και υπηρεσίες. Με την παραδοχή ότι το εγχώριο μερίδιο κυμαίνεται μεταξύ 70% και 75%, ο κ. Τελώνης υπολογίζει επίπτωση περίπου €129,4–138,6 εκατ. στην εγχώρια προστιθέμενη αξία. Ο υπολογισμός είναι ενδεικτικός, βασίζεται στις συγκεκριμένες παραδοχές και δεν αποτελεί πρόβλεψη ότι οι εισπράξεις θα μειωθούν κατά 5%.

> **«Τα ακριβότερα καύσιμα μπορεί να οδηγήσουν σε περικοπές δρομολογίων»**

Στην απασχόληση, εκτιμά ότι η πίεση θα μπορούσε να εκδηλωθεί αρχικά με λιγότερες ώρες εργασίας και υπερωρίες, περιορισμό εποχικών προσλήψεων και μη ανανεώσεις συμβάσεων. Οι επιπτώσεις θα αφορούσαν κυρίως καταλύματα, εστίαση και μεταφορές, αλλά και επιχειρήσεις που προμηθεύουν τον τουριστικό κλάδο.

Κίνητρα για τη χειμερινή συνδεσιμότητα

Ως βασική παρέμβαση, ο κ. Τελώνης προτείνει στοχευμένα κίνητρα για αεροπορικές θέσεις κατά τη χειμερινή περίοδο, με στόχο τη διατήρηση συνδέσεων και την προσέλκυση πρόσθετων επισκεπτών. Κατά την άποψή του, η ενίσχυση της κίνησης εκτός αιχμής μπορεί να στηρίξει τη λειτουργία ξενοδοχείων και άλλων επιχειρήσεων και να περιορίσει τις εποχικές απώλειες εργασίας.

Εναλλακτικά, εισηγείται ενίσχυση των σχεδίων εγχώριου τουρισμού μέσω επιχορηγημένης διαμονής. Αναγνωρίζει, πάντως, ότι η δυνατότητα στήριξης μέσω της κυπριακής αγοράς είναι περιορισμένη και δεν μπορεί να υποκαταστήσει την εισροή εσόδων από ξένους επισκέπτες.

Hermes: Οι ναύλοι δεν καθορίζονται μόνο από τα καύσιμα

Το κόστος των καυσίμων αποτελεί σημαντικό παράγοντα πίεσης για τις αεροπορικές εταιρείες, χωρίς, ωστόσο, να καθορίζει από μόνο του την τιμή που πληρώνει ο επιβάτης. Αυτό επισημαίνει, μιλώντας στη «Σημερινή», η κ. Μαρία Κουρούπη, Director of Aviation Development, Marketing & Communication της Hermes Airports, εξηγώντας ότι στη διαμόρφωση των ναύλων καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν η προσφορά, η ζήτηση και ο ανταγωνισμός.

Όπως αναφέρει, τα τελευταία χρόνια οι αεροπορικές εταιρείες λειτουργούν σε ένα περιβάλλον αυξημένων πιέσεων κόστους, με κυριότερο παράγοντα την άνοδο των τιμών των καυσίμων, αλλά και άλλες επιβαρύνσεις που επηρεάζουν τη λειτουργία τους. Η τιμολόγηση των εισιτηρίων, όμως, δεν ακολουθεί αποκλειστικά το λειτουργικό κόστος.

Σύμφωνα με την κ. Κουρούπη, οι εταιρείες εφαρμόζουν δυναμικά μοντέλα τιμολόγησης, τα οποία βασίζονται κυρίως στη σχέση προσφοράς και ζήτησης, στην εποχικότητα και στις τιμές του ανταγωνισμού σε κάθε αγορά. Έτσι, ο τελικός ναύλος μπορεί να διαφέρει σημαντικά ανάλογα με το πότε πραγματοποιείται η κράτηση και τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά.

Για την Κύπρο, ως νησιωτικό προορισμό, η τιμή του αεροπορικού εισιτηρίου αποτελεί σημαντικό κριτήριο επιλογής ενός ταξιδιού. Η κ. Κουρούπη υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι οι επισκέπτες συνυπολογίζουν τη διαμονή, τις τοπικές μετακινήσεις, την εστίαση και τις υπόλοιπες υπηρεσίες φιλοξενίας. Η ανταγωνιστικότητα της χώρας, συνεπώς, εξαρτάται από το συνολικό κόστος και το τουριστικό προϊόν που προσφέρει και όχι μόνο από το κόστος της αεροπορικής πρόσβασης.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στο ακίνητο που αναφέρεται πιο κάτω.

Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/5593/2026.
Πωλητής: CCSRE REAL ESTATE CO LTD, Γρηγόρη Αυξεντίου 8, 1096, Τρυπιώτης, Λευκωσία.
Αγοραστής: ΤΥΡΡΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΙΧΑΛΗΣ, Σαριπόλου 7, 4180, Κούριο,Ύψωνας, Λεμεσός.
Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 0/13892, Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 30/50/0/1410/5, Είδος Ακινήτου: Χωράφι, Υποϊδιοκτησίες: Ελιές (8) Εμβαδόν: 3.289 τ.μ., Γεωγραφική Περιοχή: Λευκωσία, Πέρα, Τοποθεσία: Κάτω Βουνόν, Μεταβιβ. Μερίδιο στο Ακίν.: 69/100, Ποσό Πώλησης: €56.100,00, Ποσό ΦΠΑ: €10.659,00, Σύνολο: €66.759,00.

Ο Τραμπ «πνίγηκε» στο μπλε κύμα που ο ίδιος φούσκωσε

Η ψήφος διαμαρτυρίας προς τον Τραμπ δεν συνιστά αυτομάτως ψήφο εμπιστοσύνης στους Δημοκρατικούς

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ

Ο Ντόναλντ Τραμπ βρέθηκε αντιμέτωπος με τις συνέπειες των ίδιων των πολιτικών του επιλογών, καθώς οι ενδιάμεσες εκλογές στις Ηνωμένες Πολιτείες εξελίχθηκαν σε ηχηρή αποδοκιμασία της διακυβέρνησής του. Ο παρατεταμένος πόλεμος στο Ιράν, η ακρίβεια, οι δασμοί και οι χειρισμοί του Λευκού Οίκου συσπείρωσαν τη δυσαρέσκεια των ψηφοφόρων, μεταιρέποντας την εκλογική αναμέτρηση σε πολιτικό πλήγμα για τον Αμερικανό Πρόεδρο. Το αποτέλεσμα δεν αλλάζει μόνο τους συσχετισμούς στο Κογκρέσο, αλλά αναδεικνύει και το πολιτικό κόστος μιας στρατηγικής που ο ίδιος επέλεξε να ακολουθήσει. Τώρα, ο Τραμπ καλείται να διαχειριστεί τις συνέπειες της ήττας, ενώ στο εσωτερικό του κόμματός του αρχίζουν να αμφισβητούνται οι επιλογές και οι συνεργάτες του.

Η νέα σκληρή πραγματικότητα για τον Τραμπ

Είναι γεγονός ότι η εκλογική ανατροπή στις ενδιάμεσες εκλογές των ΗΠΑ αναδιαμορφώνει τις πολιτικές ισορροπίες στην Ουάσιγκτον, αφήνοντας τον Ντόναλντ Τραμπ αντιμέτωπο με μια εντελώς διαφορετική πραγματικότητα για τα δύο τελευταία χρόνια της προεδρικής του θητείας. Η ήττα των Ρεπουμπλικανών, η οποία αποτυπώθηκε ακόμη και σε πολιτείες που θεωρούνταν βαθιά συντηρητικές, προκαλεί αναταράξεις στον Λευκό Οίκο και επαναφέρει στο προσκήνιο τη συζήτηση για τις ευθύνες της κυβέρνησης, την πορεία του πολέμου στο Ιράν και την επόμενη ημέρα του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος.

Το μέγεθος της εκλογικής ήττας έγινε αντιληπτό ήδη από το βράδυ της Τρίτης, όταν ο Πρόεδρος και οι στενοί συνεργάτες του παρακολουθούσαν τα αποτελέσματα από την Ανατολική Αίθουσα του Λευκού Οίκου. Καθώς η εικόνα διαμορφωνόταν, η δυσαρέσκεια στο εσωτερικό της κυβέρνησης εντεινόταν, με τον παρατεταμένο πόλεμο στο Ιράν να αναδεικνύεται σε έναν από τους βασικούς παράγοντες της εκλογικής αποτυχίας. Η σύγκρουση εκτόξευσε τις τιμές των καυσίμων, επιβαρύνοντας περαιτέρω τη δημοτικότητα του Τραμπ, ενώ αρκετοί αξιωματούχοι του Λευκού Οίκου και Ρεπουμπλικανοί νομοθέτες έστρεψαν τα πυρά τους προς τον Υπουργό Άμυνας Πιτ Χέγκσεθ. Ο τελευταίος είχε υποστηρίξει την πολεμική εμπλοκή, διαβεβαιώνοντας τον Πρόεδρο ότι θα μπορούσε να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Μετά την επιβεβαίωση της ήττας, η συζήτηση για την απομάκρυνση του Χέγκσεθ απέκτησε ακόμη μεγαλύτερη ένταση. Ρεπουμπλικανοί εμφανίζονται να εξετάζουν το ενδεχόμενο να θέσουν την αποχώρησή του ως προϋπόθεση για την πρόοδο των εργασιών του Κογκρέσου κατά τη μεταβατική περίοδο πριν από την ανάληψη των καθηκόντων της νέας σύνθεσής του. Η εξέλιξη αυτή αποτυπώνει τη μεταβολή των συσχετισμών στην Ουάσιγκτον. Από την επιστροφή του στον Λευκό Οίκο το 2025, ο Τραμπ είχε κυβερνήσει με σχεδόν ανεξέλεγκτη εξουσία, προωθώντας εκτεταμένες αλλαγές στο εμπόριο, τη μετανάστευση και την οικονομία, αναδιαμορφώνοντας συμμαχίες και ξεκινώντας πολεμικές επιχειρήσεις, με το Κογκρέσο να διαδραματίζει περιορισμένο ρόλο. Πλέον, όμως, η απώλεια της κοινοβουλευτικής ισχύος αναγκάζει τον Πρόεδρο να προσαρμοστεί σε ένα περιβάλλον όπου οι νομοθετικές πρωτοβουλίες του θα συναντούν μεγαλύτερα εμπόδια και θα απαιτούν πολιτικούς συμβιβασμούς.

> **Η απώλεια της κοινοβουλευτικής ισχύος αναγκάζει τον Πρόεδρο να προσαρμοστεί σε ένα περιβάλλον όπου οι νομοθετικές πρωτοβουλίες του θα συναντούν μεγαλύτερα εμπόδια και θα απαιτούν πολιτικούς συμβιβασμούς**

Οι συνέπειες της εκλογικής ανατροπής δεν περιορίζονται στον ίδιο τον Πρόεδρο. Στο εσωτερικό των Ρεπουμπλικανών, η ήττα αναμένεται να εντείνει τις αντιπαραθέσεις, ιδιαίτερα μεταξύ στελεχών που είχαν ταυτιστεί πολιτικά με τον Τραμπ και εξακολουθούν να διατηρούν προσωπικές φιλοδοξίες. Οι σύμβουλοί του εκτιμούν ότι οι εσωτερικές συγκρούσεις που χαρακτήρισαν την πρώτη προεδρική του θητεία ενδέχεται να επανέλθουν. Η εικόνα ενός κόμματος που προσπαθεί να διαχειριστεί την απώλεια μιας ολόκληρης γενιάς πολιτικών στελεχών ενισχύεται και από την απόφαση του Προέδρου της Βουλής, Μάικ Τζόνσον, να ενημερώσει συμμάχους του ότι δεν θα διεκδικήσει ηγετικό ρόλο στο νέο Κογκρέσο.

Στο επίκεντρο της κριτικής βρέθηκε και ο Αντιπρόεδρος, Τζέι Ντι Βανς, ο οποίος είχε περάσει εβδομάδες στην προεκλογική εκστρατεία υπερασπιζόμενος υποψηφίους που τελικά ηττήθηκαν. Σε μιαν αξιοσημείωτη μετατόπιση, απέδωσε την εκλογική συντριβή στον πόλεμο που ξεκίνησε ο Πρόεδρος, αναδεικνύοντας τις διαφωνίες που αναπτύσσονται πλέον και στην κορυφή της αμερικανικής κυβέρνησης.

Αμφισβήτηση υπήρξε και για τους πολιτικούς χειρισμούς του ίδιου του Λευκού Οίκου. Η προσωπάρχης Σούζι Γουάιλς βρέθηκε στο στόχαστρο, καθώς η ομάδα της είχε μεταφέρει στον Πρόεδρο εκτιμήσεις ότι οι Ρεπουμπλικανοί θα μπορούσαν να διατηρήσουν τη Γερουσία. Παρά τη δημόσια στήριξη του Τραμπ και τη δήλωσή της ότι προτίθεται να παραμείνει στη θέση της, στο παρασκήνιο συζητούνται ήδη πιθανοί αντικαταστάτες της. Ρεπουμπλικανός στρατηγικός σύμβουλος εκτιμά ότι ο Λευκός Οίκος χρειάζεται αλλαγή προσώπων ή ακόμη και ανασχηματισμό του υπουργικού συμβουλίου, προκειμένου να αλλάξει το πολιτικό αφήγημα μετά την εκλογική αποτυχία.

Ωστόσο, παρά τη νέα κοινοβουλευτική πραγματικότητα, ο Τραμπ δεν εμφανίζεται διατεθειμένος να περιορίσει τις εκτελεστικές του πρωτοβουλίες. Η Κυβέρνηση προετοιμάζει ήδη κινήσεις σε ζητήματα μετανάστευσης, εμπορίου, στέγασης και μείωσης του ομοσπονδιακού εργατικού δυναμικού, ενώ ο Πρόεδρος έχει ξεκαθαρίσει ότι θα ασκήσει βέτο σε νομοθεσία που δεν εγκρίνει και θα συνεχίσει να ασκεί επιρροή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, με τον Λευκό Οίκο να υπενθυμίζει ότι ο Τραμπ παραμένει η ισχυρότερη δύναμη στην αμερικανική πολιτική.

Το αμερικανικό όνειρο θάφτηκε στη Μέση Ανατολή

Αν υπάρχει ένας παράγοντας που αναδεικνύεται ως καθοριστικός για την εκλογική ήττα των Ρεπουμπλικανών, αυτός είναι ο πόλεμος στο Ιράν. Η στρατιωτική εμπλοκή όχι μόνο επιβάρυνε την οικονομική κατάσταση των Αμερικανών, αλλά έφερε στην επιφάνεια και τις εσωτερικές αντιφάσεις της πολιτικής Τραμπ, ιδιαίτερα σε σχέση με

την προεκλογική υπόσχεση «Πρώτα η Αμερική».

Χαρακτηριστική ήταν η δημόσια παρέμβαση του Αντιπροέδρου Τζέι Νι Βανς, ο οποίος, σε εκτενή ανάρτησή του, υποστήριξε ότι «ο πραγματικός λόγος που χάσαμε είναι ο πόλεμος». Ο Βανς απέδωσε την εκλογική αποτυχία στην οργή των ψηφοφόρων για τη σύγκρουση, στην αύξηση των τιμών της ενέργειας και στην απομάκρυνση της κυβέρνησης από τις αρχικές της προτεραιότητες. Η τοποθέτησή του είχε ιδιαίτερη πολιτική βαρύτητα, καθώς αποτέλεσε μια σπάνια δημόσια διαφοροποίηση από τον Πρόεδρο, στον οποίο οφείλει σε μεγάλο βαθμό την πολιτική του πορεία.

Σύμφωνα με τον Βανς, οι Ρεπουμπλικανοί ψηφοφόροι που είχαν στηρίξει τον Τραμπ το 2024 προσήλθαν στις κάλπες, αλλά εμφανίστηκαν δυσαρεστημένοι από τον πόλεμο και τις οικονομικές του συνέπειες. Ο ίδιος ο Πρόεδρος αναγνώρισε ότι η σύγκρουση συνέβαλε στην ήττα, καθώς προκάλεσε προσωρινή αύξηση στην τιμή της βενζίνης. Παρά ταύτα, επέμεινε ότι θα λάμβανε ξανά την ίδια απόφαση, υποστηρίζοντας πως η αποτροπή απόκτησης πυρηνικού όπλου από το Ιράν αποτελεί μακροπρόθεσμη αναγκαιότητα για τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ο Αντιπρόεδρος είχε αναλάβει ρόλο στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις με το Ιράν, χωρίς ωστόσο να παρουσιάσει συγκεκριμένους όρους για μια ενδεχόμενη συμφωνία. Στις δημόσιες τοποθετήσεις του έδωσε μεγαλύτερη έμφαση στην ανάγκη τερματισμού της σύγκρουσης. Αναλυτές εκτιμούν ότι αυτή η στάση ενδέχεται να περιορίζει τη διαπραγματευτική ευελιξία των ΗΠΑ, καθώς μπορεί να δημιουργεί την εντύπωση ότι η Ουάσιγκτον επιδιώκει να αποχωρήσει από τον πόλεμο ανεξαρτήτως των όρων. Ο Τραμπ, πάντως, χαρακτήρισε καλή την ανάρτηση του Βανς και δήλωσε ότι γνωρίζει τις απόψεις του Αντιπροέδρου για τη σύγκρουση.

Αναντίλεκτα, η οικονομική διάσταση της σύγκρουσης αποδείχθηκε ιδιαίτερα επιβαρυντική για τον Τραμπ, σε μια περίοδο κατά την οποία η εικόνα του για τη διαχείριση της οικονομίας είχε ήδη υποχωρήσει. Η δημοτικότητά του στον συγκεκριμένο τομέα είχε πέσει στο 38%, από 52% στο τέλος της πρώτης του θητείας, πριν από την έναρξη του πολέμου, και υποχώρησε περαιτέρω στο 29% μέχρι τον Οκτώβριο. Η άνοδος των τιμών των καυσίμων και η παρατεταμένη στρατιωτική επιχείρηση ενίσχυσαν τη δυσαρέσκεια, μεταφέροντας τον πόλεμο σε ένα από τα μεγαλύτερα πολιτικά βάρη της κυβέρνησης.

Από πλευράς τους, αρκετοί Ιρανοί αξιωματούχοι παρουσίασαν την ήττα των Ρεπουμπλικανών ως δική τους νίκη, κάνοντας λόγο για στρατηγική και πολιτική αποτυχία του Τραμπ. Για την αμερικανική κυβέρνηση, πάντως, οι επιλογές παραμένουν δύσκολες. Η διατήρηση του αποκλεισμού, η συνέχιση της συνοδείας δεξαμενόπλοιων και η αναζήτηση διεξόδου μέσω διαπραγματεύσεων θεωρούνται οι λιγότερο δυσμενείς επιλογές. Το Ιράν παραμένει, επομένως, στο επίκεντρο τόσο της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής όσο και της εσωτερικής πολιτικής αντιπαράθεσης, με τον Τραμπ να καλείται πλέον να αποφασίσει αν θα συνεχίσει τη στρατιωτική επιχείρηση ή αν θα αναζητήσει μια συμφωνία που θα επιτρέψει την έξοδο από τη σύγκρουση.

Θα διαβάσουν σωστά τη νίκη οι Δημοκρατικοί;

Η εκλογική επικράτηση των Δημοκρατικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων τούς επαναφέρει σε θέση

> **Η στρατιωτική εμπλοκή όχι μόνο επιβάρυνε την οικονομική κατάσταση των Αμερικανών, αλλά έφερε στην επιφάνεια και τις εσωτερικές αντιφάσεις της πολιτικής Τραμπ, ιδιαίτερα σε σχέση με την προεκλογική υπόσχεση «Πρώτα η Αμερική»**

ουσιαστικής νομοθετικής ισχύος, δημιουργώντας μια νέα πραγματικότητα για την Ουάσιγκτον. Η ανάκτηση της πλειοψηφίας στη Βουλή τούς δίνει τη δυνατότητα να ασκήσουν αυξημένη εποπτεία στην κυβέρνηση Τραμπ και να επηρεάσουν σημαντικά τη νομοθετική αιζέντα. Ωστόσο, η νίκη δεν συνεπάγεται ότι θα μπορέσουν να εφαρμόσουν ανεμπόδιστα το σύνολο των πολιτικών τους προτεραιοτήτων. Το μεγαλύτερο στοίχημα για την ηγεσία του κόμματος είναι να ερμηνεύσει σωστά το μήνυμα της κάλπης, αποφεύγοντας την επανάληψη των λαθών που συνέβαλαν στην ήττα του 2024.

Το βασικό στοιχείο που θα πρέπει να λάβουν υπόψη οι Δημοκρατικοί είναι ότι η εκλογική τους άνοδος φαίνεται να οφείλεται περισσότερο στην αποδοκιμασία του Ντόναλντ Τραμπ παρά σε μια ευρεία επιδοκιμασία του δικού τους πολιτικού προγράμματος. Οι ψηφοφόροι εμφανίζονται δυσαρεστημένοι από την αποτυχία του Προέδρου να εκπληρώσει την υπόσχεσή του για μείωση των τιμών, ενώ αντιδρούν και σε όσα θεωρούν υπερβολές της κυβέρνησης σε ζητήματα κράτους δικαίου, δασμών, μαζικών απελάσεων και οικονομικών ωφελημάτων για πρόσωπα του στενού περιβάλλοντός του.

Αυτή η διάκριση είναι κρίσιμη για την επόμενη ημέρα του Δημοκρατικού Κόμματος. Η ψήφος διαμαρτυρίας προς τον Τραμπ δεν συνιστά αυτομάτως ψήφο εμπιστοσύνης στους Δημοκρατικούς ή στο σύνολο των προτάσεών τους. Ενδεικτική είναι η δημοσκόπηση του NBC που περιλαμβάνεται στα στοιχεία της ανάλυσης, σύμφωνα με την οποία η θετική αξιολόγηση των Δημοκρατικών περιορίζεται στο 29%, έναντι 38% για τους Ρεπουμπλικανούς. Παρά τη νίκη τους, επομένως, οι Δημοκρατικοί εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν πρόβλημα πολιτικής αξιοπιστίας.

Κατά την προεκλογική περίοδο, οι υποψήφιοί τους επικέντρωσαν την εκστρατεία τους στις επιθέσεις κατά του Τραμπ, στο αυξημένο κόστος ζωής και στις καταγγελίες για διαφθορά. Δεν παρουσίασαν, ωστόσο, αναλυτικές προτάσεις για τη μείωση των τιμών, ένα ζήτημα που εξακολουθεί να απασχολεί άμεσα τα αμερικανικά νοικοκυριά. Η ηγεσία του κόμματος δηλώνει πλέον ότι έλαβε το μήνυμα των ψηφοφόρων και ότι η οικονομία πρέπει να αποτελέσει την πρώτη προτεραιότητα, πριν από την προσπάθεια πολιτικής και θεσμικής λογοδοσίας της κυβέρνησης.

Η επιλογή αυτή, ωστόσο, δεν είναι αυτονόητη. Οι διαφορετικές τάσεις στο εσωτερικό του κόμματος αναμένεται να συγκρουστούν για τις προτεραιότητες και την πολιτική πλατφόρμα ενόψει των προεδρικών εκλογών του 2028. Ήδη από την εκλογική βραδιά καταγράφηκαν εκκλήσεις για έρευνες σε βάρος του Προέδρου. Ο επερχόμενος πρόεδρος της Επιτροπής Εποπτείας της Βουλής, Ρόμπερτ Γκαρσία, ανάρτησε το μήνυμα «να προσλάβετε δικηγόρο», δίνοντας το στίγμα της διάθεσης για αυξημένο έλεγχο της κυβέρνησης. Την ίδια στιγμή, άλλοι Δημοκρατικοί προειδοποίησαν ότι οι έρευνες δεν θα πρέπει να επισκιάσουν την προσπάθεια μείωσης των καθημερινών εξόδων των αμερικανικών οικογενειών.

Εδώ βρίσκεται και ο βασικός πολιτικός κίνδυνος για τους Δημοκρατικούς. Μια νέα προσπάθεια καθαίρεσης του Τραμπ, χωρίς να υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την καταδίκη του από τη Γερουσία, θα μπορούσε να αποδειχθεί αντιπαραγωγική. Η εμπειρία της πρώτης προεδρικής θητείας του αποτελεί προειδοποίηση, καθώς οι προηγούμενες διαδικασίες καθαίρεσης είχαν ως αποτέλεσμα να ενισχυθεί η συσπείρωση των Ρεπουμπλικανών γύρω από τον Πρόεδρο.

3.700 ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΩΡΕΩΝ

ΜΚΟ: Ποιος ελέγχει πού πάνε τα λεφτά;

Το Υπουργείο Εσωτερικών παραδέχεται ότι δεν διενεργεί εις βάθος οικονομικούς ελέγχους – Χωρίς ενιαία καταγραφή οι παράνομοι έρανοι, με τις περισσότερες καταγγελίες να αφορούν εκκλήσεις για χρήματα μέσω κοινωνικών δικτύων

ΘΕΚΛΑ ΚΑΚΚΟΥΡΑ

Περίπου 3.700 μη κερδοσκοπικές οργανώσεις είναι σήμερα εγγεγραμμένες στα μητρώα που τηρούνται από το Υπουργείο Εσωτερικών και τους κατά τόπους Εφόρους στην Κύπρο. Σωματεία, ιδρύματα και ομοσπονδίες δραστηριοποιούνται σε ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών, φιλανθρωπικών και άλλων σκοπών, συγκεντρώνοντας συχνά την οικονομική στήριξη των πολιτών. Το ερώτημα, ωστόσο, που προκύπτει είναι κατά πόσον υπάρχουν επαρκείς μηχανισμοί ελέγχου, ώστε οι εισφορές να αξιοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο συγκεντρώνονται και να προστατεύονται οι πολίτες από φαινόμενα οικονομικής εκμετάλλευσης.

Σύμφωνα με στοιχεία από το Υπουργείο Εσωτερικών, στην Κύπρο είναι εγγεγραμμένες περίπου 3.700 ΜΚΟ στα σχετικά μητρώα του. Ο αριθμός αυτός, πάντως, δεν αποτυπώνει το σύνολο των μη κερδοσκοπικών οργανισμών που λειτουργούν στη χώρα, καθώς υπάρχουν και οργανισμοί που υπάγονται σε άλλες νομοθεσίες, όπως ο περί Εταιρειών Νόμος και ο νόμος που διέπει το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού.

Τι ελέγχει το κράτος και μέχρι πού φτάνουν οι αρμοδιότητές του

Το Υπουργείο Εσωτερικών αναφέρει ότι ο έλεγχος των οργανώσεων στηρίζεται σε συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο, το οποίο επικεντρώνεται κυρίως στην κανονιστική συμμόρφωση και τη διαφάνεια. Οι οργανώσεις έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν ετήσιες γνωστοποιήσεις και οικονομικές καταστάσεις στον Έφορο Σωματείων, ενώ το Υπουργείο και οι κατά τόπους Έφοροι παρακολουθούν την εκπλήρωση των συγκεκριμένων υποχρεώσεων.

Σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν υποψίες, καταγγελίες ή ενδείξεις ότι μια οργάνωση ασκεί κερδοσκοπική δραστηριότητα, κατά παράβαση του μη κερδοσκοπικού της χαρακτήρα, ο Έφορος μπορεί να παρέμβει ζητώντας πρόσθετες εξηγήσεις και στοιχεία.

Ωστόσο, υπάρχει μια σημαντική διευκρίνιση από πλευράς Υπουργείου, δεν διενεργούνται από τις υπηρεσίες του εις βάθος λογιστικοί, οικονομικοί, φορολογικοί ή ποινικοί έλεγχοι. Τα ζητήματα που εμπίπτουν σε αυτές τις κατηγορίες παραπέμπονται στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Συγκεκριμένα, ύποπτες συναλλαγές διαβιβάζονται στη Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ), φορολογικά ζητήματα στο Τμήμα Φορολογίας, ενώ υποθέσεις που αφορούν απάτη ή απόσπαση χρημάτων παραπέμπονται στην Αστυνομία για διερεύνηση.

Παράλληλα, το Υπουργείο διενεργεί αξιολογήσεις κινδύνου για τον τομέα των μη κερδοσκοπικών οργανισμών που βρίσκονται στα μητρώα του, στη βάση των συστάσεων της FATF και της Moneyval.

> **Η συντριπτική πλειοψηφία των καταγγελιών που εξετάζονται αφορά ανεξέλεγκτες εκκλήσεις για καταθέσεις χρημάτων μέσω κοινωνικών δικτύων**

Ποιος εγγυάται ότι οι δωρεές φτάνουν στον προορισμό τους

Ιδιαίτερη σημασία έχει το ζήτημα της συγκέντρωσης χρημάτων μέσω εράνων, καθώς πρόκειται για μια πρακτική που βασίζεται στην εμπιστοσύνη και την ευαισθησία των πολιτών. Στην Κύπρο, η διενέργεια εράνων διέπεται από τον περί Διενέργειας Εράνων Νόμο του 2014, ο οποίος προβλέπει συγκεκριμένες διαδικασίες αδειοδότησης και λογοδοσίας.

Όπως διευκρινίζει το Υπουργείο, κανένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν μπορεί να διεξάγει έρανο χωρίς προηγούμενη άδεια από την αρμόδια Αρχή. Για παγκύπριους εράνους αρμόδιο είναι το Υπουργείο Εσωτερικών, ενώ για τοπικούς εράνους η οικεία Επαρχιακή Διοίκηση.

Επιπλέον, ο διοργανωτής υποχρεούται να ανοίξει ειδικό λογαριασμό σε εγκεκριμένο πιστωτικό ίδρυμα, ο οποίος αφορά αποκλειστικά τον συγκεκριμένο έρανο. Στην άδεια καθορίζονται επίσης τα πρόσωπα που θα συμμετέχουν στη συλλογή χρημάτων, καθώς και ο τρόπος και το μέσο διεξαγωγής του.

Η λογοδοσία, ωστόσο, γίνεται κυρίως μετά την ολοκλήρωση του εράνου. Οι διοργανωτές υποχρεούνται να δημοσιεύσουν στον ημερήσιο Τύπο τα αποτελέσματα της εκστρατείας και να υποβάλουν αναλυτικούς λογαριασμούς εσόδων και εξόδων στην αρμόδια Αρχή. Όταν το ποσό που συγκεντρώνεται υπερβαίνει τις 30.000 ευρώ, απαιτείται οι λογαριασμοί να έχουν ελεγχθεί από εγκεκριμένους ανεξάρτητους ελεγκτές.

Εάν διαπιστωθεί ότι τα χρήματα χρησιμοποιήθηκαν για διαφορετικό σκοπό από εκείνον για τον οποίο συγκεντρώθηκαν, προβλέπεται η λήψη διοικητικών μέτρων ή και η διαβίβαση της υπόθεσης στις διωκτικές Αρχές.

Οι παράνομοι έρανοι και οι εκκλήσεις μέσω κοινωνικών δικτύων

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα στοιχεία που προκύπτουν από την απάντηση του Υπουργείου αφορά την έκταση των παράνομων εράνων. Όπως αναφέρεται, δεν υπάρχει ενιαίο μητρώο που να καταγράφει το σύνολο των περιστατικών των τελευταίων ετών, καθώς αρκετές καταγγελίες υποβάλλονται απευθείας στην Αστυνομία, χωρίς να ενημερώνεται σχετικά το Υπουργείο Εσωτερικών.

> **Το Υπουργείο Εσωτερικών διευκρινίζει ότι δεν παρεμβαίνει στην αξιοποίηση των εσόδων και της περιουσίας των οργανώσεων, εφόσον εξυπηρετούνται οι καταστατικοί τους σκοποί**

Η συντριπτική πλειοψηφία των καταγγελιών που εξετάζονται αφορά ανεξέλεγκτες εκκλήσεις για κατάθεση χρημάτων σε προσωπικούς τραπεζικούς λογαριασμούς μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και παράνομες προσεγγίσεις πολιτών στους δρόμους με σκοπό τη συγκέντρωση εισφορών.

Σε περίπτωση εντοπισμού παράνομου εράνου, ενεργοποιούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία κυρώσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν χρηματικό πρόστιμο έως 5.000 ευρώ ή και ποινή φυλάκισης μέχρι δύο έτη.

Η ευθύνη του πολίτη και τα όρια της κρατικής εποπτείας

Το Υπουργείο Εσωτερικών αναγνωρίζει ότι, παρά τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου και τις δικλίδες ασφαλείας που έχουν θεσπιστεί, η πλήρης αποτροπή φαινομένων οικονομικής εκμετάλλευσης προϋποθέτει και τη συνεργασία των πολιτών.

Συστήνει στο κοινό να βεβαιώνεται ότι οι εισφορές και οι δωρεές κατευθύνονται σε εγγεγραμμένους οργανισμούς και να ζητά πάντοτε την έκδοση σχετικών αποδείξεων.

Παράλληλα, διευκρινίζει ότι οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί διαθέτουν επιχειρησιακή αυτονομία και ότι το Υπουργείο δεν παρεμβαίνει στον τρόπο αξιοποίησης των εσόδων και της περιουσίας τους, εφόσον αυτά εξυπηρετούν τους σκοπούς που προβλέπονται στο καταστατικό τους.

Το ζήτημα, επομένως, δεν περιορίζεται στον αριθμό των οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο ή στην ύπαρξη ενός νομοθετικού πλαισίου. Αφορά κυρίως την αποτελεσματικότητα της εποπτείας, τη διαφάνεια στη διαχείριση των χρημάτων και τη δυνατότητα των πολιτών να γνωρίζουν πού καταλήγει κάθε ευρώ που προσφέρουν.

Από φρουρός του ΝΑΤΟ σε περιφερειακή δύναμη

ΑΠΟΨΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΒΑΣ*

«Ιδιο κρεβάτι, διαφορετικά όνειρα». Η γνωστή φράση του Τσου Ενλάι για την αμερικανοσοβιετική ύφεση της δεκαετίας του 1970 αποτυπώνει εύστοχα και τις σημερινές αντιφάσεις του ΝΑΤΟ. Στο εσωτερικό της Συμμαχίας, η κοινή στρατηγική συνύπαρξη δεν συνεπάγεται απαραίτητα ταυτότητα συμφερόντων. Η Τουρκία αποτελεί ίσως το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αυτής της πραγματικότητας.

Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, η γεωγραφική θέση της Τουρκίας την καθιστούσε έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της δυτικής στρατηγικής. Ο έλεγχος των Στενών, η πρόσβαση στη Μαύρη Θάλασσα και η εγγύτητα προς τη Σοβιετική Ένωση προσέδιδαν στην Άγκυρα στρατηγική σημασία δυσανάλογη προς το οικονομικό της μέγεθος. Η Τουρκία λειτουργούσε ως προκεχωρημένο φυλάκιο της Δύσης.

Η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, ωστόσο, άλλαξε ριζικά αυτήν τη συνθήκη. Όπως είχε επισημάνει ο Σέριζιο Ρομάνο, το τέλος του διπολικού συστήματος δημιούργησε νέους γεωπολιτικούς ορίζοντες για την Τουρκία, από τον Καύκασο και την Κεντρική Ασία έως τη Μέση Ανατολή. Η χώρα έπαψε να είναι απλώς ο φύλακας των νοτιοανατολικών συνόρων της Δύσης και άρχισε να διεκδικεί έναν αυτόνομο περιφερειακό ρόλο.

Η εξέλιξη αυτή δεν αποτελεί αποκλειστικά προσωπικό σχέδιο του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, όπως συχνά παρουσιάζεται στα δυτικά μέσα ενημέρωσης. Η προσωποποίηση της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής παραβλέπει μια βαθύτερη ιστορική και στρατηγική μεταβολή: τη μετάβαση του διεθνούς συστήματος στη μεταψυχροπολεμική εποχή και την αποδιάρθρωση των παραδοσιακών ισορροπιών στη Μέση Ανατολή. Οι τουρκικές πρωτοβουλίες αποτελούν μέρος αυτής της νέας πραγματικότητας, στην οποία οι περιφερειακές δυνάμεις επιδιώκουν μεγαλύτερη αυτονομία και λιγότερη εξάρτηση από τις μεγάλες δυνάμεις.

Ο πόλεμος στη Συρία, από το 2011, επιτάχυνε αυτήν τη διαδικασία. Η κουρδική διάσταση, οι ανταγωνισμοί με τις ΗΠΑ και η στρατιωτική παρουσία της Τουρκίας πέρα από τα σύνορά της ανέδειξαν τα όρια της ΝΑΤΟϊκής συνοχής. Η Άγκυρα και η Ουάσιγκτον, παρά την κοινή τους συμμετοχή στη Συμμαχία, βρέθηκαν να υποστηρίζουν διαφορετικούς παράγοντες στο ίδιο επιχειρησιακό περιβάλλον.

Παράλληλα, ο παντουρκισμός, ο πανισλαμισμός και ο νεοοθωμανισμός προσφέρουν διαφορετικά ιδεολογικά εργαλεία για τη διεύρυνση της τουρκικής επιρροής. Δεν συνιστούν ένα ενιαίο πρόγραμμα, αλλά συγκροτούν ένα πολιτικό πλαίσιο που επιτρέπει στην Άγκυρα να προβάλλεται ως δύναμη με συμφέροντα στην Ανατολική Μεσόγειο, στα Βαλκάνια, στον Καύκασο και στον ισλαμικό κόσμο.

Η στρατηγική «Γαλάζια Πατρίδα» (Mavi Vatan) αποτυπώνει αυτήν τη φιλοδοξία στη θαλάσσια διάσταση. Η αμφισβήτηση των θαλάσσιων οριοθετήσεων, η αντιπαράθεση με την Ελλάδα και την Κύπρο και η συμφωνία με τη Λιβύη το 2019 αποτελούν εκφάνσεις της προσπάθειας της Τουρκίας να συμμετέχει καθοριστικά στη διαμόρφωση των ισορροπιών της Ανατολικής Μεσογείου.

> **Εδώ βρίσκεται και η ουσία της νέας τουρκικής στρατηγικής. Η Άγκυρα δεν εγκαταλείπει το ΝΑΤΟ, αλλά αξιοποιεί τη συμμετοχή της στη Συμμαχία ως ένα από τα πολλά εργαλεία της εξωτερικής της πολιτικής**

Η παρουσία της στη Λιβύη και στο Κέρας της Αφρικής, μέσω στρατιωτικής συνεργασίας, εξοπλισμών και οικονομικών επενδύσεων, διευρύνει περαιτέρω το γεωπολιτικό της αποτύπωμα. Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας ενισχύει την επιχειρησιακή αυτονομία της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η αμυντική προσέγγιση με το Πακιστάν και τη Σαουδική Αραβία. Η συνεργασία αυτή αντανακλά την επιθυμία περιφερειακών δυνάμεων να διαφοροποιήσουν τις εγγυήσεις ασφαλείας τους, χωρίς απαραίτητα να διαρρήξουν τις σχέσεις τους με την Ουάσιγκτον. Πρόκειται για μια λογική πολυευθυγράμμισης (multialignment), στην οποία η Τουρκία επιδιώκει να διατηρεί ταυτόχρονα πολλαπλές στρατηγικές σχέσεις.

Εδώ βρίσκεται και η ουσία της νέας τουρκικής στρατηγικής. Η Άγκυρα δεν εγκαταλείπει το ΝΑΤΟ, αλλά αξιοποιεί τη συμμετοχή της στη Συμμαχία ως ένα από τα πολλά εργαλεία της εξωτερικής της πολιτικής. Διατηρεί σχέσεις με τη Ρωσία, συνεργάζεται με Δυτικούς συμμάχους και αναπτύσσει δεσμούς με δυνάμεις της Μέσης Ανατολής και της Ασίας.

Ωστόσο, οι φιλοδοξίες αυτές προσκρούουν σε ουσιαστικούς περιορισμούς. Η οικονομική αστάθεια, οι χρηματοδοτικές ανάγκες, η εξάρτηση από τεχνολογίες και η δυνατότητα διατήρησης μακροχρόνιων στρατιωτικών επιχειρήσεων περιορίζουν την τουρκική προβολή ισχύος.

Η Τουρκία, επομένως, δεν μετατρέπεται αυτομάτως σε παγκόσμια δύναμη. Επιχειρεί να αξιοποιήσει τη γεωγραφία, τη στρατιωτική της ικανότητα και τη διπλωματική της ευελιξία για να μετατρέψει τη θέση της σε πολιτική αυτονομία. Σε μια μακροπρόθεσμη προοπτική, η Τουρκία θα μπορούσε να επιδιώξει να διευρύνει ακόμη περισσότερο τη γεωπολιτική της προβολή, αποκτώντας σταδιακά πρόσβαση σε ευρύτερους θαλάσσιους ορίζοντες και φιλοδοξώντας να αναδειχθεί στην κυρίαρχη περιφερειακή δύναμη της Μέσης Ανατολής. Ένα τέτοιο ενδεχόμενο συνδέεται και με την πιθανότητα μιας μελλοντικής, ουσιαστικής αποχώρησης των Ηνωμένων Πολιτειών από την περιοχή, η οποία θα δημιουργούσε ένα σημαντικό στρατηγικό κενό. Ωστόσο, αυτή η προοπτική προσκρούει σε ένα θεμελιώδες εμπόδιο: το Ισραήλ δεν είναι διατεθειμένο, τουλάχιστον στην παρούσα φάση, να αποδεχθεί έναν ρόλο δευτερεύοντος στρατηγικού εταίρου υπό την τουρκική ηγεμονία. Αντιθέτως, επιδιώκει να διατηρήσει τη δική του στρατηγική αυτονομία και πρωτοκαθεδρία, γεγονός που καθιστά τον ανταγωνισμό μεταξύ Άγκυρας και Τελ Αβίβ έναν από τους καθοριστικούς παράγοντες για τη μελλοντική αρχιτεκτονική ασφαλείας της Μέσης Ανατολής.

Όπως έχει επισημάνει ο διπλωμάτης Σέριζιο Ρομάνο, η Τουρκία έπαψε σταδιακά να αποτελεί απλώς τη «φρουρό» της Δύσης και της νοτιοανατολικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ. Η μετάβαση αυτή δεν είναι αποκλειστικά αποτέλεσμα της πολιτικής του Ερντογάν, αλλά έκφραση της ευρύτερης αναδιάταξης του διεθνούς συστήματος μετά τον Ψυχρό Πόλεμο και της κρίσης των παραδοσιακών ισορροπιών στη Μέση Ανατολή, που δημιουργούν νέα περιθώρια στρατηγικής αυτονομίας και περιφερειακής προβολής ισχύος.

*Αναλυτής Γεωπολιτικής

Η εκπαίδευση στην κατεχόμενη Καρπασία στα δίσεκτα χρόνια

ΑΠΟΨΗ
ΔΡ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ (ΝΤΙΝΟΣ) ΑΥΓΟΥΣΤΗ*

Στα πρώτα χρόνια που ακολούθησαν τη βάρβαρη τουρκική εισβολή του 1974, η Ελληνική Παιδεία στην Καρπασία βρέθηκε αντιμέτωπη με πρωτόγνωρες δυσκολίες και σχεδόν ανυπέρβλητα εμπόδια. Την περίοδο εκείνη, σε ολόκληρη την Καρπασία λειτουργούσαν –ή, ακριβέστερα, υπολειτουργούσαν– μόλις δύο δημοτικά σχολεία, κάτω από εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες και με σοβαρές ελλείψεις σε εκπαιδευτικό υλικό και μέσα.

Το ένα βρισκόταν στο Ριζοκάρπασο, όπου υπηρετούσαν οι δασκάλες Δέσποινα Κολατσή Μουζούρη και Γιαννούλα Λαζαρίδου Βασιλείου, καθώς και ο δάσκαλος Ηλίας Γιαλλούρης. Το άλλο λειτουργούσε στην Αγία Τριάδα Γιαλούσας, όπου η Ελένη Φωκά, με απαράμιλλο θάρρος, αφοσίωση και πίστη στην αποστολή της, κρατούσε άσβεστη τη φλόγα της Ελληνικής Παιδείας, διαφυλάσσοντας τη γλώσσα, την ιστορική μνήμη και την εθνική συνείδηση των εγκλωβισμένων παιδιών.

Τον Δεκέμβριο του 1996, η εκδίωξη της Ελένης Φωκά από το κατεχόμενο χωριό της σήμανε και το οριστικό τέλος της λειτουργίας του σχολείου της Αγίας Τριάδας. Με την απομάκρυνσή της έκλεισε και η σχολική αίθουσα, αφήνοντας τα παιδιά της περιοχής χωρίς τη δυνατότητα να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους στον τόπο τους. Ήταν ένα ακόμη πλήγμα για τις οικογένειες που αγωνίζονταν να παραμείνουν στις πατρογονικές τους εστίες.

Η παρουσία των τριών διδασκαλισσών δεν αποτελούσε απλώς μια εκπαιδευτική αποστολή. Ήταν μια βαθιά πράξη προσφοράς, αντίστασης και ευθύνης απέναντι στα παιδιά και στον τόπο τους. Με υπομονή, επιμονή και απαράμιλλη αφοσίωση, συνέχιζαν να επιτελούν το παιδαγωγικό τους έργο, παρά τις πιέσεις και τους εκφοβισμούς. Γνώριζαν πως κάθε μάθημα ελληνικής γλώσσας, κάθε σελίδα Ιστορίας και κάθε λέξη που ακουγόταν μέσα στη σχολική αίθουσα αποτελούσε μια μικρή, αλλά ουσιαστική πράξη διατήρησης της ιστορικής μνήμης και της εθνικής ταυτότητας.

Γιατί, για εκείνες, η διδασκαλία δεν ήταν απλώς επάγγελμα· ήταν χρέος, αγώνας και συνειδητή στάση ζωής.

Ο αγώνας για τη μόρφωση ήταν καθημερινός και πολυμέτωπος. Τα σχολικά βιβλία που αποστέλλονταν από την Κυπριακή Δημοκρατία συχνά κατακρατούνταν για μεγάλα χρονικά διαστήματα από τις κατοχικές «αρχές» ή εξαφανίζονταν κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες. Οι εκπαιδευτικοί βρίσκονταν αντιμέτωποι με πιέσεις, απαγορεύσεις και περιορισμούς. Η ελεύθερη διδασκαλία της ελληνικής Ιστορίας παρεμποδιζόταν, ενώ ακόμη και η μετάβασή τους στις ελεύθερες περιοχές, όταν αυτό ήταν αναγκαίο, δεν ήταν αυτονόητη.

Και όταν τα παιδιά κατάφερναν, έπειτα από χίλιες δυσκολίες, να ολοκληρώσουν το δημοτικό σχολείο, οι γονείς βρίσκονταν μπροστά σε ένα οδυνηρό δίλημμα, που κανένας γονιός δεν θα έπρεπε ποτέ να αντιμετωπίσει: να εγκαταλείψουν τα σπίτια και τα χωριά τους, προκειμένου τα παιδιά τους να συνεχίσουν τη φοίτησή τους στο γυμνάσιο, ή να παραμείνουν στη γη των προγόνων τους, με τίμημα τη διακοπή της εκπαιδευτικής πορείας των παιδιών τους.

Κάποιοι πήραν τον δύσκολο δρόμο του αποχωρισμού. Έστειλαν τα παιδιά τους μόνα στις ελεύθερες περιοχές, μακριά από την οικογενειακή θαλπωρή, για να μη στερηθούν το δικαίωμα στη μόρφωση. Οι γονείς, όμως, παρέμειναν πίσω. Έμειναν στα χωριά τους, στα σπίτια τους, στη γη που τους κληροδότησαν οι πρόγονοί τους. Με βαρύ προσωπικό και οικογενειακό τίμημα, συνέχισαν να κρατούν ζωντανή την ελληνική παρουσία στην Καρπασία. Κάθε οικογένεια που παρέμενε εκεί, αποτελούσε έναν ακόμη κρίκο στην αλυσίδα της ιστορικής συνέχειας του τόπου.

Για πολλούς, ωστόσο, ο αγώνας της παραμονής έγινε σταδιακά δυσβάστακτος. Η απουσία βασικών υπηρεσιών, η απομόνωση και, κυρίως, η ανεπάρκεια της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μετέτρεπαν ακόμη και τις πιο στοιχειώδεις ανάγκες της καθημερινότητας σε δοκιμασία. Η πρόσβαση σε γιατρό, φάρμακα και νοσηλευτική φροντίδα δεν ήταν δεδομένη, αλλά αποτελούσε διαρκή πηγή αγωνίας, ιδίως για τους ηλικιωμένους και τους ανθρώπους με προβλήματα υγείας. Έτσι, πολλοί αναγκάσθηκαν να πάρουν τον δρόμο της προσφυγιάς, εγκαταλείποντας τον τόπο τους όχι επειδή έπαψαν να τον αγαπούν, αλλά επειδή οι συνθήκες διαβίωσης δεν τους άφηναν άλλη επιλογή.

Και, όμως, όσοι παρέμειναν στην Καρπασία δεν εγκατέλειψαν τον αγώνα τους μέσα στην καθημερινότητα της κατοχής. Κράτησαν ζωντανές τη γλώσσα, την πίστη, τις παραδόσεις και τη μνήμη των προγόνων τους. Με την παρουσία και την επιμονή τους έγιναν οι ζωντανοί θεματοφύλακες ενός τόπου που αρνήθηκε να ξεχάσει τις ρίζες του.

Γιατί, στην Καρπασία, η εκπαίδευση δεν ήταν μόνο δικαίωμα των παιδιών. Ήταν αγώνας για την αξιοπρέπεια, την ελευθερία και τη διατήρηση της ελληνικής ταυτότητας. Και κάθε σχολείο που έκλεινε, κάθε δάσκαλος που εκδιωκόταν, κάθε παιδί που αναγκαζόταν να αποχωριστεί τους γονείς του αποτελούσε ακόμη μία πληγή στην ιστορική συνέχεια του τόπου.

Υστερόγραφο: Σήμερα, τα πράγματα στην Καρπασία είναι αναμφίβολα πιο εύκολα. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι έχουν διαμορφωθεί συνθήκες πραγματικής ελευθερίας. Πραγματική ελευθερία θα υπάρξει μόνον όταν αποκατασταθούν πλήρως τα δικαιώματα των ανθρώπων της και η περιοχή μπορέσει να ξαναζήσει με ειρήνη, ασφάλεια και αξιοπρέπεια... Κι όταν οι Τούρκοι έποικοι τα μαζέψουν και γυρίσουν εκεί που ανήκουν... στη Μογγολία τους...

*Μικρό απόσπασμα από το υπό έκδοση βιβλίο μου με τίτλο «ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΚΑΡΠΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΗΡΩΙΔΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΕΣ ΤΗΣ - Οι φωνές που δεν σίγησαν και μια μνήμη από τη Λάρισα».

*Ακαδημαϊκός - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, από το Μονάγρι Λεμεσού
av.avgoustinos@gmail.com

Ολγκίν: Ακόμη μία αναξιόπιστη απεσταλμένη του Γ.Γ. του ΟΗΕ στην Κύπρο

ΑΠΟΨΗ
ΚΡΙΣ ΜΙΧΑΗΛ

Η κριτική προς την πολιτική των ίσων αποστάσεων που ακολουθούν τα Ηνωμένα Έθνη στο Κυπριακό αποτελεί διαχρονικό σημείο τριβής στην κυπριακή πολιτική σκηνή. Εδώ και δεκαετίες, η ελληνοκυπριακή πλευρά διαπιστώνει ότι οι εκθέσεις, οι δηλώσεις και οι διπλωματικές τοποθετήσεις του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ συχνά διαμορφώνονται με τρόπο που δημιουργεί την εντύπωση εξίσωσης των ευθυνών μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Τουρκίας. Μια προσέγγιση που, αντί να συμβάλλει στην αποκατάσταση της διεθνούς νομιμότητας, κινδυνεύει να διαιωνίζει το αδιέξοδο και να υποβαθμίζει τις πραγματικές διαστάσεις του Κυπριακού.

Η παρουσία της προσωπικής απεσταλμένης του Γενικού Γραμματέα, κ. Μαρίας Άνχελα Ολγκίν, αντί να δημιουργεί προσδοκίες για μια διαφορετική διπλωματική προσέγγιση, προκαλεί ολοένα περισσότερα ερωτήματα και έντονη δυσφορία στη Λευκωσία. Οι συνεχείς δημόσιες τοποθετήσεις της, οι παραινέσεις προς την κυπριακή ηγεσία και η στάση της απέναντι στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Νίκο Χριστοδουλίδη, δημιουργούν την εντύπωση ότι η πίεση ασκείται περισσότερο προς την πλευρά που υπερασπίζεται το συμφωνημένο πλαίσιο λύσης παρά προς εκείνη που επιμένει σε απαράδεκτες αξιώσεις.

Το Κυπριακό, όμως, δεν είναι μια συνηθισμένη διαφορά μεταξύ δύο ισότιμων πλευρών. Είναι ένα διεθνές ζήτημα που χαρακτηρίζεται από την τουρκική στρατιωτική κατοχή, την παραβίαση της κυριαρχίας της Κυπριακής Δημοκρατίας και τη συνεχιζόμενη προσπάθεια δημιουργίας νέων τετελεσμένων.

Η Τουρκία εισέβαλε, διατηρεί στρατεύματα στο νησί και εξακολουθεί να προβάλλει την απαίτηση για λύση δύο κρατών, σε αντίθεση με το συμφωνημένο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών.

Κι όμως, η κυρία Ολγκίν επιμένει να επαναλαμβάνει ότι η λύση εξαρτάται από τους δύο ηγέτες. Μια διατύπωση που μπορεί να ακούγεται διπλωματικά ουδέτερη, αλλά στην πραγματικότητα παραλείπει μια κρίσιμη παράμετρο: χωρίς την πολιτική βούληση της Άγκυρας, καμία ουσιαστική διαπραγμάτευση δεν μπορεί να προχωρήσει. Η Τουρκία δεν είναι ένας αόριστος παράγοντας. Είναι η δύναμη που καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις εξελίξεις στην κατεχόμενη περιοχή και επηρεάζει καθοριστικά την πολιτική της τουρκοκυπριακής ηγεσίας.

Επομένως, το ερώτημα είναι απλό: Γιατί η δημόσια πίεση προς τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη εμφανίζεται τόσο έντονη, ενώ η αντίστοιχη πίεση προς την Τουρκία δεν έχει την ίδια σαφήνεια και αποφασιστικότητα; Γιατί η άρνηση της Λευκωσίας να αποδεχθεί τις τουρκικές αξιώσεις παρουσιάζεται ως εμπόδιο στην πρόοδο, όταν αποτελεί στοιχειώδη υπεράσπιση της διεθνούς νομιμότητας και των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας;

Η κ. Ολγκίν οφείλει να αντιληφθεί ότι η αντικειμενικότητα δεν σημαίνει ίσες αποστάσεις από όλους, ανεξαρτήτως ευθυνών. Σημαίνει συνέπεια απέναντι στις αρχές, σεβασμό στο Διεθνές Δίκαιο και σαφή αναφορά σε εκείνους που παραβιάζουν τη νομιμότητα. Διαφορετικά, η διπλωματική ουδετερότητα μεταβάλλεται σε πολιτική εξισορρόπηση που ευνοεί τη διαιώνιση της κατοχής.

Ιδιαίτερα προβληματική είναι και η αναφορά της απεσταλμένης στις επαφές της με την «Κοινωνία των πολιτών». Η κυρία Ολγκίν παρουσιάζει αυτές τις συναντήσεις ως σημαντικό στοιχείο της προσπάθειάς της να κατανοήσει τις κοινωνικές αντιλήψεις και τις προσδοκίες για το μέλλον της Κύπρου. Ωστόσο, προκύπτουν εύλογα ερωτήματα: Ποιοι επιλέγονται γι' αυτές τις επαφές; Ποια είναι τα κριτήρια εκπροσώπησης; Και κατά πόσον ακούγονται οι φωνές των προσφύγων, των εκτοπισμένων, των κατοίκων των κατεχόμενων περιοχών και των ανθρώπων που εξακολουθούν να βιώνουν καθημερινά τις συνέπειες της τουρκικής κατοχής;

Η «Κοινωνία των πολιτών» δεν μπορεί να αποτελεί ένα επιλεκτικό σύνολο συνομιλητών που εξυπηρετεί τη δημιουργία μιας συγκεκριμένης πολιτικής εικόνας. Ούτε μπορεί να χρησιμοποιείται ως άλλοθι για την παράκαμψη θεσμικών εκπροσώπων και οργανωμένων φορέων, που έχουν άμεση σχέση με το Κυπριακό. Η πραγματική κοινωνία της Κύπρου δεν αποτελείται μόνο από όσους συμφωνούν με τις διπλωματικές προσεγγίσεις της απεσταλμένης. Περιλαμβάνει ανθρώπους που έχασαν τις περιουσίες τους, πρόσφυγες που περιμένουν την επιστροφή τους και δήμους που εξακολουθούν να εκπροσωπούν κατεχόμενες περιοχές.

> **Η αξιοπιστία της κ. Ολγκίν θα κριθεί από το κατά πόσον θα επιδείξει πραγματική αντικειμενικότητα, θεσμικό σεβασμό και ίση ευαισθησία απέναντι σε όλες τις φωνές της Κύπρου**

Και εδώ ανακύπτει ένα ακόμη σοβαρό ζήτημα, το οποίο αφορά την καταγγελλόμενη στάση της κ. Ολγκίν απέναντι στον Δήμαρχο Αμμοχώστου. Σύμφωνα με όσα αναφέρει ο Δήμος, εδώ και περίπου έναν χρόνο επιχειρεί να εξασφαλίσει συνάντηση μαζί της, χωρίς ουσιαστική ανταπόκριση. Εάν αυτή η καταγγελία επιβεβαιώνεται, τότε η στάση της απεσταλμένης απαιτεί άμεσες και πειστικές εξηγήσεις.

Η Αμμόχωστος δεν είναι μια οποιαδήποτε κατεχόμενη περιοχή. Είναι σύμβολο της τουρκικής εισβολής, της προσφυγιάς, της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της συνεχιζόμενης αδικίας.

Ο Δήμαρχος Αμμοχώστου εκπροσωπεί έναν ιστορικό Δήμο, τους εκτοπισμένους κατοίκους του και την απαίτηση επιστροφής της πόλης στους νόμιμους κατοίκους της. Δεν αποτελεί έναν περιθωριακό συνομιλητή, αλλά θεσμικό εκπρόσωπο μιας πόλης που εξακολουθεί να βρίσκεται υπό κατοχή.

Το ίδιο ζήτημα, σύμφωνα με τις καταγγελίες, αφορά και άλλους κατεχόμενους Δήμους. Είναι δυνατόν μια απεσταλμένη του ΟΗΕ να διαφημίζει τις επαφές της με την «Κοινωνία των πολιτών», αλλά να μην έχει ουσιαστική επικοινωνία με θεσμικούς εκπροσώπους των κατεχόμενων περιοχών; Είναι δυνατόν να αναζητείται η κοινωνική διάσταση του Κυπριακού, την ώρα που οι δήμοι που εκπροσωπούν την προσφυγιά και την κατοχή αισθάνονται ότι παραμένουν στο περιθώριο;

Η Αμμόχωστος δεν μπορεί να βρίσκεται εκτός της διπλωματικής ατζέντας. Οι κατεχόμενοι Δήμοι δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται ως ανεπιθύμητοι συνομιλητές. Και η κ. Ολγκίν οφείλει να εξηγήσει γιατί δεν ανταποκρίνεται σε αυτές τις θεσμικές προσπάθειες, εφόσον πράγματι ισχύουν όσα καταγγέλλονται.

Η προσωπική απεσταλμένη του Γενικού Γραμματέα δεν είναι κυβερνήτης της Κύπρου. Δεν έχει εντολή να επιβάλλει πολιτικές επιλογές, ούτε να υποδεικνύει στον εκλεγμένο Πρόεδρο της Δημοκρατίας ποια εθνική θέση πρέπει να εγκαταλείψει. Η αποστολή της είναι να διευκολύνει την προσπάθεια για λύση, με σεβασμό στο Διεθνές Δίκαιο, στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και στην κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η συνεχής κριτική προς τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη, όταν εκείνος δεν αποδέχεται τις τουρκικές αξιώσεις, δημιουργεί εύλογα την εντύπωση ότι η απεσταλμένη αντιμετωπίζει ως πρόβλημα την άρνηση της Λευκωσίας να υποχωρήσει από βασικές αρχές. Αυτό δεν μπορεί να αποτελεί αποδεκτή βάση διαμεσολάβησης. Η υπεράσπιση των ψηφισμάτων του ΟΗΕ δεν είναι αδιαλλαξία. Είναι υποχρέωση.

Η κ. Ολγκίν οφείλει να απαντήσει στις καταγγελίες για τις επιλεκτικές επαφές της, να εξηγήσει τη στάση της απέναντι στους κατεχόμενους δήμους και να απομακρύνει γιατί η δημόσια πίεση προς τη Λευκωσία εμφανίζεται εντονότερη από την πίεση προς την Άγκυρα.

Το Κυπριακό δεν χρειάζεται ακόμη έναν διπλωματικό διαχειριστή του αδιεξόδου. Χρειάζεται έναν απεσταλμένο που να αναγνωρίζει την πραγματική διάσταση της κατοχής, να υπερασπίζεται έμπρακτα το συμφωνημένο πλαίσιο λύσης και να μην αφήνει περιθώρια για την κανονικοποίηση των τουρκικών αξιώσεων.

Η αξιοπιστία της κ. Ολγκίν δεν θα κριθεί από τις δημόσιες δηλώσεις της, ούτε από τις συναντήσεις που επιλέγει να πραγματοποιεί. Θα κριθεί από το κατά πόσον θα επιδείξει πραγματική αντικειμενικότητα, θεσμικό σεβασμό και ίση ευαισθησία απέναντι σε όλες τις φωνές της Κύπρου.

Μέχρι τότε, η δυσπιστία που προκαλεί η στάση της θα παραμένει μια σοβαρή πολιτική ανησυχία. Και η Κύπρος δικαιούται να απαιτεί από κάθε εκπρόσωπο των Ηνωμένων Εθνών όχι απλώς διπλωματικές διατυπώσεις, αλλά συνέπεια, δικαιοσύνη και σεβασμό στην ιστορική πραγματικότητα του τόπου.

Γενεύη: Ευγνωμοσύνη, αγάπη και τιμή (hommage) από έναν άλλον Έλληνα

ΑΠΟΨΗ
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Είχα τη χαρά και την τιμή να διαβάσω ένα άρθρο σε μια ελβετική εφημερίδα, γραμμένο από έναν Έλληνα, για τη Γενεύη, στην οποίαν έζησε ως Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος για πέντε χρόνια (βλ. Alexandre Yennimatas, Consul General de Grθce a Genθve, "Genθve: L' au revoir d' un ami devoui", Tribune de Genθve). Αυτό το άρθρο με συγκίνησε. Γιατί αισθάνομαι, μεταξύ άλλων, ακριβώς τα ίδια με τον συγγραφέα του.

Εγώ έζησα στη Γενεύη οκτώ χρόνια τουλάχιστον (1961-1969) φοιτώντας στο Πανεπιστήμιο και στο Ινστιτούτο Ανωτάτων Διεθνών Σπουδών (HEI) της Γενεύης. Όταν έφυγα από τη Γενεύη, μετά το πέρας των σπουδών μου, έγραψα στις 16 Μαρτίου 1970 ένα άρθρο με τις αναμνήσεις μου, στην κυπριακή Εφημερίδα «Κύπρος» και δημοσιεύθηκε μετά στο βιβλίο μου «Θέσεις...» (βλ. Χρίστου Α. Θεοδούλου, Θέσεις. Από τη Διεθνή και Κυπριακή Πολιτική ζωή (1957-1970), Λευκωσία, ΧΕΛΚΑ, 1971, σελ. 59-60 «Γενεύη, 1961-1969»).

Ο κ. Γεννηματάς γράφει για τον φιλελληνισμό της Γενεύης, που τον έζησα και περιέγραψα και εγώ στο πιο πάνω άρθρο μου.

Ο καθηγητής μου Ρενέ Σιερέρ κάθε χρόνο έδινε διαλέξεις στο Πανεπιστήμιο για το «Συμπόσιο» του Πλάτωνος και με την ίδια πάντα συγκίνηση μιλούσε για κάθε στιγμή του έργου και για τον Αλκιβιάδη, «τον πιο ωραίο των Αθηναίων» (ενθ., σελ. 60).

Η Γενεύη δεν ξέχασε ποτέ ότι είναι η πόλη του Ζιαν-Γκαμπριέλ Εϊνάρ, του φιλέλληνα Γενοβέζου τραπεζίτη. Κι όταν στις ταραχές της Κύπρου μας ο λαός της κλήθηκε να ξαναδώσει για μια ακόμη φορά τη συμπαράστασή του στον αγώνα του Ελληνισμού, απάντησε μ' ένα βροντερό «παρών». Στη συγκέντρωση που έγινε, θυμούμαι, στο «Ατενέ», πρώτος και καλύτερος μίλησε ο μεγάλος Μπω Μποβύ. Ο Μπω Μποβύ, που όταν κάποτε μίλησε στην Αθήνα, έγραψε γι' αυτόν επιγραμματικά Έλληνας κριτικός: «Μίλησε ο Μπω Μποβύ (στα Ελληνικά) στον Παρνασσό, και φύγαμε όλοι με το κεφάλι σκυφτό...» (ενθ., σελ. 60).

Στη Γενεύη στη δεκαετία του ΄60 εκτός από τον Μπω Μποβύ υπήρχε ακόμη ένας Γενοβέζος φιλέλληνας καθηγητής, ο Μπουβιέ, που δίδασκε στη φημισμένη ecole d' interpretes, που είχε πάμπολλες Ελληνίδες και Κυπρίες φοιτήτριες.

Με το τέλος των σπουδών μου στη Γενεύη, δεν έχω φύγει, τελειωτικά, έχω την τύχη να την επισκέπτομαι οπότε μπορώ και όσες περισσότερες φορές μπορώ. Οι περισσότεροι φίλοι μου φεύγουν σιγά-σιγά, μένουν, όμως, πάντα, οι τόποι, οι αναμνήσεις, οι θύμησες και τα θυμητάρια. Κι ο αέρας της Γενεύης, το πνεύμα της και το κοσμοπολίτικό της...

c.a.theodoulou@theodoulou.cy
Νομικός, πολιτικός επιστήμων, διεθνολόγος και πολιτικός αναλυτής

Γενική Συνέλευση ΟΗΕ: Το θέατρο του παραλόγου

ΑΠΟΨΗ
ΔΑΝΟΣ Π. ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Η ετήσια παρέλαση των ηγετών στο βήμα της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών συνηθίζει να προσφέρει μαθήματα διπλωματικής ευγλωττίας. Συχνά όμως μετατρέπεται σε ένα θλιβερό θέατρο του παραλόγου, όπου οι μεγαλύτεροι καταπατητές του Διεθνούς Δικαίου εμφανίζονται ως δήθεν θεματοφύλακες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιγελαστές της Ιστορίας, των υποτιθέμενων αξιών του ΟΗΕ και κήρυκες μιας ψευδεπίγραφης ηθικής.

Όταν σκοτεινές φιγούρες όπως ο Άχμεντ αλ Σάρα - (άλλοτε Αμπού Μοχάμαντ αλ Γκολάνι), επικεφαλής οργάνωσης με ιστορικούς δεσμούς με την Αλ Κάιντα, υπεύθυνος για σοβαρότατες παραβιάσεις του ανθρωπιστικού δικαίου και αποτρόπαιες δημόσιες εκτελέσεις- φορούν ένα κοστούμι «Αρμάνι» και μεταμορφώνονται μέσα σε μια νύχτα σε «προέδρους» κρατών· όταν γίνονται δεκτοί στον Λευκό Οίκο και ανταλλάσσουν θερμές χειραψίες με τον Πρόεδρο της ίδιας της χώρας που μέχρι πρότινος τους είχε επικηρυγμένους για εκατομμύρια δολάρια· και, αποκορύφωμα των πάντων, χειροκροτούνται στο βήμα του ΟΗΕ, τότε η ηθική έχει καταρρεύσει ολοσχερώς.

Η διεθνής κοινότητα έχει εξοικειωθεί επικίνδυνα με το έγκλημα, μετατρέποντας τη διπλωματία σε μιαν άθλια συναλλαγή κυνικών συμφερόντων που ποδοπατά κάθε διεθνή αρχή.

Αυτή η έλλειψη ηθικής πυξίδας διαπερνά ολόκληρο το οικοδόμημα της σύγχρονης, σάπιας διπλωματίας. Δεν υπάρχει όμως πιο εξωφρενικό παράδειγμα αυτής της πολιτικής υποκρισίας από τον Ερντογάν. Έναν ηγέτη που φόρεσε το προσωπείο τού προστάτη των αδυνάτων για να καταδικάσει δήθεν τις θηριωδίες αλλού στον πλανήτη. Η παρουσία της Άγκυρας στο βήμα του ΟΗΕ δεν μας εκπλήσσει.

Η προπαγάνδα και η αναίδεια είναι τα μόνιμα χαρακτηριστικά της. Το προκλητικό μέχρι αηδίας είναι να ακούς τον Τούρκο Πρόεδρο να καταγγέλλει την παγκόσμια κοινότητα για έλλειψη

> **Όσο η Άγκυρα περιφέρεται στα διεθνή βήματα παριστάνοντας τον κήρυκα της δικαιοσύνης, εκμεταλλευόμενη τη δική μας εκκωφαντική σιωπή, η αλήθεια των ερειπίων και του σκλαβωμένου τόπου μας θα βοά**

σεβασμού στις αποφάσεις του ΟΗΕ, όταν η ίδια η Άγκυρα κρατάει τα σκήπτρα της παρανομίας, έχοντας ποδοπατήσει δεκάδες ψηφίσματα για την Κύπρο επί πενήντα δύο ολόκληρα χρόνια.

Εδώ ακριβώς αποκαλύπτεται η βαθιά, ανίατη ιστορική αμνησία και η υποκρισία της εποχής μας. Ο ίδιος άνθρωπος που τολμά να υψώνει το ηθικό του δάχτυλο για να κρίνει και να κατακρίνει άλλους, ξεχνά θεληματικά και επιδεικτικά ότι η χώρα του υπήρξε ο επιτήδειος ουδέτερος και ουσιαστικός σύμμαχος του ναζιστικού καθεστώτος στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Και, δυστυχώς, επιλέγει να ξεχνά και ο υπόλοιπος κόσμος.

Ο ίδιος αποσιωπά συστηματικά τις αποτρόπαιες μαζικές σφαγές των Αρμενίων, Ελλήνων και Ασσυρίων, που η ίδια η Ιστορία καταγράφει και αποδέχεται διεθνώς. Την ίδια στιγμή, συγκαλύπτει τα σύγχρονα κολαστήρια των τουρκικών φυλακών και τις αμείλικτες, βίαιες διώξεις κάθε πολιτικού αντιπάλου του. Και ενώ κατηγορεί άλλους για κατεστραμμένους ναούς και πολιτιστικά εγκλήματα, η κατοχική δύναμη στην Κύπρο μετράει μισό αιώνα συστηματικής βεβήλωσης, λεηλασίας, αρχαιοκαπηλίας και ισοπέδωσης εκατοντάδων ορθόδοξων ναών, ιερών χώρων και ιστορικών κειμηλίων στα κατεχόμενα εδάφη μας. Η υποκρισία δεν έχει πάτο όταν συνοδεύεται από την απόλυτη ατιμωρησία και, προπάντων, τη δική μας σιωπηλή ανοχή.

Η ανοχή αυτή, ωστόσο, δεν είναι τυχαία· είναι το προϊόν ενός ωμού γεωπολιτικού πραγματισμού. Τρέφεται από την ίδια την αδράνεια, την απουσία μιας συνεπούς επιθετικής στρατηγικής και την αυταπάτη ότι ο θύτης μπορεί να «εξημερωθεί» με υποχωρήσεις και φιλικούς καφέδες - χαρακτηριστικά μιας βαθιάς δουλοπρέπειας. Όταν η επίσημη διπλωματία μας αναλώνεται σε ευχολόγια και σε ανούσιες συζητήσεις, ικανοποιώντας τις τουρκικές απαιτήσεις και προσφέροντας συνεχείς υποχωρήσεις, στέκει αμίλητη και συνένοχη.

Αμίλητη μπροστά στον αδίστακτο, παράνομο εποικισμό - ένα διαρκές έγκλημα πολέμου σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο και τις Συνθήκες της Γενεύης, το οποίο αποσκοπεί στην οριστική εξαφάνιση της ιστορικής ταυτότητας της πατρίδας μας. Αμίλητη μπροστά στη βίαιη δημογραφική αλλοίωση των κατεχομένων. Αμίλητη στην τουρκική προπαγάνδα που αλωνίζει διεθνώς ανενόχλητη, χωρίς καμία αντίδραση.

Δίπλα σε αυτά στέκει το αίσχος του μαζικού σφετερισμού και της εμπορίας των περιουσιών των εκτοπισθέντων συμπατριωτών μας· ένα οικονομικό έγκλημα διαρκείας, που επιτρέπει σε ξένους και ντόπιους επιτήδειους να θησαυρίζουν πάνω στον πόνο και τον ξεριζωμό των προσφύγων μας.

Σε έναν κόσμο όπου οι ισχυροί χαϊδεύουν τους παραβάτες και τα κέντρα εξουσίας εκτρέφουν την παρανομία, οι προσδοκίες για δίκαιες λύσεις από τους ίδιους τους θύτες είναι επικίνδυνες αυταπάτες. Η ιστορική μνήμη παραμένει το τελευταίο και πιο απόρθητο οχυρό μας.

Όσο η Άγκυρα περιφέρεται στα διεθνή βήματα παριστάνοντας τον κήρυκα της δικαιοσύνης, εκμεταλλευόμενη τη δική μας εκκωφαντική σιωπή, η αλήθεια των ερειπίων και του σκλαβωμένου τόπου μας θα βοά. Δεν έχουμε ούτε την πολυτέλεια να λυγίσουμε ούτε το δικαίωμα της σιωπηλής αποδοχής των τετελεσμένων της βίας και της διχοτόμησης. Έχουμε την ιερή υποχρέωση να υπερασπιστούμε τα δίκαιά μας και να αντισταθούμε στην τουρκική επιβουλή.

Αυτό που απαιτείται είναι μια σταθερή, αδιάλλακτη στάση αρχών. Δεν υπάρχει χώρος για μοιρολατρία, ούτε για αναπαραγωγή μιας κούφιας ρητορικής. Ο αγώνας δεν συμβιβάζεται με ψευδαισθήσεις· υπενθυμίζει σε έναν κόσμο χωρίς μνήμη ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ελευθερία και η δικαιοσύνη δεν είναι λάφυρο για τους λίγους εκλεκτούς, αλλά το αδιαπραγμάτευτο, οικουμενικό δικαίωμα κάθε ελεύθερου ανθρώπου που σέβεται τον εαυτό του, την πατρίδα του και τις παραδόσεις του.

***Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης**

Ξεχάσαμε τον εποικισμό

ΑΠΟΨΗ
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Λ. ΟΜΗΡΟΥ*

Ο εποικισμός υπήρξε και εξακολουθεί να είναι μία εκ των κορυφαίων πτυχών του Κυπριακού, όπως αυτή εκδηλώθηκε συστηματικά μετά την τουρκική εισβολή του 1974.

Η έκθεση Κουκό αποτέλεσε σταθμό και ένα από τα πιο σημαντικά επίσημα τεκμήρια διεθνών Οργανισμών για την καταδίκη του τουρκικού εποικισμού στην Κύπρο.

Υποβλήθηκε το 1992 από τον Ισπανό βουλευτή Αλφόνς Κουκό, ο οποίος ενεργούσε ως εισηγητής της Επιτροπής Μεταναστεύσεως, προσφύγων και Δημογραφίας της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Στα συμπεράσματα της Έκθεσης αναγνωρίζεται ο εποικισμός ως σκόπιμη πολιτική της Τουρκίας και της τ/κ ηγεσίας, με στόχο την αλλοίωση της δημογραφικής δομής του νησιού.

Επίσης η έκθεση απορρίπτει τον ισχυρισμό ότι οι έποικοι αποτελούν «εποχικούς εργάτες» ή «οικονομικούς μετανάστες», αλλά αντίθετα αποτελούν ένα οργανωμένο ρεύμα πληθυσμού. Και ότι η έλευση των εποίκων οδηγεί σε φυγή των γηγενών Τουρκοκυπρίων.

Τέλος, στα συμπεράσματα της έκθεσης Κουκό καταδικάζεται η προσπάθεια μεταβολής του δημογραφικού χαρακτήρα της Κύπρου, ζητείται η διενέργεια απογραφής πληθυσμού υπό διεθνή εποπτεία και καλείται η Τουρκία να σταματήσει τη διοχέτευση εποίκων προς την κατεχόμενη Κύπρο.

Το 2003 υιοθετήθηκε η έκθεση Γιάκο Λάακσο, η οποία συνέχισε το έργο Κουκό, επιβεβαιώνοντας εκ νέου τη συνεχιζόμενη ροή εποίκων και τη σταδιακή περιθωριοποίηση των Τουρκοκυπρίων.

Δυστυχώς υπήρξε διαχρονικά μια ράθυμη και υποτονική αντίδραση στη συστηματική προσπάθεια που καταβάλλει η Τουρκία, εδώ και δεκαετίες, να αλλοιώσει τον δημογραφικό χαρακτήρα της κατεχόμενης Κύπρου με την παράνομη εισαγωγή και εγκατάσταση εποίκων.

Τι έχει πράξει η Κυπριακή Δημοκρατία όλα αυτά τα χρόνια για να καταγγείλει το συντελούμενο έγκλημα του εποικισμού; Πόσες προσφυγές κατατέθηκαν στον ΟΗΕ για καταδίκη του εγκλήματος αυτού; Γιατί δεν προτάσσεται αυτή η έκνομη δραστηριότητα της Τουρκίας, ως κορυφαίο ζήτημα σε όλα τα διεθνή και περιφερειακά βήματα; Γιατί αφέθηκε, με ολιγωρία και παραλείψεις, να ξεχαστεί αυτή η κατάφωρη παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου, με αποτέλεσμα να καθορίζει και να αλλοιώνει και τη θέληση των Τουρκοκυπρίων;

Τι προβλέπει όμως η διεθνής έννομος τάξη και ποια τα γεγονότα σε ό,τι αφορά τον εποικισμό της Τουρκίας στην Κύπρο;

Η σύμβαση της Γενεύης του 1949 καθόρισε ως έγκλημα πολέμου τη μεταφορά πληθυσμού σε στρατιωτικά κατεχόμενα εδάφη από την κατέχουσα δύναμη. Καμιά λοιπόν παραμόρφωση της αλήθειας, καμιά διαστροφή της πραγματικότητας, δεν είναι δυνατό να συσκοτίσουν την αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα. Που κραυγάζει ότι η μεταφορά Τούρκων από την Τουρκία και η εγκατάστασή τους στην κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου εντάσσεται στο πλαίσιο της πολιτικής της Άγκυρας για αλλοίωση της εθνολογικής σύστασης του πληθυσμού της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο Τούρκος καθηγητής Νιχάτ Ερίμ σε μια έκθεσή του για την Κύπρο προς την τουρκική κυβέρνηση, με ημερομηνία 24 Νοεμβρίου 1956, αναφέρει: «Επειδή σε μια δεδομένη στιγμή μέσα στη ροή της Ιστορίας ένας πληθυσμός σε σύγκριση με τον άλλο πληθυσμό έχει υπερτερήσει κατά εκατό ή διακόσιες χιλιάδες, δεν είναι επαρκής λόγος να καθορίσει την αιώνια τύχη μιας μεγαλονήσου όπως είναι η Κύπρος. Δεν μπορεί να την καθορίσει. Και μάλιστα αν λάβει κανείς υπόψη του ότι ένα τέτοιο νησί μπορεί να αποτελέσει έναν τρομακτικό κίνδυνο για την ασφάλεια μιας χώρας 25 –ήταν τότε- εκατομμυρίων όπως είναι η Τουρκία. Για την ασφάλεια της Τουρκίας η Κύπρος είναι ένα γεωγραφικό δεδομένο, το οποίο δεν είναι δυνατό να παραγνωρισθεί». Και εισηγούμενος την προώθηση της λύσης της προσάρτησης της Κύπρου στην Τουρκία, ο Νιχάτ Ερίμ αναφέρει ότι «σαν προπαρασκευαστικό στάδιο θα πρέπει να συλλεγούν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η πλειοψηφία της ιδιοκτησίας της γης στην Κύπρο ανήκει στους Τούρκους, ότι θα πρέπει να συνταχθεί δημογραφικός χάρτης που να καθορίζει τον αριθμό των Τούρκων του νησιού σε κάθε πόλη και χωριό και ακόμα πως θα πρέπει να συλλεγούν οι καλύτερες δυνατές πληροφορίες για τους Κυπρίους της Τουρκίας και γενικά όσους βρίσκονται εκτός Κύπρου για την περίπτωση του εποικισμού». Μετά το πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή δεν υπήρχε βέβαια ανάγκη για προσχήματα με επιστροφή δήθεν Τουρκοκυπρίων. Ο εποικισμός μετά το 1974 πήρε τη μορφή ενός καλά οργανωμένου σχεδίου, που αποβλέπει σταθερά στη δημογραφική αλλοίωση των πληθυσμιακών δεδομένων με τελικό στόχο την ανατροπή τους.

Ο Economist στις 4.9.1976 έγραψε: «Ο προφανής στόχος της Τουρκίας είναι να μετατρέψει τη Βόρεια Κύπρο σε μια επαρχία της Τουρκίας. Ο δημογραφικός εκτουρκισμός του Βορρά σύντομα θα είναι πλήρης. Πόλεις και χωριά όπως η Κερύνεια και η Λάπηθος, που παρέμεναν κενά μέχρι πρόσφατα, είναι τώρα γεμάτα από εποίκους από την Τουρκία».

Από τότε έχουν περάσει 50 ολόκληρα χρόνια. Ο εποικισμός εντάθηκε και μετεξελίχθηκε σε μια οργανωμένη επιχείρηση πλήρους αναποτροπής των πληθυσμιακών δεδομένων της Κύπρου.

Είναι κατάδηλο ότι η Τουρκία παραβιάζει κατά συρροήν και κατ' εξακολούθησιν τη Σύμβαση της Γενεύης του 1949, που προβλέπει ρητά στο άρθρο 49 (6) ότι: «Η κατέχουσα δύναμις δεν δύναται να εξορίσει ή να μεταφέρει μέρος του δικού της άμαχου πληθυσμού εις το κατεχόμενο υπ' αυτής έδαφος».

Και είναι φανερό από τα όσα έχουν αναφερθεί ότι ο εποικισμός αποτελεί στην Κύπρο μια κραυγαλέα διεθνή παρανομία της Τουρκίας.

Αποτελεί ταυτόχρονα άμεση απειλή για την ιστορική συνέχεια του Ελληνισμού στην Κύπρο.

Καμιά διαπραγμάτευση για λύση του Κυπριακού δεν μπορεί να παραγνωρίζει το τεράστιο πρόβλημα του εποικισμού. Η θρασεία απαίτηση της Τουρκίας, όπως περιέχεται σε κατατεθέν έγγραφο σε προηγούμενες διαπραγματεύσεις, για ανεξέλεγκτη και χωρίς περιορισμούς έλευση στην Κύπρο και απόλαυση από αυτούς των τεσσάρων ελευθεριών που απολαμβάνουν οι Ευρωπαίοι πολίτες, καταδεικνύει τον μη αποκρυβόμενο στόχο τουρκοποίησης της Κύπρου. Ώρα για αποκάλυψη και καταγγελία του τουρκικού εγκλήματος. Άμεση ανάληψη διεθνούς εκστρατείας για αποκάλυψη του ομολογημένου τουρκικού στόχου μετατροπής της Κύπρου σε τουρκική επαρχία.

Επιτακτικό χρέος να προβάλλεται το έγκλημα του εποικισμού στην προτεραιότητα των θεμάτων που θα προβάλλονται διεθνώς και εντός Ε.Ε. ως κορυφαίου ζητήματος στην επίλυση του Κυπριακού.

***Πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων**

Τραμπ, πόλεμοι και παγκόσμια μάχη για ισχύ

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Η εξωτερική πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ δημιουργεί ένα κρίσιμο ερώτημα: Γιατί ένας Πρόεδρος που εξελέγη με σύνθημα «America First», υποσχόμενος να τερματίσει τους ατέρμονους πολέμους και να περιορίσει τις αμερικανικές εμπλοκές στο εξωτερικό, καταφεύγει τόσο συχνά στη στρατιωτική ισχύ, απειλεί με νέες επεμβάσεις και εμπλέκει τις Ηνωμένες Πολιτείες σε επικίνδυνες διεθνείς αντιπαραθέσεις και πολέμους; Η απάντηση βρίσκεται στη σύγκλιση γεωπολιτικών, οικονομικών, ενεργειακών, βιομηχανικών και εσωτερικών πολιτικών συμφερόντων, μέσα σε ένα διεθνές σύστημα που μεταβάλλεται ραγδαία.

Διατήρηση της αμερικανικής ηγεμονίας

Οι ΗΠΑ εξακολουθούν να αποτελούν την ισχυρότερη στρατιωτική δύναμη, με παγκόσμια χρηματοπιστωτική επιρροή, τεχνολογική υπεροχή και εκτεταμένο δίκτυο συμμαχιών. Ωστόσο, η σχετική κυριαρχία τους αμφισβητείται. Η Κίνα εξελίσσεται σε οικονομική, βιομηχανική και τεχνολογική υπερδύναμη, ενώ η Ρωσία διατηρεί σημαντική στρατιωτική και ενεργειακή ισχύ. Παράλληλα, οι BRICS και άλλες αναδυόμενες δυνάμεις επιδιώκουν μεγαλύτερη ανεξαρτησία από τη δυτική οικονομική και χρηματοπιστωτική αρχιτεκτονική.

Για την Ουάσιγκτον, αυτή η εξέλιξη δεν αποτελεί απλώς οικονομικό ανταγωνισμό. Αμφισβητεί τη διεθνή αρχιτεκτονική ισχύος που οικοδομήθηκε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και ενισχύθηκε μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης.

Η πολιτική Τραμπ μπορεί, επομένως, να ερμηνευθεί ως προσπάθεια διατήρησης της αμερικανικής πρωτοκαθεδρίας μέσω οικονομικής πίεσης, εμπορικών περιορισμών, στρατιωτικής αποτροπής και επιλεκτικών επεμβάσεων. Εδώ αναδεικνύεται η πρώτη αντίφαση του «America First». Η επιδίωξη περιορισμού των διεθνών δεσμεύσεων μπορεί να οδηγεί σε περισσότερες στρατιωτικές εμπλοκές, όταν η Ουάσιγκτον θεωρεί ότι απειλούνται τα στρατηγικά της συμφέροντα.

Οικονομία πίσω από συγκρούσεις

Ο σύγχρονος γεωπολιτικός ανταγωνισμός δεν αφορά μόνο εδάφη και στρατιωτικές Βάσεις. Αφορά τον έλεγχο των παγκόσμιων αλυσίδων παραγωγής, των αγορών, των κεφαλαίων, των τεχνολογιών, των εξοπλισμών και των στρατηγικών πρώτων υλών. Η αμερικανική πολιτική επαναπατρισμού της βιομηχανικής παραγωγής, επιβολής δασμών και περιορισμού της τεχνολογικής εξάρτησης από την Κίνα εντάσσεται σε αυτήν τη στρατηγική. Ο ανταγωνισμός, όμως, δεν παραμένει αποκλειστικά οικονομικός. Μετατρέπεται σε αντιπαράθεση για την παγκόσμια κατανομή ισχύος.

Η στρατιωτική βιομηχανία αποτελεί σημαντικότατη παράμετρο. Σύμφωνα με το SIPRI, τα έσοδα των 100 μεγαλύτερων εταιρειών παραγωγής όπλων και στρατιωτικών υπηρεσιών έφθασαν τα 679 δισ. δολάρια το 2024. Οι παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες ανήλθαν σε 2.887 τριο. δολάρια το 2025. Πίσω από αυτά τα μεγέθη βρίσκονται τεράστια επιχειρηματικά συμφέροντα, θέσεις εργασίας, τεχνολογικά κέντρα, βιομηχανικές εγκαταστάσεις και πολιτικές διασυνδέσεις. Οι μεγάλες αμυντικές εταιρείες διαθέτουν θεσμικούς διαύλους επιρροής στη διαμόρφωση των αμερικανικών αμυντικών προτεραιοτήτων.

Ενέργεια και στρατηγικός έλεγχος

Η Μέση Ανατολή εξακολουθεί να αποτελεί κομβικό πεδίο γεωπολιτικών ανταγωνισμών. Το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο, τα Στενά του Ορμούζ, η Ερυθρά Θάλασσα και οι εμπορικές διαδρομές συνδέουν την ενεργειακή ασφάλεια με τη διεθνή οικονομία. Η αμερικανική παρουσία στην περιοχή εξυπηρετεί πολλαπλούς στόχους, όπως προστασία της ναυσιπλοΐας, ασφάλεια συμμάχων, περιορισμό της ιρανικής επιρροής και διατήρηση στρατηγικής παρουσίας. Η σύγκρουση με το Ιράν αναδεικνύει αυτήν τη σύνθετη πραγματικότητα.

Η ενεργειακή γεωπολιτική δεν περιορίζεται στους υδρογονάνθρακες. Η μετάβαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας δημιουργεί νέο ανταγωνισμό για το λίθιο, το κοβάλτιο, τον χαλκό, τον γραφίτη και τις σπάνιες γαίες. Η τεχνολογική και ενεργειακή αυτονομία, καθώς και η ανάπτυξη και έλεγχος της τεχνητής νοημοσύνης μετατρέπονται σε βασικό στοιχείο εθνικής ασφάλειας.

Εσωτερική πολιτική και κοινωνιολογία της ισχύος

Η εξωτερική πολιτική του Τραμπ πρέπει να εξετασεί και υπό το πρίσμα της αμερικανικής κοινωνίας. Η πολιτική πόλωση, οι οικονομικές ανισότητες, η αποβιομηχάνιση ορισμένων περιοχών και η αμφισβήτηση των παραδοσιακών θεσμών έχουν δημιουργήσει ένα περιβάλλον κοινωνικής ανασφάλειας. Η υπόσχεση αποκατάστασης της αμερικανικής υπεροχής απευθύνεται και σε αυτήν την κοινωνική πραγματικότητα. Η εικόνα ενός ισχυρού προέδρου που επιβάλλει τη θέληση των ΗΠΑ στο διεθνές περιβάλλον μπορεί να ενισχύσει την πολιτική του απήχηση.

Η πολιτική επιστήμη έχει μελετήσει το φαινόμενο της εκτροπής της εσωτερικής πολιτικής έντασης προς εξωτερικές συγκρούσεις. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι κάθε στρατιωτική απόφαση του Τραμπ αποσκοπεί σε εσωτερική πολιτική συσπείρωση. Αποτελεί, όμως, παράγοντα που αξίζει να εξετάζεται. Επίσης, ανθρωπολογικά, η ανάγκη κυριαρχίας, αναγνώρισης και συλλογικής ταυτότητας ενισχύει τη λογική του ανταγωνισμού. Η διάκριση μεταξύ «εμείς» και «αυτοί» μπορεί να μετατρέψει έναν γεωπολιτικό αντίπαλο σε υπαρξιακή απειλή. Έτσι, η στρατιωτική ισχύς αποκτά όχι μόνο πρακτική αλλά και συμβολική λειτουργία.

Ο πόλεμος τον 21ον αιώνα δεν διεξάγεται αποκλειστικά στο πεδίο των μαχών. Τα drones, η τεχνητή νοημοσύνη, οι κυβερνοεπιθέσεις, η χρήση τεχνητής νοημοσύνης, οι δορυφόροι και τα αυτόνομα οπλικά συστήματα μεταβάλλουν τη φύση της στρατιωτικής ισχύος. Η τεχνολογική υπεροχή μπορεί να μειώσει το επιχειρησιακό κόστος για τον επιτιθέμενο, χωρίς να περιορίζει κατ' ανάγκην τις ανθρώπινες απώλειες στην άλλη πλευρά. Την ίδια στιγμή, το διεθνές σύστημα εμφανίζει σοβαρές θεσμικές αδυναμίες. Ο ΟΗΕ, το Συμβούλιο Ασφαλείας και οι διεθνείς δικαστικοί μηχανισμοί δυσκολεύονται να επιβάλουν ενιαία εφαρμογή του διεθνούς δικαίου, ιδιαίτερα όταν εμπλέκονται μεγάλες δυνάμεις.

Από στρατιωτική αντιπαράθεση σε διεθνή συνεργασία

Η αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης απαιτεί αλλαγή πολιτικής και θεσμικής νοοτροπίας. Πρώτον, ενίσχυση του ΟΗΕ και των διεθνών μηχανισμών ελέγχου της χρήσης στρατιωτικής βίας. Δεύτερον, ουσιαστικότερος κοινοβουλευτικός έλεγχος των στρατιωτικών επιχειρήσεων και μεγαλύτερη διαφάνεια στις αμυντικές συμβάσεις. Τρίτον, περιορισμός της ανεξέλεγκτης επιρροής των εξοπλιστικών συμφερόντων και μεταφορά μέρους της βιομηχανικής τεχνογνωσίας σε ειρηνικές παραγωγικές δραστηριότητες. Παράλληλα, απαιτούνται συμφωνίες για τον περιορισμό των εξοπλισμών, διάλογος μεταξύ ΗΠΑ, Κίνας και Ρωσίας, ενεργειακή συνεργασία και διεθνείς μηχανισμοί πρόληψης συγκρούσεων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να αποκτήσει ισχυρότερη στρατηγική αυτονομία, χωρίς να εγκαταλείψει τη συνεργασία με τις ΗΠΑ.

Ο Τραμπ αξιοποιεί τις διεθνείς συγκρούσεις και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις εντείνει μέσα από μια πολιτική αντίληψη που δίνει προτεραιότητα στην ισχύ, στη διαπραγματευτική πίεση και στην επιβολή όρων. Το βαθύτερο πρόβλημα, ωστόσο, υπερβαίνει το πρόσωπό του. Η ανθρωπότητα διαθέτει σήμερα πρωτοφανείς επιστημονικές, οικονομικές και τεχνολογικές δυνατότητες, αλλά εξακολουθεί να διοχετεύει τεράστιους πόρους στην παραγωγή όλο και πιο αποτελεσματικών μέσων καταστροφής. Η στρατιωτική υπεροχή μπορεί να επιβάλει προσωρινά τη θέληση ενός κράτους. Δεν μπορεί από μόνη της να δημιουργήσει βιώσιμη ειρήνη, πολιτική σταθερότητα και κοινωνική ευημερία.

Συμπερασματικά, το ουσιαστικό ζητούμενο είναι αν οι μεγάλες δυνάμεις θα καταφέρουν να οικοδομήσουν ένα διεθνές σύστημα, στο οποίο η ισχύς θα υπόκειται στο δίκαιο και η οικονομική και τεχνολογική πρόοδος θα υπηρετεί τον άνθρωπο. Γιατί η πραγματική δύναμη μιας υπερδύναμης δεν μετριέται μόνο από την ικανότητά της να κερδίζει πολέμους, αλλά και από την ικανότητά της να αποτρέπει την ανάγκη διεξαγωγής τους.

** Πρώην Πρύτανης, Καθηγητής-Ανθρωπολόγος στο Philips sity*

Οι παρωπίδες που θέλει να μας φορέσει η κ. Ολγκίν

ΑΠΟΨΗ
ΠΕΤΡΟΣ Θ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Σήμερα οι παρωπίδες έχουν μόνο μεταφορική σημασία. Κανείς δεν φορεί πραγματικές παρωπίδες. Πολλοί όμως αντικρίζουν τα διάφορα θέματα ή προβλήματα με μονοδιάστατο τρόπο. Κατευθύνουν το μυαλό και τη σκέψη τους σε πολύ περιορισμένο ορίζοντα. Βλέπουν μόνο μιαν απλή διάσταση του θέματος και αγνοούν την ουσία, που είναι έξω από το οπτικό πεδίο της σκέψης και του συλλογισμού τους. Λέμε τότε ότι τα άτομα αυτά φορούν παρωπίδες. Είναι μια μεταφορική έκφραση για να δείξουμε πόσο στενόμυαλα σκέφτονται κάποιοι.

Παρωπίδες φορούν εκείνοι που βλέπουν το Κυπριακό και τη λύση του μόνο ως διαφορά των δύο κοινοτήτων της Κύπρου. Και θεωρούν ότι με τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης θα δημιουργηθούν συνθήκες που θα βοηθήσουν τις δύο κοινότητες να βρουν λύση. Κάποιοι μάλιστα φορούν τόσο προσαρμοσμένες παρωπίδες, που θεωρούν ότι το μόνο πρόβλημα είναι η επιστροφή στο σπίτι τους.

Και θεωρούν ότι μια απλή διευθέτηση, που θα τους επιτρέψει να επιστρέψουν στο σπίτι τους, αποτελεί λύση του κυπριακού προβλήματος. Δεν εξετάζουν άλλες παραμέτρους του προβλήματος και τις καταστροφικές παρενέργειες, που μπορεί να έχει μια μη βιώσιμη λύση.

Συνήθως όσοι κατηγορούν τους πολιτικούς ότι δεν εκμεταλλεύονται τις (χαμένες) ευκαιρίες για να λύσουν το Κυπριακό, έχουν αυτές τις πολιτικές παρωπίδες. Δεν έχουν ευρεία πολιτική οπτική και οι παρωπίδες τους δεν τους επιτρέπουν να δουν, όχι την αδιαλλαξία της Τουρκίας, αλλά τους επεκτατικούς στόχους της για οριστική κατοχή της Κύπρου. Και οι στρατηγικοί στόχοι της Τουρκίας κρύβονται πίσω από απαράδεκτους όρους για τη λύση. Μιλούν για κυριαρχική ισότητα, για ασφάλεια των Τουρκοκυπρίων, για εκ περιτροπής προεδρία, για δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων σαν να επρόκειτο για εκπροσώπους μιας νόμιμης διεθνούς οντότητας και για εκλιπούσα Κ.Δ. Μια μεγάλη ομάδα με πολιτικές παρωπίδες είναι η αγαπημένη ομάδα της κ. Ολγκίν, η Κοινωνία των πολιτών, όπως την αποκαλεί. Για την κ. Ολγκίν δεν υπάρχουν άλλες ομάδες στην Κύπρο. Ούτε πρόσφυγες, ούτε ομάδες πολιτών με απόψεις και επιχειρήματα, ούτε άλλες ομάδες που ενδιαφέρονται για λύση. Για τούτο τους περιφρονεί επιδεικτικά.

Με τη νοοτροπία της αυτή η κ. Ογλκίν δεν φορεί φυσικά παρωπίδες. Αντίθετα, προσπαθεί να βάλει παρωπίδες στα μάτια όλων των άλλων. Προσπαθεί να τους βάλει παρωπίδες για να βλέπουν μόνο τα μέτρα που θα δημιουργήσουν καλό κλίμα ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Θέλει όλοι να φορούν παρωπίδες και να μη βλέπουν ούτε την κατοχή, ούτε τα κατοχικά στρατεύματα, ούτε τους στόχους και τις ενέργειες της Τουρκίας, αλλά να είναι επικεντρωμένοι στα Μ.Ο.Ε., τα οποία, κατά την άποψή μου, θα οδηγήσουν σταδιακά στη συνεργασία δύο οντοτήτων: δύο συνιστώντων κρατών, που θα προκύψουν από τη νομιμοποίηση του κατοχικού μορφώματος και τον υποβιβασμό της Κ.Δ. Έτσι θα δημιουργήσουν μια ΔΔΟ, που θα είναι ομοσπονδία υπό τη σκέπη της Τουρκίας και στο πλαίσιο της οποίας τα δυο κρατίδια θα συνεργάζονται.

Η κ. Ολγκίν θέλει να φορούν όλοι παραμορφωτικούς φακούς, ώστε να βλέπουν την Τουρκία όχι ως τον εισβολέα και κατακτητή, αλλά ως μια εγγυήτρια δύναμη, που θα συμβάλει στη λύση και στη συνεργασία των δυο μερών. Δεν θεωρεί ότι το

πρόβλημα είναι η κατοχή, ο εποικισμός, η εθνοκάθαρση, ο σφετερισμός των ελληνικών περιουσιών. Δεν βλέπει ότι το εμπόδιο σε κάθε προσπάθεια λύσης είναι τα επεκτατικά σχέδια της Άγκυρας, που δεν αφήνει ούτε χαραμάδα ανοικτή για το μέλλον. Η ίδια βλέπει την κλειστή πόρτα, αλλά θεωρεί ότι το κλειδί το κρατεί ο ΠτΔ, που μπορεί να ανοίξει την πόρτα κάνοντας και άλλες παραχωρήσεις και ανοίγοντας και άλλα οδοφράγματα.

Για μας η ουσία του προβλήματος είναι η κατοχή και η παράνομες ενέργειες της Τουρκίας. Η κ. Ολγκίν το παραβλέπει και ελπίζει να μας πείσει να κάνουμε νέες παραχωρήσεις. Η αποτυχία της είναι βέβαιη. Πιστεύουμε ότι ο ΠτΔ δεν θα ξεγελασθεί από την κ. Ολγκίν, που εκπροσωπεί τον ΟΗΕ, αλλά ενεργεί κατά τρόπο αντίθετο προς τα Ψηφίσματά του, ιδιαίτερα το 186 και το 541 του Σ.Α.

Υ.Γ.: Πληροφορηθήκαμε ότι η κ. Ολγκίν θα τους κάνει τη χάρη και θα δει τους κατεχόμενους Δήμους της Κερύνειας και της Μόρφου. Όχι όλους τους κατεχόμενους Δήμους. Δεν μπορεί να τους βάλει κι αυτούς παρωπίδες. Μήπως αυτοί μπορούν να της βγάλουν το φέσι;

ΣΥΜΕΡΑ: Ημέρα Δράσης του διεθνούς προγράμματος «Οικολογικά Σχολεία»

Με δραστηριότητες αφιερωμένες στην ανακύκλωση, την προστασία του νερού, την ενέργεια και τη βιοποικιλότητα πραγματοποιήθηκε την Κυριακή, 1η Νοεμβρίου, στο Mall of Cyprus, η Ημέρα Δράσης του διεθνούς προγράμματος «Οικολογικά Σχολεία» (Eco-Schools), το οποίο συντονίζει στην Κύπρο η ΣΥΜΕΡΑ. Από τις 11:00 μέχρι τις 15:00, παιδιά, γονείς αλλά και επισκέπτες του εμπορικού κέντρου είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν πτυχές της περιβαλλοντικής προστασίας μέσα από ενημερωτικές και διαδραστικές δραστηριότητες. Μεταξύ των δραστηριοτήτων περιλαμβάνονταν παιχνίδια σχετικά με την ανακύκλωση, ενώ στους επισκέπτες προσφέρονταν και μικρά φυτά. Η εκδήλωση αποτέλεσε μέρος των δράσεων επικοινωνίας του προγράμματος «Οικολογικά Σχολεία», μεταφέροντας την περιβαλλοντική εκπαίδευση σε έναν δημόσιο χώρο καθημερινής συνάθροισης. Το διεθνές πρόγραμμα ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ - Eco-Schools στοχεύει στην ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στη σχολική ζωή, ενθαρρύνοντας τους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων για την αειφορία. Στρατηγικός Συνεργάτης του προγράμματος «Οικολογικά Σχολεία» είναι η EUROBANK. Η ΣΥΜΕΡΑ ευχαριστεί όσους συμμετείχαν στην εκδήλωση και συνέβαλαν στην πραγματοποίησή της, όπως το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, την ΑΛΙΟΝ, την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, την Green Dot, το Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, την Staroil και το Mall of Cyprus.

“ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ελ Μπάνα Άχμετ, Σπύρου Τρικούπη & Ν. Καββαδία 21, απέναντι από είσοδο ΑΛΦΑΜΕΓΑ και πίσω από SECOND CUP CAFÉ , Λακατάμεια, τηλ.: 22448878, 97609171.

Οικονομίδου Μαρία, Λεωφ. Αθαλάσσας 105Ε, Δασούπολη, απέναντι από τα κτήρια Σοφοκλή Κυπριανού, δίπλα από ζαχαροπλαστείο SAVOR, τηλ.: 22425078.

Φραγκούλη Εύα, Αθηνών 58, 50 μ. μετά τον ΜΑΥΡΟ στο διχάλι, Στρόβολος, τηλ.: 22314660, 22492935.

Χίνη Σώτια, Αρχαγγέλου & Καληδονίων 7, μετά την υπεραγορά ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ προς κυκλικό κυκλοφοριακό κόμβο ΔΙΑΣ/SIGMA, έναντι καταστήματος Scandia, Έγκωμη, τηλ.: 22497200, 97497200.

Ζάννη Αρετή (Αριέττα), Λεωφ. Λάρνακος 114 Α, απέναντι από το περίπτερο ΜΑΡΩ, κοντά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, Αγλαντζιά, τηλ.: 22260153.

Μακρίδου Στέλλα, Αρχ. Μακαρίου Γ 9Α, απέναντι από το Σωματείο ΟΧΙ, Πέρα Χωρίο Νήσου, τηλ.: 22521071, 97612991.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Χριστοφή Μιχάλης, Μαρίνου Γερουλάνου 50, Philippou Building, κατ.2, πλησίον Γυμνασίου Αγίου Ιωάννη και βορείως λεωφ. Σπύρου Κυπριανού, τηλ.: 25753000, 97614388.

Καρόζου Αργυρώ, Μαρίνα Λεμεσού, κατάστημα ΤΡΑΚΑΣΟΛ στην είσοδο της Μαρίνας Λεμεσού, τηλ.: 25104044.

Δημοφάνους Σταυρούλα (Σταύρη), Αγίας Φυλάξεως 91, Κάψαλος, 400 μ. βορείως φώτων καφέ Παρί, έναντι SPAVENTO, τηλ.: 25393954, 25337731.

Τάκη Βάσος, Αρχ. Μακαρίου Γ 82, Μέσα Γειτονιά, παρά την Εκκλησία Αποστόλου Ανδρέα, τηλ.: 25003563, 25334094.

Ποντίκη Αλίκη Μαρίνα, Βασιλέως Γεωργίου Α› 34, πλησίον Αστυνομικού Σταθμού Γερμασόγειας, στα φώτα Τροχαίας Γερμασόγειας, τηλ.: 25222883, 99111144.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Γεωργιάδου – Χριστοδούλου Ελένη, Ζήνωνος Κιτιέως 11, Λιβάδια, έναντι café Posto, τηλ.: 24661298, 24368700.

Γρηγοράς Αντώνης, Κυριάκου Μάτση 14, Θέατρο Σκάλα, κάτω από Διόφαντο, τηλ.: 24626332, 24657217.

Καραγιάννη Άρτεμις, Πηλίου 5, δρόμος Λεμεσού, πλησίον Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης, τηλ.: 24624555, 96796010.

ΠΑΦΟΣ

Χαραλάμπους Πηνελόπη, Ακαμαντίδος 4, δίπλα από περίπτερο Time Out, τηλ.: 26943222, 26272151.

Γαβριήλ Γιάννης, Μακαρίου Γ 11, Πόλις Χρυσοχούς, τηλ.: 26321167, 99413411.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Γιάλλουρος Πανίκος, 1ης Απριλίου 184, απέναντι από την υπεραγορά ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ, Παραλίμνι, τηλ.: 23825979, 23744771.

Πιττάτζιη Κορνηλία, 1ης Απριλίου 10 Γ, Σωτήρα, πλησίον EUROBANK, τηλ.: 23824730, 23823308.

«Κανένα παιδάκι χωρίς σακάκι»

Για 6η συνεχόμενη χρονιά επιστρέφει η κοινωνική πρωτοβουλία «Κανένα παιδάκι χωρίς σακάκι», η οποία ξεκίνησε από τον πρώην Δήμαρχο Αγλαντζιάς και νυν βουλευτή Λευκωσίας, Ανδρέα Κωνσταντίνου, με στόχο τη στήριξη παιδιών και οικογενειών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Η φετινή εκστρατεία πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Ίδρυμα «Αλκίνοος Αρτεμίου», με τις δύο πλευρές να ενώνουν ξανά τις δυνάμεις τους με στόχο να μη μείνει κανένα παιδί χωρίς τη ζεστασιά που χρειάζεται κατά τους χειμερινούς μήνες. Η συλλογή παιδικών σακακιών θα πραγματοποιηθεί από την Τετάρτη, 4 Νοεμβρίου, έως και το Σάββατο, 14 Νοεμβρίου 2026, με κεντρικό σημείο συλλογής τον ειδικά διαμορφωμένο

χώρο έξω από το Αρτοποιείο Vienna, στο Πλατύ Αγλαντζιάς, επί της Λεωφόρου Κυρηνείας. Η πρωτοβουλία βασίζεται σε μιαν απλή αλλά ουσιαστική ιδέα. Παιδικά σακάκια που δεν χρησιμοποιούνται πλέον μπορούν να αποκτήσουν ξανά αξία, προσφέροντας προστασία και ζεστασιά σε παιδιά που τα έχουν πραγματικά ανάγκη. Έξι χρόνια μετά την πρώτη διοργάνωση, η δράση συνεχίζεται με την ίδια φιλοσοφία, αναδεικνύοντας τη σημασία της κοινωνικής αλληλεγγύης, της συλλογικής προσφοράς και της έμπρακτης στήριξης προς τον συνάνθρωπο. Ο βουλευτής Ανδρέας Κωνσταντίνου και το Ίδρυμα «Αλκίνοος Αρτεμίου» απευθύνουν ανοικτό κάλεσμα προς όλους τους πολίτες να συμμετάσχουν στην εκστρατεία, προσφέροντας παιδικά σακάκια σε καλή κατάσταση, τα οποία δεν χρειάζονται πλέον.

“ ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019,Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.

ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 25200194, Mediterranean Hospital, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα.

ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 24636343, Ιατρικό Κέντρο Αγία Μαρίνα, Παύλου Βαλδασερίδη 10, 6018 Λάρνακα.

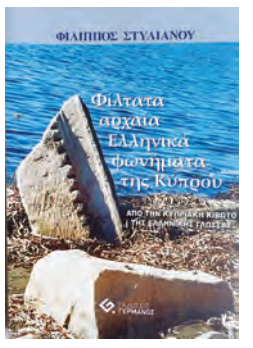
ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, Ιδιωτικό Νοσοκομείο Ευαγγελισμός, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, Πολυκλινική Λητώ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.

Ώρες λειτουργίας: 11.00 – 17.00. Επιπρόσθετα, το τηλεφωνικό κέντρο θα ξεκινά τη λειτουργία του 30 λεπτά πριν από την έναρξη λειτουργίας των ΥΕ.

Παρουσίαση βιβλίου του Φίλιππου Στυλιανού

«Φίλτατα αρχαία Ελληνικά Φωνήματα της Κύπρου – Από την Κυπριακή Κιβωτό της Ελληνικής γλώσσας», είναι ο τίτλος του νέου βιβλίου του δημοσιογράφου Φίλιππου Στυλιανού, που κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις ΓΕΡΜΑΝΟΣ. Πρόκειται για μια εξαιρετικά πρωτότυπη ταυτοποίηση της κυπριακής διαλέκτου στις αρχαίες πηγές της, μέσα από λέξεις και φράσεις που χρησιμοποιούνται ακόμα στην κυπριακή καθημερινότητα, όπως και στην αρχαιότητα. Το βιβλίο προλογίζει ο Ελλαδίτης φιλόλογος, Χρίστος Δάλκος, εισηγητής της ενδοσυγκριτικής θεωρίας για τη σχέση των ελληνικών διαλέκτων. Η παρουσίαση του βιβλίου θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη, 18 Νοεμβρίου 2026 και ώρα 7 μ.μ., στη Δημοσιογραφική Εστία, από το Ινστιτούτο Ελληνικού Πολιτισμού και τις Εκδόσεις Γερμανός, με κύριο ομιλητή τον πρώην Υπουργό Παιδείας, Πρόδρομο Προδρόμου. Χαιρετισμό στην εκδήλωση θα απευθύνουν ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ.κ. Γεώργιος, η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας Αθηνά Μιχαηλίδου, η Πρόεδρος το ΙΕΠ, κ. Δανάη Γεωργιάδου και ο εκδότης, Ανδρέας Γερμανός.

Φυλακτό ΠΑΣΥΚΑΦ 2027: Όσα μας ενώνουν δεν γνωρίζουν όρια

Ο ΠΑΣΥΚΑΦ παρουσιάζει το νέο του Φυλακτό για το 2027, μια ξεχωριστή δημιουργία εμπνευσμένη από το σύμβολο του απείρου, που εκφράζει όλα εκείνα τα συναισθήματα που δεν χωρούν σε λέξεις. Το άπειρο συμβολίζει τους δεσμούς που μας ενώνουν, την αγάπη που μοιραζόμαστε, τη δύναμη που αντλούμε ο ένας από τον άλλο και την ελπίδα που μας συνοδεύει σε κάθε διαδρομή. Είναι μια υπενθύμιση πως όσα έχουν πραγματική αξία στη ζωή δεν γνωρίζουν όρια. Με κεντρικό μήνυμα «Όσα μας ενώνουν δεν γνωρίζουν όρια», το Φυλακτό του 2027 μάς προσκαλεί να μοιραστούμε συναισθήματα αγάπης, αλληλεγγύης και προσφοράς, στηρίζοντας παράλληλα το σημαντικό έργο του ΠΑΣΥΚΑΦ. Η φετινή δημιουργία αποκτά έναν ακόμη ιδιαίτερο συμβολισμό, καθώς συνδέεται με τη συμπλήρωση 40 χρόνων προσφοράς και παρουσίας του ΠΑΣΥΚΑΦ. Τέσσερεις δεκαετίες αδιάκοπης στήριξης, φροντίδας και αλληλεγγύης προς τα άτομα με εμπειρία καρκίνου και τις οικογένειές τους. Όπως το σύμβολο

του απείρου, έτσι και η διαχρονική αυτή πορεία μάς υπενθυμίζει πως η αγάπη, η ανθρώπινη σύνδεση και η προσφορά δεν γνωρίζουν όρια. Με μια συμβολική εισφορά των €20, το κοινό μπορεί να αποκτήσει το νέο Φυλακτό και να συμβάλει στη συνέχιση των δωρεάν Υπηρεσιών και Προγραμμάτων του ΠΑΣΥΚΑΦ, που προσφέρονται παγκύπρια στα άτομα με εμπειρία καρκίνου και στις οικογένειές τους.

Κατασκευασμένο από ασήμι 925°, με κομψό σχεδιασμό και διαθέσιμο με κόκκινο ή μαύρο κορδόνι, το Φυλακτό 2027 αποτελεί μια ιδιαίτερη επιλογή για προσωπική χρήση, αλλά και ένα ξεχωριστό δώρο με ουσιαστικό μήνυμα για τα αγαπημένα μας πρόσωπα.

Μέσα από αυτήν την πρωτοβουλία, ο ΠΑΣΥΚΑΦ καλεί το κοινό, τις επιχειρήσεις και τους Οργανισμούς να αγκαλιάσουν το Φυλακτό του 2027 και να γίνουν μέρος μιας κοινής προσπάθειας προσφοράς και αλληλεγγύης.

Το Φυλακτό διατίθεται με συμβολική εισφορά €20 και μπορείτε να το προμηθευτείτε από τα επαρχιακά γραφεία του Συνδέσμου ή να το παραγγείλετε διαδικτυακά, μέσω του ηλεκτρονικού καταστήματος του ΠΑΣΥΚΑΦ, με δυνατότητα αποστολής. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.pasykaf.org. Φορέστε με περηφάνια το Φυλακτό του 2027 και στηρίξτε τον ΠΑΣΥΚΑΦ.

Εκδρομές

Το Ινστιτούτο Ελληνικού Πολιτισμού διοργανώνει πενθήμερη εκδρομή στις 6-10 Δεκεμβρίου με επίσκεψη στον Μύλο Ξωτικών στα Τρίκαλα, που αποτελεί το μεγαλύτερο Χριστουγεννιάτικο Πάρκο στην Ελλάδα. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης: Περιηγήσεις στα Μετέωρα, Λίμνη Πλαστήρα, Αλπική Πίνδο, Ελάτη, Περτούλι, Μονή Πόρτα Παναγιά, Μονή Κορώνης, μαγευτικό καταρράκτη της Παλαιοκαρυάς και σε άλλες πανέμορφες διαδρομές της φθινοπωρινής πολυχρωμίας. Δηλώσεις συμμετοχής: Ινστιτούτο 99931000, 96674383, Skylab Travels 22775639 Αχαιών 8 , Λευκωσία. Αναλυτικό πρόγραμμα: www.iep.org.cy.

Η ΒΡΑΔΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΕΛ, ΤΑ ΝΤΕΡΜΠΙ ΚΑΙ Ο ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ

Οι «γαλαξοκίτρινοι» υποδέχονται τον Άρη. Ανόρθωση εναντίον Ομόνοιας στη Λάρνακα, αγώνας μιας επιλογής για την Πάφο

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

Η σημερινή μέρα στο πρωτάθλημα φέρνει τρία πολύ σημαντικά ματς. Το ντέρμπι των πάνω θέσεων ανάμεσα σε ΑΠΟΕΛ και Άρη. Το ντέρμπι, άσχετα αν η βαθμολογική διαφορά των δύο ομάδων είναι πολύ μεγάλη, ανάμεσα σε Ανόρθωση και Ομόνοια. Αλλά και τον αγώνα της Πάφου που ζορίζεται, απέναντι στην εξαιρετική ώς τώρα Ομόνοια 29ης Μαΐου. Όμως, χωρίς αμφιβολία το σημείο αναφοράς της ημέρας είναι το αποκορύφωμα των εορτασμών για τα 100 χρόνια από την ίδρυση του ΑΠΟΕΛ. Η ατμόσφαιρα θα είναι πανηγυρική από νωρίς. Οι εορτασμοί φυσικά θα κορυφωθούν με τη λήξη του αγώνα απέναντι στον Άρη. Με βραβεύσεις τεράστιων προσωπικοτήτων, με ένα θεαματικό show με εκατοντάδες drones, αλλά και ό,τι άλλο μπορεί να περιλαμβάνει μια τέτοια εορτή στο έδαφος και στα ουράνια. Δεν χρειάζεται να γράψουμε πολλά. Στα 100 του χρόνια ο ΑΠΟΕΛ πέτυχε πολλά, όσο κανείς άλλος. Δεν είναι μόνο η πρωτιά του σε πρωταθλήματα και κύπελλα ποδοσφαίρου. Δεν είναι μόνο οι απίστευτες ευρωπαϊκές βραδιές στο Τσάμπιονς και το Γιουρόπα Λιγκ. Είναι η μεγάλη ιστορία σε μπάσκετ και βόλεϊ. Κάποτε ήταν κυρίαρχος ομάδα, με πολλούς τίτλους. Είναι σύλλογος με δράση και επιτυχίες σε ένα κάρο αθλήματα. Κάποτε, πριν από δεκαετίες στον στίβο, στο χόκεϊ, στο ράγκμπι. Μεγάλη ιστορία στην ποδηλασία, στην επιτραπέζια αντισφαίριση. Στο οδοιπορικό του μπήκαν τμήματα μπόουλινγκ, πυγμαχίας, δρομέων, τοξοβολίας. Σχεδόν όπου υπήρχε άθλημα, υπήρχε και ΑΠΟΕΛ. Εδώ και μερικά χρόνια είναι πρωταγωνιστής σε φούτσαλ, κολύμβηση και υδατοσφαίριση. Όλα αυτά, η υπέρλαμπρη 100ετής πορεία, δύσκολα μπορούν να καταγραφούν σε ένα άλμπουμ, ένα ντοκιμαντέρ και σε μία βραδιά. Αλλά σίγουρα απόψε, με την κατάλληλη παρουσία και τα ανάλογα εφέ, μπορούν να «φωτιστούν».

Φυσικά είναι και το παιχνίδι. Στις 19.00, με τον Άρη. Στο ίδιο επίπεδο βαθμολογίας οι δύο ομάδες, μάλιστα ανακάμπτουν και αντεπιτίθενται μετά το μουδιασμένο ξεκίνημα. Οι «γαλαξοκίτρινοι» ξεκίνησαν με 2 ήττες στα τρία πρώτα ματς, είχαν πολύ ζόρικο πρόγραμμα στην αρχή. Βελτιώθηκαν, βρήκαν πατήματα και δείχνουν απόλυτα ανταγωνιστικοί. Ο Άρης πέρασε σε ένα στάδιο ανανέωσης, εφαλτήριο ενός πολυετούς πλάνου. Νεανική ομάδα, αλλά με φοβερές ταχύτητες και τρομερά πνευμόνια. Οι γεμάτες κερκίδες, η... αύρα της φιέστας 100 χρόνων, δημιουργούν μία δυναμική για τον ΑΠΟΕΛ, που έχει τα προγνωστικά με το μέρος του. Αλλά ο run n΄gun Άρης έχει τις δικές του απαιτήσεις και ίσως η άγνοια κινδύνου που τον χαρακτηρίζει να αποδειχτεί προσόν.

> **Σημείο αναφοράς της ημέρας είναι το αποκορύφωμα των εορτασμών για τα 100 χρόνια από την ίδρυση του ΑΠΟΕΛ. Μια φιέστα που θα θυμίσει και θα «φωτίσει» το τεράστιο οδοιπορικό ενός αιώνα για τον σύλλογο της Λευκωσίας**

Συνήθως ένα ματς Ανόρθωσης-Ομόνοιας προκαλεί ενδιαφέρον στο μάξιμουμ. Στις περισσότερες των περιπτώσεων τα προηγούμενα πολλά χρόνια θα ήταν άκρως σημαντικό από βαθμολογικής άποψης. Είναι και τώρα, αλλά υπό άλλα δεδομένα. Συνήθως η αγωνιστική και βαθμολογική τους διαφορά ήταν από μικρή μέχρι μηδαμινή. Πέρσι και συνέχεια στη φετινή χρονιά, η Ομόνοια έχει ανοίξει μια μεγάλη ψαλίδα. Μόλις σε οκτώ αγωνιστικές, οι «πράσινοι» έχουν εννέα βαθμούς περισσότερους από την «Κυρία» και είναι εφτά θέσεις πιο ψηλά στη βαθμολογία. Από πλευράς ισχύος και ποιότητας, η ομάδα του Μπεργκ υπερτερεί παρασάγγας. Έχει, με βάση στατιστική και λογική, ένα σοβαρό προβάδισμα. Αλλά, ας πάμε στα αλλά. Η Ανόρθωση, μετά την ταλαιπωρία στη θητεία Ελ Μαέστρο, πάει να βρει τα βήματά της με τον Ινζχάκι. Είχε κόκκαλο και παιούσε καλά απέναντι στον Άρη. Στην έδρα της έχει τον τρόπο να... ανορθώνεται. Άλλωστε κέρδισε τον ΑΠΟΕΛ και μάλλον από συγκυρίες ντιτήθηκε από την Πάφο με τα 2 απανωτά γκολ που μπαίνουν κάθε δέκα χρόνια (ήταν απίθανα αλήθεια). Η φανέλα έχει επίσης βάρος και έτσι οι διαφορές μειώνονται. Ειδικά αν έχουμε επιπλέον υπόψη ότι η Ομόνοια προέρχεται από ευρωπαϊκό ταξίδι στην Ολλανδία και κουβαλά κόπωση. Βαθμολογικά, είναι μεγάλη η σημασία. Η Ανόρθωση πασκίζει να ξεκολλήσει από τις τελευταίες θέσεις και έχει μεγάλη ανάγκη. Η Ομόνοια έκανε ήδη απώλειες με Αραδίππου, Ολυμπιακό, έχασε και ένα ντέρμπι, οπότε δεν την παίρνει και πολύ να χάσει βαθμούς.

Πάφος στα «σχοινιά»

Ακούγεται περίεργο, αλλά στην αναμέτρηση Πάφου-Ομόνοιας 29Μ αγωνίζεται ο 7ος με τον 8ο. Σενάριο επιστημονικής φαντασίας θα ήταν αυτό στην αρχή της σεζόν, έστω και για εννέα αγωνιστικές. Η Πάφος ζορίζεται αφάνταστα. Έχει μόλις τρεις νίκες, όλες εκτός έδρας (απέναντι στην Καρμιώτισσα ήταν τυπικά φιλοξενούμενη). Γιατί όταν στο «Στέλιος Κυριακίδης» είναι οικοδέσποινα, δεν κερδίζει. Και το κυριότερο δεν σκοράρει. Λευκή ισοπαλία με ΑΠΟΕΛ, Ολυμπιακό, ήττα από την ΑΕΛ με 2-0. Σε τέσσερα συνολικά ματς δεν έχει πετύχει γκολ, σκόραρε γενικά μόνο εννέα φορές. Την κρατά στα πόδια της η άμυνά της. Στην εξίσωση είναι και η Ευρώπη, είχε ένα κοπιαστικό τριήμερο στην Ολλανδία. Έχει και τραυματισμούς, μπόλικους. Αλλά για την ομάδα του Σα Πίντο είναι ματς μονόδρομος. Δεν έχει περιθώρια να χάσει όμως βαθμούς και στα χαρτιά έχει φυσικά τον πρώτο λόγο. Αλλά η απίστευτη ώς τώρα Ομόνοια 29Μ, των 11 βαθμών, έχει επίσης κάθε λόγο να πιστεύει πως κάτι μπορεί να «ισιμπήσει» και σε αυτήν την αναμέτρηση.